

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ КИЇВСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ СЕРВІСУ ТА ДИЗАЙНУ**

ІІІ НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ:
ПРОБЛЕМИ, ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ**

**15.01
2025**

БІЛА ЦЕРКВА - 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СЕРВІСУ ТА ДИЗАЙНУ**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В
УМОВАХ ВОЄНОГО СТАНУ: ПРОБЛЕМИ, ВИКЛИКИ
ТА ШЛЯХИ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ**

**МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

15 СІЧНЯ 2025 РОКУ

Біла Церква - 2025

Рекомендовано до друку педагогічною радою
Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну
(протокол No 1 від 31 січня 2024 р.)

За загальною редакцією – Степури Алли Олегівни,
директора Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну,
викладача-методиста, заслуженого працівника освіти України

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ: ПРОБЛЕМИ, ВИКЛИКИ ТАШЛЯХИ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ**
збірник матеріалів науково-практичної конференції / за заг. ред.
А. О. Степури. Біла Церква: БФКСД, 2025. 138 с.

Упорядкування:

Денисова-Єрмоленко Анастасія Володимирівна,
заступник директора з навчальної роботи
Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну,
спеціаліст вищої категорії, доктор філософії у галузі знань
01 Освіта/Педагогіка,
Володько Марина Юріївна, завідувач навчально-методичного
кабінету, спеціаліст вищої категорії,
Старовойт Діана Олександрівна, методист, магістр філології.

До збірника увійшли матеріали учасників III науково-практичної конференції «Актуальні питання забезпечення якості освіти в умовах воєнного стану (15.01.2025 р.)», у яких педагоги розглядають актуальні проблеми організаційно-методичних засад та питань реалізації практичного досвіду забезпечення якості освіти у професійній підготовці здобувачів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти в умовах воєнного стану. Матеріали збірника можуть бути використані науковцями, практиками, аспірантами, здобувачами вищої та фахової передвищої освіти в галузі педагогіки, комп'ютерних наук та сфери послуг.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Степура Алла Олегівна

Голова організаційного комітету:

Степура Алла Олегівна, директор Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну, викладач-методист, заслужений працівник освіти України.

Члени організаційного комітету:

Денисова-Єрмоленко Анастасія Володимирівна, заступник директора з навчальної роботи Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну, спеціаліст вищої категорії, доктор філософії у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка;

Володько Марина Юрївна, завідувач навчально-методичного кабінету, спеціаліст вищої категорії;

Корнієнко Оксана Вікторівна, голова циклової комісії «Документознавство та комп'ютерні технології», спеціаліст вищої категорії;

Гріщенко Олена Олександрівна, голова циклової комісії «Перукарське мистецтво», спеціаліст другої категорії;

Поліщук Оксана Володимирівна, голова циклової комісії «Легка промисловість», спеціаліст вищої категорії;

Старовийт Діана Олександрівна, методист, магістр філології.

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

НАПРЯМ 1

ПАРТНЕРСТВО ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ І БІЗНЕСУ: МОДЕЛІ СПІВПРАЦІ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ ФАХІВЦІВ

Степура А.О., Денисова-Єрмоленко А.В. Організаційні аспекти освіти дорослих у Білоцерківському фаховому коледжі сервісу та дизайну: освітні тренди та можливості.....	12
Гошовська В.В., Наконечна С.А. Стейкхолдерський підхід у забезпеченні якості освіти в Україні та за кордоном.....	14
Потіха М.Т., Павлик В.Г. Освіта дорослих як інструмент соціальної стійкості та адаптації в умовах війни.....	17
Душило М.А., Вініченко Є.О. Взаємодія ВСП «Оріхівський коледж ТДАТУ» з підприємствами.....	19

НАПРЯМ 2

АДАПТАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДО ВИКЛИКІВ БЕЗПЕКИ ТА ІНКЛЮЗИВНОСТІ

Грищенко О.О. Соціальні проєкти та волонтерські ініціативи як платформи для розвитку креативності здобувачів освіти в умовах війни.....	22
Музика В. М., Медведєва Т.В. Актуальні питання забезпечення якості освіти в умовах воєнного стану швейної галузі: проблеми та шляхи їх реалізації.....	23

НАПРЯМ 3

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДТРИМКА УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Алієва Т.М. Розвиток комунікативних компетентностей в умовах дистанційного навчання під час війни.....	28
Жиляєва М.В. Психолого-педагогічна підтримка учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану.....	30
Журавель Л.О. Фізичне виховання під час змішаного навчання.....	32
Кобзар О.В. Техніки психолого-педагогічної підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану.....	34
Козачук Я.Л. Роль психолого-педагогічної підтримки у формуванні клінічного мислення здобувачів освіти через вивчення фармакології та медичної рецептури в умовах воєнного стану.....	35

Косяк О.В. Ефективні практики організації роботи зі студентською молоддю в умовах воєнного стану.....	37
Лазарєва А.В. Психологічна підтримка здобувачів освіти в умовах війни	40
Мисік Л.П., Редько О.Я. Особливості психолого-педагогічної підтримки здобувачів освіти у воєнний час (за висновками анкетування студентів-медиків).....	42
Островська Т.І. Вплив військових подій на довкілля та здоров'я населення.....	44
Пастушенко Г.Д., Мотліч І.П. Сайт музею коледжу як осередок психолого педагогічної підтримки в умовах воєнного стану.....	46
Топоровська О.І. Адаптація психофізіологічного стану здобувачів освіти засобами фізичного виховання в умовах воєнного стану.....	49
Трофименко Н. Є. Специфіка надання психологічної допомоги особистості, яка перебуває в стресовому напруженні.....	51
Чіжов С.С. Виховання лідерських якостей у здобувачів освіти засобами фізичного виховання в умовах війни.....	53

НАПРЯМ 4 СУЧАСНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР: ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ТА МЕДІАКУЛЬТУРА.

Бичкова А. В. Інтерактивні технології в вивченні правознавства.....	56
Білокура Н.І. Інтерактивне тестування як універсальний освітній інструмент сучасного викладача (на основі використання платформи «Всеосвіта. Спільнота активних освітян»).....	58
Бондаренко Н.О. Використання цифрових технологій в освітньому процесі.....	61
Бровко Л.В. Інноваційні технології навчання – вимога сьогодення.....	63
Вітвіцька Ю.Б. Інноваційні технології як чинник підвищення рівня навчальної мотивації.....	65
Володько М.М., Корнієнко О.В. Роль медіакультури в інформаційному середовищі.....	67
Головіна Л.М. Комп'ютерний супровід освітньої діяльності здобувачів освіти як запорука якісної реалізації у змінному технологічному середовищі.....	68
Грицай Т. М. Інтерактивна взаємодія на уроках професійно-теоретичної підготовки за допомогою сервісу Mentimeter.....	71

Дубіна Арсеній, Безденежних М.І. Мобільні технології в освіті: від смартфонів до спеціалізованих додатків.....	73
Ерстенюк Ю.Г. Інформаційне забезпечення освіти в умовах становлення інформаційного суспільства.....	75
Клименко Ю.В. Цифрові інструменти та інформаційна культура в освіті: підготовка сучасного діловода.....	78
Колеснік А.П. Інноваційні та комп'ютерні технології як запорука успіху дистанційного навчання.....	80
Косецький О.С. Цифрова революція у вихованні.....	82
Костюк О.В. Цифрова компетентність викладача як елемент цифровізації освітнього процесу.....	83
Ігнатенко В.Д., Линова Ю.Ю., Луценко О.І. Можливості штучного інтелекту у процесі формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів освіти на заняттях з іноземної мови.....	86
Лотов С.І. Контроль знань.....	88
Мельниченко В.С. Креативна освіта у форматі відео: майстер-класи з декоративної флористики.....	90
Мітько В.В. Сучасний освітній простір: інноваційні технології, цифрові інструменти та медіакультура.....	91
Орихівська О.М. Весь навчально-методичний комплекс з хімії в одному qr-кодi: зручність, доступність, ефективність.....	92
Підлісна С.О. Методичне забезпечення освітнього процесу в умовах воєнного стану.....	94
Подкур І.А. Сучасний освітній простір: інноваційні технології, цифрові інструменти та медіакультура.....	96
Поліщук О.В. Використання цифрових технологій в освітньому процесі на заняттях з фахових дисциплін швейного профілю.....	98
Полупан С.М. Досвід роботи по КТ.....	101
Прокопенко-Михавків Г.І. Застосування інноваційних технологій при дистанційній формі навчання студентів економічних спеціальностей.....	102
Синчило І.П. Інноваційні технології навчання.....	105
Соболь В.С. Google for educatio.....	107
Сухорський О.Г., Рабош О.В. Використання інтерактивної платформи Google Classroom для організації дистанційного навчання.....	108
Цибок В.О. Інноваційний та психологічний підходи до викладання економічних дисциплін у коледжі в умовах війни.....	110

Шевчук О.М. Сучасний освітній простір: інноваційні технології, цифрові інструменти та медіакультура.....	112
---	-----

НАПРЯМ 5

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ МОЛОДОГО ФАХІВЦЯ: ІНТЕГРАЦІЯ SOFT SKILLS І ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ

Гудкова І.В. Формування комунікативної компетенції.....	116
Лемешко Л.Ю. Значення вивчення основ графічного ескізування техніків-конструкторів одягу в процесі фахової підготовки в коледжі.....	117
Нагалецька Н.В. Волонтерська діяльність здобувачів освіти в умовах воєнного стану.....	120
Поштаренко Л.П. Зміни в підготовці конкурентоспроможних фахівців в умовах воєнного стану на основі інноваційних технологій.....	123
Черних Ю.О. Шляхи підвищення конкурентноспроможності випускників ЗП(ПТ)О в умовах воєнного стану.....	125

НАПРЯМ 6

ІНТЕГРАЦІЯ ЕЛЕМЕНТІВ STEM-ОСВІТИ У ПІДГОТОВКУ ФАХІВЦІВ

Поліщук О.В. Апсайклінг як напрям екологічної моди.....	130
Пугач О.В., Белан А.Р. Ландшафтний дизайн: проєктування скверів різного призначення.....	131
Стеценко А.Р., Логіш І.І. STEM-підхід у проєктуванні інноваційних цифрових ресурсів.....	133
Шумельна Т.А. Елементи STEM-освіти у підготовку фахівців-агрономів	135

III НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРОБЛЕМИ, ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ»

Спільне фото гостей та спікерів конференції

15 січня 2025 року Білоцерківський фаховий коледж сервісу та дизайну втретє зустрів стейкхолдерів та освітянську спільноту на Науково-практичній конференції «Актуальні питання забезпечення якості освіти в умовах воєнного стану: проблеми, виклики та шляхи їх реалізації».

Метою заходу було створення платформи для наукової комунікації щодо сучасних організаційно-методичних засад та питань реалізації практичного досвіду забезпечення якості освіти у професійній підготовці здобувачів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти в умовах воєнного стану, науково-методичний супровід інноваційної діяльності педагогів.

Учасників конференції привітала начальник відділу професійної, вищої освіти, науки та інноваційної діяльності департаменту освіти і науки КОДА **Ніна Іванівна Гуляй**, яка зазначила, що сьогодні важливою умовою є взаємодія закладів освіти як між собою, так і з роботодавцями. Формат конференції є успішною формою для таких зустрічей, адже він сприяє обміну досвідом і виробленню спільних стратегій.

Директор Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну **Алла Олегівна Степура** висловила вдячність за активну залученість кола стейкхолдерів до обговорення важливих питань забезпечення якості освіти в умовах воєнного стану. Особливу увагу було приділено важливій події в історії коледжу – 65-річчю з дня заснування. Це ювілей, що не лише підсумовує багаторічний шлях освітньої та професійної діяльності, а й є нагодою відзначити важливість традицій та інновацій, які гармонійно переплітаються в освітньому процесі коледжу.

На пленарному засіданні були присутні запрошені гості:

Колонюк Валентина Степанівна, методист НМК ПТО у Київській області, **Старишко Роман Володимирович**, директор з виробництва ТОВ «Преміум Флекс Україна», **Минзар Світлана Анатоліївна**, керівник підприємства КЗ КОР «Мала академія наук учнівської молоді», **Наконечна Світлана Анатоліївна**, старший викладач Національного транспортного університету, **Рожок Тетяна Валеріївна**, директор салону-перукарні «Леді».

Спікери конференції представили доповіді, що

Ніна ГУЛЯЙ
Начальник відділу професійної, вищої освіти, науки та інноваційної діяльності департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації

Ігор ЛІКАРЧУК
директор Центру післядипломної
освіти Академії мистецтв
імені Павла Чубинського,
доктор педагогічних наук, професор

висвітлювали важливі аспекти сучасної освіти: **Лікарчук Ігор Леонідович** директор Центру післядипломної освіти Академії мистецтв ім. Павла Чубинського, доктор педагогічних наук, професор, **Єрмоленко Андрій Борисович**, доцент кафедри освіти дорослих та цифрових технологій ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, **Гошовська Валентина Василівна**, доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту Національного транспортного університету, кандидат економічних наук, **Яременко Вікторія Олександрівна**, засновниця друкарні «Krapel.print», **Потіха Мілана Тофіківна**, директор салону «MP BeautyBar», **Івашев Євгеній Володимирович**, помічник судді Білоцерківського міськрайонного суду Київської області, кандидат юридичних наук, **Полонська Ірина**, засновник бренду «POLIRA», **Трофименко Наталія**

Євгенівна, старший викладач кафедри права та поведінкових наук ВСП ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» БІЕУ, дитяча та сімейна психологиня, арт-терапевтка, фахівець по роботі з МАК, Нейрографіки, консультантка з військової психології, **Косяк Оксана Валентинівна**, заступник директора з виховної роботи Білоцерківського гуманітарно-педагогічного фахового коледжу, **Черних Юлія Олександрівна**, заступник директора з виховної роботи ДПТНЗ «Богуславське ВПУ сфери послуг» презентували учасникам інформацію, яка охоплює широку тематику: якість освіти та проблеми забезпечення в українських реаліях, стейкхолдерський підхід у забезпеченні якості освіти в Україні та за кордоном, шляхи підвищення конкурентноспроможності випускників З(ПТ)О в умовах воєнного стану, особливості соціально-педагогічної взаємодії різних категорій учасників освітнього процесу, освіта дорослих як інструмент соціальної стійкості та адаптації в умовах війни, ефективні практики організації роботи зі студентською молоддю в умовах воєнного стану, сучасне підприємство: шлях до успіху через інновації та партнерство, роль поліграфічного підприємства у підтримці волонтерської діяльності як елемент формування громадянських цінностей, специфіка надання психологічної допомоги особистості, яка перебуває в стресовому напруженні.

Конференція відбулась в очному форматі, що сприяло живому спілкуванню між учасниками. У межах заходу учасники долучились до інтерактивного квесту «Хаб: Синергія освіти, науки і бізнесу у STEM-галузях», який охопив різні локації міждисциплінарного та професійного спрямування.

Захід пройшов у творчій та невимушеній атмосфері, що сприяло конструктивному діалогу, обміну ідеями та досвідом. Учасники відзначили високий рівень організації та актуальність порушених тем, висловили сподівання на подальшу співпрацю задля розвитку якісної освіти.

СПІКЕРИ ІІІ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРОБЛЕМИ, ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ»

Ніна ГУЛЯЙ

Начальник відділу професійної, вищої освіти, науки та інноваційної діяльності департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації

Ігор ЛІКАРЧУК

директор Центру післядипломної освіти Академії мистецтв імені Павла Чубинського, доктор педагогічних наук, професор

Андрій ЕРМОЛЕНКО

доцент кафедри освіти дорослих та цифрових технологій ДЗВО «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України, кандидат політичних наук

Валентина ГОШОВСЬКА

доцент кафедри фінанси, облік і аудит Національного транспортного університету, кандидат економічних наук

Вікторія ЯРЕМКО

засновниця та директор друкарні «Krapel.priyati»

Мілана ПОТІХА

засновниця та директор салону MP BeautyBar

Євгеній ІВАШЕВ

помічник судді, Білоцерківського міськрайонного суду Київської області, кандидат юридичних наук

Ірина УКРАЇНЕЦЬ - ПОЛОНСЬКА

засновниця бренду «POLIRA»

Наталія ТРОФИМЕНКО

перший викладач кафедри права та поведінкових наук ВСП ЗВО «ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ (Україна) БІЕУ, дитяча та сімейна психологія, арт-терапія, фахівець по роботі з МАК, нейрографія, консультантка з військової психології

Оксана КОСЯК

заступник директора з виховної роботи Білоцерківського гуманітарно-педагогічного фахового коледжу

Юлія ЧЕРНИХ

заступник директора з виховної роботи ДПТНЗ «Богушівське ВПУ сфери послуги»

Партнерство закладів освіти і бізнесу: моделі співпраці для підготовки конкурентоспроможних фахівців

Напря́м

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ У БІЛОЦЕРКІВСЬКОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ СЕРВІСУ ТА ДИЗАЙНУ: ОСВІТНІ ТРЕНДИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Степура А.О., директор Білоцерківського фахового
коледжу сервісу та дизайну

Денисова-Єрмоленко А.В., заступник директора з навчальної роботи
Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну

Сучасний світ вимагає постійного оновлення знань і навичок, особливо в умовах цифрової трансформації та руху України до членства в ЄС, а розвиток технологій висуває нові вимоги до ринку праці та освітніх систем. Особливу відповідальність перед суспільством і собою несе доросле населення, адже воно має забезпечувати економічне благополуччя, відповідати на виклики ринку праці, вдосконалювати якість життя та здійснити повоєнну відбудову нашої країни.

У спеціальній літературі у галузі освіти дорослих використовуються терміни: «педагогіка дорослих», «теорія освіти дорослих», «фахове удосконалення» та основний акцент надається терміну андрагогіка. Андрагогіка (від грец. *ἀνδρῶς* – доросла людина і *ἀγωγή* – керівництво, виховання) – педагогічна наука, що займається теоретичними і практичними проблемами освіти і виховання дорослих.

Питання організаційних аспектів освіти дорослих охоплює вивчення новітніх освітніх трендів і можливостей, включаючи впровадження цифрових платформ для дистанційного навчання, модульного підходу до викладання, короткострокових курсів і програм підвищення кваліфікації. Особливу увагу приділяють співпраці з роботодавцями, інтеграції неформальної освіти та організації практичної підготовки.

Провідні положення щодо розвитку освіти дорослих викладено в законодавчо-нормативній міжнародній документації: Рекомендації ЮНЕСКО щодо розвитку освіти впродовж життя (1976; 2015), Меморандум з освіти впродовж життя (2000), Маніфест про навчання дорослих у ХХІ столітті (2019), Нові пріоритети щодо освіти дорослих на 2021-2023 роки (2021), Рекомендації щодо європейського підходу до мікрокваліфікацій для навчання впродовж життя та підвищення здатності до працевлаштування (2022), тощо.

Ураховуючи, глобалізаційні процеси у суспільстві, динаміку науково-технічної сфери, зміни у змісті праці та характері суспільної взаємодії різних категорій населення, одним з пріоритетних завдань Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну є забезпечення можливості навчання впродовж життя та створення умов для персоналізованих освітніх траєкторій, що враховують індивідуальні потреби та цілі кожного здобувача освіти. Відтак, навчання дорослих сучасним та затребуваним на ринку праці професіям у Білоцерківському фаховому коледжі сервісу та дизайну є актуальною та необхідною ініціативою. Коледж активно та швидко реагує на суспільні запити, потреби держави та ринку праці. Так, у травні 2023 р. було укладено угоду між

Українським представництвом Міжнародної організації з міграції (МОМ) та Білоцерківським фаховим коледжем сервісу та дизайну. Міжнародна організація з міграції є частиною системи ООН як провідна міжурядова організація, що грає ключову роль у досягненні Цілей сталого розвитку, працює у різних сферах, що поєднують гуманітарну допомогу, гуманну та впорядковану міграцію для загального блага. МОМ в Україні працює з 1996 року та підтримує мігрантів шляхом різноманітних заходів із переселення, підтримки та захисту.

З початку воєнного вторгнення РФ в Україну, пріоритетом нашої держави є інтеграція переселенців у приймаючі громади. Фактична кількість ВПО наразі складає близько 7 мільйонів осіб. Упродовж 2023 року здійснено курсову підготовку 73 слухачів, у тому числі з червня по вересень 2023 р. в рамках проєкту «Рішення в сфері безпеки людини в Україні» для представниць 30 родин ВПО тривало навчання за професіями «Перукар (перукар-модельєр)», «Манікюрник», «Кравець».

Навчання у коледжі сприяло не лише професійному росту, опануванню сучасних навичок та компетентностей, а й – особистісному розвитку, адже програмою було передбачено проведення низки тренінгів щодо психологічної адаптації та відкриття власної справи.

У 2024 році охоплено курсовою підготовкою в рамках проєкту «Освіта дорослих» 54 особи, у тому числі, спільно з Управлінням соціального захисту населення Білоцерківської міської ради були організовані курси для 20 ВПО та 7 жінок загиблих військовослужбовців; Додатково для 9 осіб спільно з ГО «SetUP» в межах проєкту «Розвиток навичок молоді» програми USAID «Мріємо та діємо» організовано короткостроковий курс з основ шиття.

Отже, освіта дорослих у Білоцерківському фаховому коледжі сервісу та дизайну є невід’ємним складником стратегії розвитку закладу. Цей напрям сприяє ефективності, персоналізації, мотивації навчання та адаптації до змін, підвищує конкурентоспроможність та професійну мобільність, підтримує економічне зростання, розширює кар’єрні можливості, творче, інтелектуальне зростання громадян. Водночас, забезпечення доступу до освіти дорослих різних верств населення допомагає соціальній інклюзії та зменшенню нерівностей у суспільстві. Тому, вважаємо, важливим розвивати систему освіти дорослих, щоб сприяти розвитку особистості впродовж життя та підтримувати доросле населення у прагненні до постійного освітнього, особистісного та професійного зростання.

СТЕЙКХОЛДЕРСЬКИЙ ПІДХІД У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ

Гошовська В.В., доцент кафедри «Фінанси, облік і аудит»

Національного транспортного університету (м. Київ)

Наконечна С.А., старший викладач кафедри «Фінанси, облік і аудит»

Національного транспортного університету (м. Київ)

За умов військового стану, трудової та освітньої еміграції, відсутності зацікавленості роботодавців виникає втрата людського капіталу, що є безпосередньою загрозою національній безпеці України. Тому, основним пріоритетом сучасної освіти має бути передача знань та навичок молодому поколінню з врахуванням потреб країни та різних стейкхолдерів.

У зв'язку з цим метою цього дослідження є визначення ключових інтересів та зон компліментарності стейкхолдерів системи освіти, які здатні забезпечити високу її якість та сприяти підвищенню конкурентоспроможності робочої сили.

Поняття «стейкхолдер» (англ. «stakeholder») починає активно використовуватися з епохи індустріалізму XIX століття і на теперішній час проявляється у двох параметрах: «інтерес» (бажання впливати) та «влада» (можливість впливати) (Р. Е. Фрідман (Freedman R. E., 1984). Результат впливу стейкхолдера визначається за такою формулою (Лавриненко Л. М., 2020) [3]:

Рівень впливу стейкхолдера (зацікавленої сторони) = Влада $\times$ Інтерес (1)

Стейкхолдерський підхід підкреслює важливість інвестування в стосунки з тими, хто зацікавлений у розвитку закладу освіти та освітнього процесу. Такий підхід дозволяє формувати стратегічні цілі в узгодженні із зовнішнім середовищем; підвищує соціальну відповідальність; формує спільне бачення майбутнього здобувачів освіти тощо.

Стейкхолдерами системи освіти є: державні органи влади; постачальники освітніх послуг (навчальні заклади); користувачі освітніх послуг (абітурієнти, студенти, аспіранти); споживачі освітніх послуг (випускники, роботодавці); співробітники сектору (науково-педагогічні працівники); зовнішні стейкхолдери (міжнародні організації, засоби масової інформації тощо).

Стейкхолдерів також можна поділити на такі групи:

- стейкхолдери, які пред'являють вимоги щодо спільної взаємодії: абітурієнти та їх батьки, роботодавці, випускники, інвестори;
- стейкхолдери, перед якими заклад вищої освіти має юридичні, фінансові, операційні зобов'язання: державні органи влади, органи місцевого самоврядування, громадські організації;
- стейкхолдери, які проявляють обізнаність та підтримку у розробці освітніх програм (табл. 1).

Таблиця 1 – Групи стейкхолдерів та їх вплив на формування освітніх програм

Групи стейкхолдерів	Влада/ сила впливу +/-	Інтереси/ очікування	Обізнаність, підтримка
Здобувачі освітніх послуг, студентське самоврядування	-/+	Якісна освіта Комфортні умови навчання Перспективність професії	Вмотивованість, професійна зорієнтованість Соціалізація
Стейкхолдери, перед якими ЗВО має юридичні, фінансові, операційні зобов'язання	+/+	Відповідність ОП сучасним критеріям якості Постійне удосконалення ОП Реагування на потреби ринку Заповнення вакансій	Нормативне регулювання, фінансування, гранти Соціальна відповідальність
Стейкхолдери, які пред'являють вимоги щодо спільної взаємодії	-/+	Комфортні умови навчання Доступна оплата освітніх послуг Відповідність результатів навчання сучасним вимогам	Соціальне партнерство Участь у практичній підготовці здобувачів освіти Розробка вимог та рекомендацій щодо вдосконалення ОП
Стейкхолдери, які проявляють обізнаність та підтримку у розробці ОП	-/+	Співпраця задля удосконалення ОП Високий професійний рівень викладання Удосконалення ОП	Визначення спільних цілей Соціальне партнерство Зростання рейтингу ОП
Гарант, група забезпечення, викладачі	-/+	Цінність ОП Імідж ОП Конкурентоспроможність ОП Зростання контингенту здобувачів вищої освіти	Умови професійного розвитку Соціальне партнерство Ефективна взаємодія усіх заінтересованих сторін на основі принципів інноваційного стейкхолдер-менеджменту

Використовуючи практичний досвід стейкхолдерського підходу наведемо приклад розроблення стратегії розвитку в Університеті Масарика в м. Брно (Чехія). На сайті Університету представлено Стратегічний план, який розробляється значною кількістю стейкхолдерів на засадах партнерства, укла-

дання контрактів, інвестування в працівників та здобувачів освіти [5].

Університет Масарика

- [Стратегічний план на 2021–2028 роки](#)
 - [Стратегічні цілі МУ на 2021–2028 роки](#)
 - [Заходи SZ MU, що фінансуються з PPSŘ MŠMT на 2022–2025 роки](#)
 - [Фінансові асигнування SZ MU від PPSŘ MŠMT на 2022–2025 роки](#)
 - [План інвестиційної діяльності МУ на 2021–2030 роки](#)
- [План реалізації Стратегічного плану МУ на 2024 рік](#)
 - [План інвестиційної діяльності МУ на 2024 рік](#)
- [План реалізації Стратегічного плану МУ на 2023 рік](#)
 - [План інвестиційної діяльності МУ на 2023 рік](#)
- [План реалізації Стратегічного плану МУ на 2022 рік](#)
 - [План інвестиційної діяльності МУ на 2022 рік](#)
- [План реалізації Стратегічного плану МУ на 2021 рік](#)
 - [План інвестиційної діяльності МУ на 2021 рік](#)
- [Інституційний план МУ на 2021 рік](#)

Таким чином, у зарубіжних коледжах та університетах використання стейкхолдерського підходу є звичайною практикою, проте для освітніх закладів України – це новітні технології, які потребують подальшого розвитку.

Список використаних джерел

1. Галушка З.І. Стратегічний стейкхолдер-менеджмент: теоретична концепція й особливості застосування. Науковий вісник Чернівецького університету : Економіка: Випуск 829. Економіка: 2020. С.52–58. URL: <http://econom.chnu.edu.ua/journal/index.php/ecovis/issue/view/12> DOI: <https://doi.org/10.31861/ecovis/2020-829-1>(дата звернення: 09.01.2025)
2. Кравченко О. І. Стейкхолдерський підхід у моделюванні стратегічного розвитку університету. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Вип. 61. 2018. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/23735/Kravchenko.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 09.01.2025).
3. Лавриненко Л. М. Особливості ринку освітніх послуг і проблема взаємодії ВНЗ з роботодавцями. International Journal of Innovative Technologies in Economy. 2020. № 2 (29). С. 42–47. DOI: 10.31435/rsglobal_ijite/31052020/7068
4. Реформування системи освіти для запобігання трудовій міграції : монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С. В. Леонова, канд. екон. наук, доц. В. В. Боженко. – Суми : Сумський державний університет, 2021. – 218 с.
5. Сайт Університету Масарика <https://www.muni.cz/>
6. Хриков Є. М. Теоретичні засади взаємодії закладів вищої освіти та територіальних громад. Держава та регіони. 2021. № 1 (71). URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/1_2021/16.pdf (дата звернення: 09.01.2025)
7. Шевченко Н. О., Хитько М. Я. Роль стейкхолдерів у системі забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/158420?show=full> (дата звернення: 09.01.2025).

ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ ТА АДАПТАЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ

Потіха М.Т., директор салону *MP BeautyBar*
Павлик В.Г., майстер виробничого навчання Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну

Сучасні виклики, з якими стикається Україна в умовах повномасштабної війни, вимагають перегляду підходів до навчання і розвитку громадян. Освіта дорослих стала ключовим інструментом соціальної стійкості, адаптації до нових реалій та підтримки розвитку країни навіть у найскладніших умовах.

Освіта дорослих відіграє вирішальну роль у формуванні навичок, необхідних для подолання наслідків кризи, таких як:

- **Підвищення кваліфікації та перекваліфікація** для адаптації до нових економічних реалій.
- **Психологічна підтримка** через навчальні програми, що сприяють подоланню стресу та травматичних переживань.
- **Цифрова грамотність** для віддаленої роботи та навчання.

Завдяки освітнім можливостям дорослі можуть швидше адаптуватися до змін на ринку праці, залишаючись конкурентоспроможними навіть під час соціальних потрясінь.

Освіта дорослих як засіб інтеграції внутрішньо переміщених осіб

Мільйони людей були змушені покинути свої домівки, шукаючи безпеки у відносно спокійних регіонах України чи за кордоном. Освіта дорослих підтримує їх адаптацію завдяки таким напрямкам:

- **Професійні тренінги** для працевлаштування на нових територіях.
- **Соціальні програми**, що сприяють формуванню нових зв'язків, підтримують залучення до місцевих спільнот та допомагають подолати почуття ізоляції.

Роль освіти дорослих у зміцненні соціальної стійкості

Освіта дорослих не лише відповідає на негайні потреби населення, а й формує довгострокові основи для відновлення суспільства.

- **Громадянська освіта** розвиває критичне мислення, сприяє боротьбі з дезінформацією та підтримує демократичні цінності.
- **Психологічна реабілітація** через навчальні проєкти, які допомагають громадянам розуміти свої емоції, справлятися з викликами та зміцнювати моральний дух.
- **Екологічна освіта** стимулює усвідомлене ставлення до відновлення природи та інфраструктури після військових дій

Виклики та перспективи

Попри значний потенціал, освіта дорослих стикається з численними викликами: недостатнім фінансуванням, обмеженим доступом до освітніх ресурсів у сільській місцевості та браком фахівців. Успіх програм залежить від координації між державою, міжнародними організаціями, волонтерами та громадськими ініціативами.

Білоцерківський фаховий коледж сервісу та дизайну займає важливу роль у підготовці фахівців для індустрії краси, пропонуючи курси за такими популярними професіями, як «Манікюрник» та «Перукар (Перукар-модельєр)». Ці програми спрямовані на підвищення кваліфікації слухачів, а також надання практичних навичок для успішної реалізації у професії.

Особливо важливою є співпраця з іншими організаціями, такими як Управління соціального захисту населення, міжнародна організація з міграції, яка дозволяє зробити курси доступними для більшого кола людей. Після закінчення навчання слухачі отримують офіційні документи, які підтверджують їх практичні навички.

Освіта дорослих дійсно є ключовим елементом у розвитку професійної освіти, оскільки вона покращує вдосконалення навичок, перекваліфікації та створює нові можливості для професійного зростання. Така ініціатива також підтримує розвиток індустрії краси, забезпечуючи її кваліфікованими кадрами, які відповідають сучасним вимогам ринку. Завдяки таким програмам люди не лише підтримують професійні навички, але й мають можливість реалізувати свій творчий потенціал. Це сприяє зростанню якості послуг у сфері краси та зміцнює позиції індустрії на локальному та національному рівні. Освіта дорослих у таких напрямках не лише покращує життя слухачів, але й позитивно впливає на розвиток суспільства загалом. Кожен, хто обирає навчання, робить важливий крок до самореалізації та підвищення своєї конкурентоспроможності.

Освіта дорослих в умовах війни – це не лише про навчання, а про відновлення людської гідності, віри в майбутнє та створення нових можливостей. Вона стає фундаментом, на якому Україна зможе будувати стабільне, процвітаюче суспільство після перемоги.

Список використаних джерел:

1. Савчук О. В., Кузьменко Л. М. Освіта дорослих як інструмент соціальної адаптації: український та європейський досвід. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка, соціальна робота. 2020. Вип. 2(47). С. 45–51.

2. Програми професійного навчання для дорослих в умовах кризи: рекомендації ЄС. European Training Foundation. URL: <https://www.etf.europa.eu> (дата звернення: 12.01.2025).

3. Освіта дорослих в Україні: проблеми та перспективи. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua> (дата звернення: 12.01.2025).

4. ЮНЕСКО про освіту дорослих: основні принципи та виклики. UNESCO Institute for Lifelong Learning. URL: <https://uil.unesco.org> (дата звернення: 12.01.2025).

ВЗАЄМОДІЯ ВСП «ОРІХІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ ТДАТУ» З ПІДПРИЄМСТВАМИ

Душило М.А., викладач ВСП «Оріхівський коледж ТДАТУ»,
Вініченко Є.О., викладач ВСП «Оріхівський коледж ТДАТУ»

В сучасних умовах важливе місце відводиться інтеграції випускників закладів освіти і підприємств. Передбачається, що це є одним з вирішальних факторів розвитку підприємств. Потреба у кваліфікованих працівниках загострюється особливо зараз, веде до необхідної співпраці коледжу та роботодавців. Співпраця дозволяє роботодавцям брати участь у формуванні та розробці освітньо-професійних програм навчання, закладати в умови спеціалізації сучасні потреби господарств до випускників, активно знайомитися з майбутніми випускниками, залучаючи їх для проходження практики.

Організація тісної взаємодії у нашому коледжі і роботодавців - це одне з актуальних завдань розвитку навчального закладу. Ця робота включає появу нових правових норм та нових типів договорів, які сприяють нам у підготовці фахівців, а роботодавцям - в оснащенні кадрами.

Сьогодні все більшу роль у підготовці фахівців відіграють роботодавці. Випускники Оріхівського коледжу виявилися вкрай необхідним «товаром», а представники роботодавців активно залучають на роботу наших випускників. Це пояснюється необхідністю компенсувати вибуття досвідчених кадрів. При цьому наймати наших випускників в останні роки стали не тільки у сфері торгівлі, послуг, фінансів, а й підприємства аграрного сектора. Роботодавці навіть конкурують між собою, прагнуть взяти на роботу найбільш здібних випускників.

Однак переважна більшість роботодавців, сьогодні не розраховує, що отримана освіта дозволить молодому фахівцеві негайно включитися в роботу. Випускник коледжу сприймається роботодавцями більше як вихідний матеріал для підготовки повноцінного фахівця. І така ситуація ставить перед нашим коледжем нові завдання. Власне, отримані знання розглядаються роботодавцями лише як відправна точка для подальшого навчання молодого фахівця; все більш важливим фактором при оцінці потенційного співробітника стає його здатність і бажання адаптуватися, вчитися, професійно розвиватися.

«Простіше навчити, ніж переучувати», таке завдання ставиться нашим коледжем при підготовці студентів.

Жоден роботодавець не чекає, що молодий фахівець який тільки закінчив який коледж, зможе відразу включитися в роботу. На думку роботодавців, для того щоб випускник перетворився на повноцінного співробітника, потрібно декілька років, і це нормально. Більш того, у багатьох підприємствах додаткове навчання та адаптація вчорашнього випускника розцінюється не як прикра необхідність, а як додаткова можливість сформувати його відповідно до власних вимог - прищепити молодим фахівцям елементи корпоративної культури, навчити їх специфіці роботи. Вирішення цих питань ми досягаємо завдяки співпраці коледжу і роботодавців під час проходження студентами виробничо-технологічних практик на виробництвах.

Досвідченому співробітнику складніше підлаштувати себе під стандарти компанії, така людина приходить зі своїм досвідом, зі своїми упередженнями. А молодий фахівець - як чистий аркуш: він підлаштовується під виробництво, швидше адаптується.

В цілому роботодавці сьогодні задоволені тим обсягом базових знань, які випускники отримують у Оріхівському коледжі. Крім загальних і спеціальних знань роботодавці сьогодні чекають від молодих фахівців ще й певних професійних навичок - вміння користуватися комп'ютером, знання іноземних мов, здатності працювати в колективі та ефективно представляти себе і результати своєї праці.

У роботодавців склалося переконання, що необхідна модифікація освіти. Наш коледж, традиційно орієнтуються на знання і в цій якості здатні домагатися значних результатів. Коледж націлений на підвищення конкурентоспроможності випускника в ринковому середовищі.

Найбільш кращою моделлю взаємодії є цільова підготовка фахівців, яка фінансується самим майбутнім роботодавцем.

Більшість роботодавців розуміють актуальність цього питання і вже взаємодіють з нашим коледжем у справі підготовки молодих фахівців.

Адаптація освітнього середовища до викликів безпеки та інклюзивності

Напря́м

СОЦІАЛЬНІ ПРОЄКТИ ТА ВОЛОНТЕРСЬКІ ІНІЦІАТИВИ ЯК ПЛАТФОРМИ ДЛЯ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Гріщенко О.О., викладач спецдисциплін Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну

Сьогоднішні виклики, пов'язані з війною, змушують українське суспільство адаптуватися до нових реалій. В цих умовах важливу роль відіграють соціальні проєкти та волонтерські ініціативи, які не лише допомагають країні вистояти, але й стають важливими платформами для розвитку креативності молоді, зокрема студентів.

Волонтерство як стимул для розвитку креативності.

Волонтерство завжди асоціюється з активністю, співчуттям та творчістю. В умовах війни студенти беруть активну участь у волонтерських руках: організовують гуманітарну допомогу, розробляють освітні та культурні програми, підтримують військових і переселенців. Ці активності відкривають перед молоддю нові можливості для розвитку таких важливих навичок, як креативність, організаційні здібності, комунікація та критичне мислення.

Наприклад, організація благодійних заходів або збір коштів для ЗСУ змушує молодь мислити нестандартно. Вони вигадують інтерактивні формати, наприклад, благодійні ярмарки, флешмоби або творчі виступи, щоб привернути увагу суспільства та залучити якомога більше підтримки.

Соціальні проєкти як інструмент навчання.

В умовах війни багато студентів починають працювати над соціальними проєктами, які вирішують конкретні проблеми їхнього регіону чи громади. Це може бути створення психологічної допомоги для переселенців, навчальні ініціативи для дітей, що постраждали від війни, або організація платформ для працевлаштування.

Участь у таких проєктах вимагає від студентів здатності генерувати інноваційні ідеї. Наприклад, багато молодих активістів створюють мобільні додатки, де волонтери можуть координувати допомогу, або платформи для збору коштів. Завдяки такій діяльності студенти отримують реальний досвід вирішення проблем і розуміють, як застосовувати свої знання в практичних ситуаціях.

Колективна творчість і синергія.

Однією з головних переваг волонтерських ініціатив є можливість працювати в команді. Спільна робота над проєктами об'єднує студентів з різними навичками та талантами, сприяє обміну ідеями та формуванню синергії.

Таке поєднання зусиль дозволяє не лише ефективно реалізовувати задумане, а й сприяє розвитку креативного мислення кожного учасника.

Однією з найбільш креативних ініціатив, яка стала популярною серед студентів, є розпис використаних тубусів від гранатометів та гільз. Цей вид волонтерської діяльності дозволяє молоді не лише висловити свою підтримку військовим, але й перетворити залишки війни на унікальні арт-об'єкти. Сту-

денти використовують різні техніки – від патріотичного орнаменту до складних сюжетних композицій, передаючи через свої роботи ідеї свободи, перемоги та відродження.

Такі арт-об'єкти нерідко продають на благодійних аукціонах, а виручені кошти спрямовують на потреби Збройних сил України або допомогу постраждалим. Розпис тубусів і гілз не лише популяризує волонтерство серед молоді, але й слугує джерелом натхнення для суспільства, показуючи, як креативність здатна перетворювати трагедію на символ відродження.

Виклики та можливості.

Безумовно, умови війни створюють і низку викликів для студентів. Недостатність ресурсів, стресові ситуації та постійна невизначеність можуть обмежувати можливості для творчості. Проте саме ці обмеження часто стають поштовхом для інновацій.

Соціальні проекти та волонтерські ініціативи є не лише важливими механізмами для подолання викликів війни, але й потужними платформами для розвитку креативності студентів. Участь у таких ініціативах допомагає молоді розвивати ключові навички, вчитися працювати в команді та знаходити нестандартні рішення в складних умовах.

Список використаних джерел

1. Биков В. Ю., Спірін О. М. Інновації у навчанні: нові виклики та можливості. Київ: Науковий світ, 2017. 256 с.
2. Гончаренко С. У. Освіта у викликах сучасності. Харків: Освіта України, 2018. 312 с.
3. Клименко Л. М. Соціальні проекти у діяльності молоді: сучасний контекст. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2020. 198 с.
4. Соціальні проекти в умовах війни: досвід України [Електронний ресурс]. URL: <https://www.socialprojectswar.ua> (дата звернення: 09.01.2025).
5. Розвиток волонтерства серед студентів: тренди 2023 року [Електронний ресурс]. URL: <https://www.volunteertrends2023.ua> (дата звернення: 09.01.2025).

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ШВЕЙНОЇ ГАЛУЗІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ

Музыка В. М., *майстер виробничого навчання Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну*

Медведєва Т.В., *майстер виробничого навчання Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну*

В умовах війни особливу актуальність набуває підготовка фахівців для швейної галузі, і є дуже важливою та потребує глибокого аналізу. Війна накладає значні обмеження на освітній процес, тому важливо розглянути основні проблеми, з якими стикаються заклади освіти, та визначити ефективні шляхи їх подолання.

Проблеми, які виникають у підготовці кравців в умовах воєнного стану. Нестабільність організації навчального процесу в умовах воєнного стану – це одна з основних проблем, з якою стикаються навчальні заклади, що готують фахівців для швейної галузі, зокрема кравців. Війна створює численні труднощі, які впливають на стабільність і ефективність освітнього процесу, що призводить до необхідності адаптації та гнучкості до нових умов, впровадження дистанційних форм навчання, а також перегляду підходів до оцінювання. Воєнний стан часто призводить до значних змін в економіці, у тому числі у виробничих процесах, що безпосередньо впливає на швейну галузь. Зниження постачання матеріалів (тканин, фурнітури, ниток) через блокаду транспортних шляхів або порушення логістичних ланцюгів створює затримки у навчальному процесі та ускладнює виробниче навчання.

Обмеження у проведенні виробничого навчання через повітряні тривоги, можливі перебої з електропостачанням, відсутністю доступу до освітніх матеріалів та інших ресурсів, що ускладнює навчання, відсутність належних умов для реалізації практичної підготовки в реальних виробничих умовах. Здобувачі освіти можуть бути змушені залишати навчання через переміщення в інші регіони або через евакуацію в безпечніші зони. Це призводить до втрати частини контингенту і розриву навчального процесу, що негативно впливає на темпи освоєння професії.

Через нестабільну ситуацію не завжди можливо дотримуватись затвердженого розкладу. Заняття можуть скасовуватись або відкладатись через надзвичайні ситуації, що також впливає на процес навчання. Кількість занять, які можуть проводитись офлайн, зменшується, і частина з них переходить у дистанційний формат, що може бути складним для деяких здобувачів освіти і викладачів через відсутність необхідних технічних засобів, перебоїв у роботі інтернет-мереж, збоїв у зв'язку, відсутності доступу до електронних ресурсів, що ускладнює доступ до навчальних матеріалів, платформ для дистанційного навчання.

Війна створює стресові ситуації, емоційне виснаження здобувачів освіти, що негативно позначається на їхній здатності до навчання, зниження мотивації та концентрації через тривогу, невизначеність майбутнього.

Складнощі виникають з організацією виробничої практики на швейних підприємствах, вони можуть бути або закритими, або функціонувати в обмеженому режимі, що обмежує можливості для здобувачів освіти проходити практику безпосередньо в умовах виробництва. В результаті це може призвести до того, що здобувачі освіти отримують менше практичного досвіду. Навчання, що має базуватися на реальних виробничих умовах, змушене бути проведеним в навчальних майстернях, що негативно впливає на якість підготовки.

Шляхи реалізації. Оскільки воєнний стан може ускладнити проведення традиційних занять, важливо інтегрувати сучасні технології для забезпечення безперервного навчання які можуть допомогти зберегти рівень освіти. Впровадження онлайн-курсів, відео уроків та цифрових платформ для навчання теоретичних дисциплін. Для занять з виробничого навчання використовувати відео інструкції, відео уроки, 3D-моделювання.

Співпраця і залучення підприємств швейної галузі до організації виробничої практики здобувачів освіти за допомогою мобільних виробничих майданчиків або партнерських угод із місцевими підприємствами. Налагодження співпраці з благодійними організаціями та міжнародними партнерами для постачання необхідних матеріалів, техніки та фінансування освітнього процесу.

Програми навчання і навчальні плани мають бути адаптовані до реалій війни та потреб ринку праці, для забезпечення належної теоретичної та практичної підготовки, створення нових умов праці, безпеки праці в умовах нестабільної ситуації. Використання технологій дистанційного навчання для викладання теоретичних дисциплін, але також важливою залишається проблема забезпечення якісного виробничого навчання.

Організація тренінгів і консультацій для здобувачів освіти і викладачів щодо подолання стресових ситуацій, управління емоційним станом, підтримки мотивації, розвиток навичок роботи в кризових ситуаціях. Використання платформ для взаємної підтримки серед здобувачів освіти, де вони можуть обмінюватися досвідом і надихати один одного на подолання труднощів.

Незважаючи на складнощі, пов'язані з воєнним станом, забезпечення якості освіти для здобувачів освіти швейної галузі є можливим за умови впровадження сучасних методів навчання, впровадження новітніх технологій, психологічної підтримки здобувачів освіти і викладачів, а також адаптації навчальних планів до нових умов.

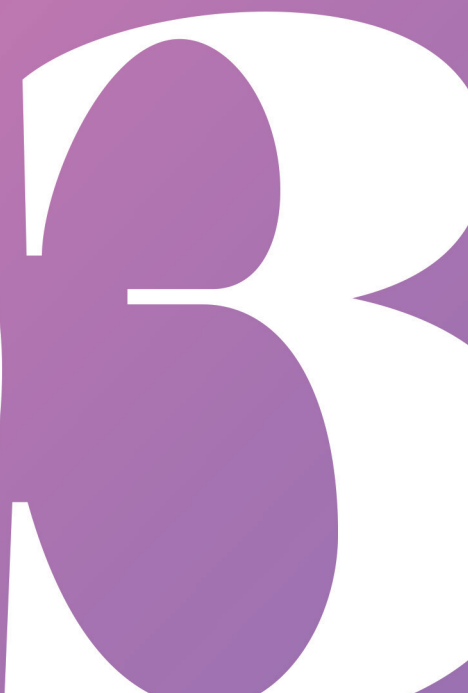
Підтримка власної матеріально-технічної бази для забезпечення безперервного навчання та належної практичної підготовки. Використання технологій дистанційного навчання, співпраця з підприємствами та благодійними організаціями можуть стати важливими кроками до забезпечення належної підготовки кадрів для відновлення та розвитку швейної галузі після закінчення війни.

Психолого-педагогічна підтримка учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану

Напря́м

РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Алієва Т.М., викладач спеціальних дисциплін Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну

На початку XXI століття кожна європейська країна шукає шляхи підвищення якості освіти у вищій школі. Запровадження карантину та військового стану змусило заклади освіти пристосовуватися до нових умов надання освітніх послуг. Тому нині, як ніколи, актуальним залишається питання дистанційної освіти.

Через світову пандемію, а тепер через воєнний стан в Україні запроваджено дистанційне навчання, тож уже ні для кого не є таємницею, що таке онлайн заняття. Ця система працює за допомогою двох складових: технічної та комунікаційної. Першу складову для мене забезпечує платформа Zoom, а другу – організація взаємодії зі студентами.

Система вищої освіти в Україні трансформується і пристосовується до нових умов: розробляються підходи та моделі освітнього процесу, триває адаптація викладачів і студентів до специфіки дистанційної освіти. Це, у свою чергу, передбачає набуття ними цифрових навичок і знань. Отже, проблема формування комунікативних компетентностей студентів в умовах дистанційної освіти є актуальною і вимагає подальшого вивчення.

Найактивніше проблематику вимушеної дистанційної освіти вивчають науковці UNESCO. Заслужують на увагу теоретичні та емпіричні напрацювання А. А. Олешка, О. В. Ровнягіна, В. Р. Годзя, В. Бакірова, та інших науковців, пов'язані з розробкою дієвих заходів із підвищення якості онлайн навчання у вищій школі [1].

Комунікативна компетентність містить сукупність знань, умінь і навичок, що сприяють ефективному комунікативному процесу.

Формування комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти і її структурних елементів є комплексним поняттям, яке можна трактувати як систему обґрунтованих педагогічних дій та цілеспрямованих заходів, що впроваджуються у науково-освітній процес закладу вищої освіти. Удосконалення комунікативної компетентності має супроводжуватися розвитком комунікативної мотивації, позитивного ставлення до творчого засвоєння вмінь і навичок задля вирішення проблемних або конфліктних ситуацій.

В роботі ефективність будь-якого виду дистанційної освіти включає чотири складники: 1) ефективна діяльність викладача і студента, незважаючи на географічну віддаленість; 2) використання педагогічних технологій; 3) ефективність підготовлених методичних матеріалів і методи їх передавання; 4) ефективність зворотного зв'язку.

Ефективну взаємодію зі студентами забезпечують такі види діяльності:

- встановлення комунікативних зв'язків, сприяння адаптації студентів;
- співпраця, спонукання, діагностика навчальних досягнень;
- використання для розвитку індивідуальних якостей студента різноманітних дидактичних методів;

- створення умови для виконання студентами репродуктивних і творчих видів діяльності, використовуючи різні засоби навчання, зокрема тестові завдання, відеоконференції, дискусії, тренажери, голосові листи, тощо [2].
- Під час розроблення курсів дистанційного навчання потрібно приділити особливу увагу таким концептуальним педагогічним положенням:
- персональний пізнавальний діяльності студента (не вивченню, а навчанню);
- володінню різними видами навчальної діяльності, формуванню необхідних умінь і знань. За дистанційного навчання, з одного боку, відбувається гнучка система отримання знань у зручному місці та у зручний час, а з іншого – студент повинен уміти працювати з автентичною інформацією, розміщеною в мережі Інтернет, а також із дослідницькими, пізнавальними, електронними довідниками та словниками.

Відповідно до мети курсу потрібно підібрати навчальний матеріал, структурувати курс (гіпертекстові матеріали, web-сторінки), спланувати групу роботи (міні-групи, конференції, аудіо- і відеоконференції), організувати системні консультації, щоб відзначити позитивні емоційні наміри та підтримати формування компетенцій.

Формування комунікативної компетентності студентів та її структурних елементів можна розглядати як систему обґрунтованих педагогічних дій і цілеспрямованих заходів, які впроваджуються в науково-освітній процес закладу вищої освіти.

У контексті формування комунікативної компетентності дистанційна освіта сприяє інтенсивному спілкуванню студента і викладача, дає змогу організувати інтерактивне групове навчання. Під час дистанційного навчання відбувається зворотній зв'язок для отримання викладачем інформації про засвоєння студентами навчального матеріалу на належному рівні.

Список використаних джерел

1. Annual Report 2019. UNESCO Institute for Lifelong Learning, 2020. URL: <https://uil.unesco.org/uilsannual-report-2019> (дата звернення: 09.08.2021).
2. Кішак Т. Covid-19 та дистанційне навчання у закладах вищої освіти: аналітичний огляд наукових публікацій з міжнародних видань. НУБіП України, 2021. URL: <https://nubip.edu.ua/node/79877> (дата звернення: 10.08.2021).

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДТРИМКА УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Жиляєва М.В., викладач Відокремленого структурного підрозділу
«Донбаського аграрного фахового коледжу Східноукраїнського національного
університету ім. В. Даля»

В умовах воєнного стану освітній процес зазнає значних трансформацій. Війна впливає на всі аспекти життя учнів, батьків та вчителів, залучених до освітнього процесу. Особливого значення набуває психолого-педагогічний супровід, який допомагає зменшити вплив стресових факторів, забезпечити емоційне благополуччя та сприяти ефективному навчанню в складних

умовах [1, 2].

Основними викликами в умовах воєнного стану є:

– **Психологічний стрес і тривога:** постійні новини про військові дії, розлука з родиною та друзями, евакуація та втрата звичного оточення створюють високий рівень стресу [3].

– **Переривання навчального процесу:** часта зміна форматів навчання (онлайн, офлайн, гібридні), відсутність стабільності програм, брак технічних ресурсів для дистанційної освіти [4].

– **Соціальна ізоляція:** вимушена або тимчасова міграція призводить до втрати соціальних зв'язків і має негативний вплив на дітей та молодь [5].

– **Втома вчителів:** вчителі також відчувають значний психологічний стрес, пов'язаний з власною безпекою та необхідністю адаптувати методи викладання і підтримувати учнів [6].

Уявіть собі звичайний клас у суворих умовах війни. Вчителі знають, що, заходячи в клас або підключаючись до онлайн-уроків, вони стикаються не лише з учнями, а й з дітьми, які можуть бути наляканими, втомленими або навіть зневіреними. Саме вчитель може забезпечити їм стабільність, підтримку і спокій. Перш за все, роль вчителя полягає у створенні атмосфери довіри та взаєморозуміння. Вчитель не лише передає інформацію, але й співпереживає, вислуховує та реагує на потреби дитини. Наприклад, на початку уроку вчителі проводять коротку бесіду про те, як пройшов день і чи є щось на думці. Такі розмови допомагають дітям відчувати, що їхня ситуація важлива [7].

Крім того, вчителі повинні бути гнучкими у своїх методах викладання. Наприклад, у ситуаціях, коли часто відключають електроенергію і деякі діти не мають доступу до інтернету, вчителі можуть знайти способи підготувати і доставити матеріали в різних форматах, таких як друковані, аудіо- та відеоматеріали. Гнучкість також відображається в підходах до оцінювання, наприклад, використання творчих завдань замість стандартизованих тестів [8].

Персональна підтримка - ще один важливий фактор. Вчителі, які не мають відповідної підготовки, часто стають своєрідними психологами для своїх учнів. Однак їхня щира зацікавленість і бажання допомогти можуть стати містком, який з'єднує дитину з професійною підтримкою, коли це буде потрібно. Наприклад, вчитель, який помітив, що дитина замкнута, може поговорити з нею наодинці і, за необхідності, порадити звернутися до шкільного психолога [9].

Вчителі також є лідерами розбудови громади. Вчителі організовують групові заходи, де учні можуть спілкуватися та підтримувати один одного, навіть у віддалених районах. Такі заходи можуть включати тематичні онлайн-зустрічі або прості дискусії про речі, які приносять їм радість і натхнення [10].

Варто зазначити, що самі вчителі також потребують підтримки. Вони стикаються з тими самими викликами, що й їхні учні, але водночас несуть велику відповідальність за навчальний процес. Тому важливо, щоб вони отримували професійну підготовку, психологічну підтримку та обмінювалися досвідом зі своїми колегами [11].

Практичними рекомендаціями для викладачів можуть бути:

– **Створення безпечного середовища:** починайте уроки зі створення атмосфери довіри й розуміння та обговорення ситуації в групі.

– **Підтримуйте через спілкування:** Надавайте регулярний зворотний зв'язок, хваліть досягнення та враховуйте індивідуальні потреби учнів.

– **Інтегруйте психологічні техніки:** використовуйте інтерактивні методи, такі як групові проекти, щоб зменшити напруження.

– **Ресурсний підхід:** використовуйте наявні матеріали та платформи для залучення учнів.

– **Самопідтримка вчителів:** участь у тренінгах та психологічних консультаціях, щоб дбати про власне психічне здоров'я.

Підсумовуючи, можна сказати, що вчителі в умовах воєнного стану – це більше, ніж вчителі. Вони є наставниками, підтримкою та натхненниками учнів. Їх адаптивність, стійкість і здатність зберігати людяність є основою для подолання викликів і руху вперед навіть у найскладніших ситуаціях.

Список використаних джерел

1. Васильченко, О. «Роль викладача у формуванні емоційної стійкості учнів.» Педагогічний журнал, 2022.
2. Іваненко, М. «Психолого-педагогічна підтримка в умовах криз.» Освіта і суспільство, 2023.
3. Онлайн-ресурс: <https://osvita.ua/recommendations/war-education/> (дата звернення: 14.12.2024).
4. Психологічна служба України. «Рекомендації для педагогів.» Доступ: <https://psychologyservice.gov.ua> (дата звернення: 14.12.2024).
5. Іванова, Т. «Соціальна ізоляція та її вплив на учнів.» Наукові записки, 2023.
6. Коваленко, Л. «Емпатія у педагогічній діяльності.» Журнал сучасної освіти, 2023.
7. Петренко, О. «Методи адаптивного викладання у кризових умовах.» Інноваційна педагогіка, 2023.
8. Рекомендації МОН України. Доступ: <https://mon.gov.ua/ua/recommendations> (дата звернення: 14.12.2024).
9. Семінар «Психолого-педагогічна підтримка учнів у складних умовах.» Матеріали конференції, 2022.
10. Книга: Сухомлинський, В.О. «Серце віддаю дітям.» Вид. Радянська школа, 2020.

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ПІД ЧАС ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Журавель Л.О., викладач фізичного виховання Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну

Фізична культура завжди була і є дієвим засобом у фізичному та психічному формуванні особистості. Рухова активність - це необхідна умова нормального розвитку молодого організму, його здоров'я. Людина, яка перебуває в хорошій фізичній формі, завжди має гарний вигляд, легко виконує свої обов'язки. Адже фізична культура розвиває самодисципліну та вольові якості.

Заняття фізичним вихованням в спортивній залі.

Регулярне проведення практичних занять в спортивній залі сприяє формуванню життєво-необхідних рухових умінь та навичок, розвитку фізичних здібностей; оптимізації здоров'я та працездатності; поліпшення самооцінки та якості життя; покращення координації, точності рухів; зміцненню вестибулярної системи; зменшує застій крові в організмі; попереджає появу та розвиток різних захворювань, у тому числі сколіоз, остеохондроз, дегенерацію та атрофію скелетних м'язів тощо, покращує ментальне здоров'я.

Експерти дійшли висновку, що регулярне оптимальне фізичне навантаження покращує психофізичне здоров'я: сприяє покращенню пам'яті людини та здатність навчатися в будь-якому віці.

У представників швейного виробництва, що працюють з дрібними деталями: голками, нитками, дрібною фурнітурою, а також різними тканинами потрібно регулярно під час уроків фізичної культури розвивати дрібну моторику, тактильну чутливість, зміцнювати пальці рук, перемикаючи увагу. Цьому найкраще сприяє робота з різними предметами: м'ячами різного розміру, гантелями, гімнастичними палицями, обручами, скакалками. Багаторазові кидки баскетбольного м'яча в кошик з різної відстані, різновиди передач м'яча чудово розвивають окомір, швидкість реакції та точність рухів (робота ножицями у перукарів, представників швейного виробництва, робота на клавіатурі у представників відділення ІКТ), зміцнюють м'язи плечового поясу, сприяють покращенню самооцінки, наполегливості в досягненні мети, виконавчій дисципліні, викликають позитивні емоції. Всі здобувачі освіти отримують на кожному занятті як теоретичну інформацію, так і завдання з фізичної підготовки: для зміцнення м'язів плечового поясу, спини, черевного пресу, ніг тощо.

Заняття фізичним вихованням дистанційно.

Навчаючись дистанційно, наші вихованці тривалий час змушені сидіти в одноманітній позі за комп'ютером. Це викликає перенапруження одних м'язів і бездіяльність інших, що призводить до швидкої стомлюваності, сонливості, втрати уваги, сприяє розвитку порушень постави. Також істотно уповільнюється кровообіг, що викликає застійні явища в органах малого таза та кінцівок. Це дуже погано. Тому, кожен викладач фізичного виховання має вживати всі можливі засоби для активізації рухової активності здобувачів освіти за модулям, що вивчаються. Під час дистанційного навчання потрібні: виробнича гімнастика, в тому числі гімнастика для очей, пальчикова, суглобова гімнасти-

ка, будь які фізичні вправи протягом дня, кардіонавантаження (активна ходьба, ходьба сходами, їзда на велосипеді); вправи для зміцнення кісток(біг, різновиди стрибків), вправи для посилення кровообігу, наприклад присідання, а також вправи для зміцнення м'язів.

Переваги дистанційного навчання з фізичного виховання.

Під час онлайн уроків є можливість надати здобувачам освіти більше **теоретичної інформації**, ніж під час уроків в залі. Так, відкривши презентацію або підготовлений матеріал до уроку, викладач пояснює значення занять видами спорту, що вивчаються, історію їх виникнення та правила змагань, різновиди фітнесу тощо. Є можливість показати відеосюжети, які запам'ятовується здобувачами освіти надовго. Юнаки та дівчата дізнаються про попередження травмуванню під час модулів, що вивчаються, про кращих спортсменів України, що вибороли медалі, стали призерами та переможцями на Олімпійських та Параолімпійських іграх-2024 року.

Під час дистанційного навчання є можливість перевірити у здобувачів освіти теоретичні знання через виконання тестів. Відеоуроки з легкої атлетики надають інформацію про види бігу, стрибки, метання, багатоборства, про змагання з цих видів, про спортивні ігри. До відеоуроків розроблено запитання для того, щоб пересвідчитися, що студент подивився урок і щось запам'ятав. У випадку, якщо здобувачі освіти вмикають камери(а відсоток таких дуже низький), їх можна навчити правильному виконанню загально-розвивальних вправ: якості та точності рухів, спеціальній розминці; імітації того чи іншого технічного елементу з видів спорту, що вивчаються і оцінити тих, хто є на екрані, просто під час заняття. Всі інші отримують на вибір прості та доступні завдання з фізичної підготовки з детальними інструкціями, критеріями оцінювання, з використанням цифрових технологій.

Недоліки дистанційного навчання з фізичного виховання.

Треба брати до уваги, що до онлайн уроку приєднуються далеко не всі здобувачі освіти, а це означає що все, чого навчає викладач, бачать одиниці. А у випадку, що камери вимкнені, практична розминка втрачає сенс. Пропущене надолужується в спортивній залі. Водночас, не можна забувати, що **основним** завданням занять з фізичної культури є отримання не теоретичних знань, а **забезпечення достатньої рухової активності**; мотивування молоді до активного руху щодня, підтримування останніми належної фізичної підготовки. Підлітки віком до 17 років повинні активно рухатися щонайменше **60 хвилин** щодня. Але, практика свідчить, що забезпечити достатню рухову активність молоді дистанційно **НЕ МОЖЛИВО**.

Практичні завдання з фізичної культури дистанційно виконують регулярно, на жаль, з різних причин, далеко не всі студенти. На онлайн заняття долучаються теж не всі. В результаті, катастрофічний брак рухової активності, скарги учнів на біль в спині, головні болі, швидку втомлюваність, відсутність мотивації та організованості, лінь. Висновок один: заради здоров'я здобувачів освіти необхідно намагатися вживати всі засоби аби заняття з фізичної культури у воєнний час проводилися з групами в спортивній залі.

ТЕХНІКИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Кобзар О.В. викладач

Хустського базового медичного фахового коледжу

*Людина, що не знає нічого, може навчитися,
справа тільки в тому, щоб запалити в ній бажання вчитися.*

Д. Дідро

Воєнний стан в Україні триває вже понад 1000 днів. За цей час ми відчули величезний діапазон емоцій, від відмови вірити у те, що відбувається, всепоглинаючого страху, ступора, апатії, до надії, від розчарування до усвідомленої віри. Настрій змінюється як кардіограма у хворого на серце. Але найважче, що в цей час потрібно продовжувати навчання. Як відомо процес засвоєння нових знань найкраще відбувається за умови спокійно-зацікавленого стану психіки. Секрет успішного навчання в самих учасниках процесу. Та яким же цей стан може бути, якщо за вікном тривога і рвуться снаряди, коли думки спрямовані на виживання, не дає спати постійна занепокоєність за себе і родину. Тому надважливою є психолого-педагогічна підтримка всіх учасників освітнього процесу. Як здобувачів освіти, так і педагогів. До вашої уваги пропоную огляд деяких технік для покращення психологічного стану.

1. СЕЕН. Соціально-емоційне та етичне навчання. СЕЕН – це міжнародна програма, покликана сприяти соціально-емоційному й етичному навчанню в системі дошкільної та шкільної освіти у всьому світі, яку разом із тим можна застосовувати на всіх рівнях освіти, у тому числі вищій та професійній. Результатом такої праці став комплексний підхід до наповнення СЕЕН такими важливими освітніми практиками, як виховання базових людських цінностей, системне й критичне мислення, навички зосередження уваги, запобігання й стійкості до стресу, співпереживання до себе й до інших. Саме тому програма отримала другу, наче простішу, але й глибшу назву – навчання розуму і серця. Що таке СЕЕН - EdCamp Ukraine

2. Техніки психологічної підтримки Світлани Ройз. Складні часи роблять дітей більш вразливими й самотніми. Стрес часто робить і дорослих, і дітей безпомічними, та саме зараз ми всі так потребуємо опори на внутрішню силу. Повернення собі сили. Діти не завжди можуть сформулювати те, що їх турбує. І, на жаль, саме зараз не завжди можуть прийняти допомогу. Ця книжка – практикум для дітей і підлітків, у якій кожне просте завдання може стати містком до відчуття сили, розуміння своїх емоцій. У ній є як заохочення до роздумів, так і конкретні практики з регулювання емоцій.

3. Програма підтримки ментального здоров'я «Ти як?» На тлі повномасштабної війни турбота про ментальне здоров'я може здатися менш важливою. Більшість справ вимагають постійного фокусу: догляд за дітьми, робота, підготовка пакунків для близьких, які служать. Водночас саме в часи випробувань важливо плекати стійкість. Ця програма допоможе зрозуміти, що таке

ментальне здоров'я, з чого складається психологічна стійкість та як її покращити.

Військовий стан у країні створює у школярів високий рівень стресу, тривожності та емоційного напруження. Діти можуть стикатися з постійними загрозами безпеці, втратою близьких, вимушеним переселенням та іншими психологічними викликами. У таких умовах емоційна підтримка та навчання навичкам емоційної стійкості стають критично важливими для їхнього психічного здоров'я та ефективного навчання. Емоційне навчання для школярів у воєнний час є нагальною необхідністю. Це інвестиція у психічне здоров'я майбутнього покоління, яка сприяє адаптації дітей до складних умов та підвищенню їхньої здатності до навчання. Успішна реалізація програм психолого-педагогічної підтримки можлива лише за умови тісної взаємодії школи, сім'ї та громади. Цей підхід допоможе сформувати покоління дітей, здатних справлятися з труднощами, підтримувати один одного та зберігати психологічну рівновагу навіть у кризових ситуаціях.

Список використаних джерел

1. Ресурсний цент підтримки інклюзивної освіти. Вебсайт. URL: Важливі якості для успішного навчання | Ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти (дата звернення 14.12.2024)
2. Вибрані матеріали міжнародної програми з формування м'яких навичок СЕЕ-навчання / За загальною редакцією О. Елькіна, О. Масалітіної, Я. Фюрста. – Харків: Дім реклами, 2019. – Спеціально для П'ятої національної (не)конференції для шкільних педагогів EdCamp Ukraine 2019.
3. Світлана Ройз. URL: Твоя сила. Практикум для дітей та підлітків | UNICEF (дата звернення 14.12.2024). Tvoya_syla.pdf
4. Ментальне здоров'я. програма «Ти як?» URL: Що таке ментальне здоров'я та як його покращувати? | Ти як? (дата звернення 14.12.2024).

РОЛЬ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ У ФОРМУВАННІ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЧЕРЕЗ ВИВЧЕННЯ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА МЕДИЧНОЇ РЕЦЕПТУРИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Козачук Я.Л., викладач фармакології та медичної рецептури,
ВП «Дубенський фаховий медичний коледж» КЗВО «Рівненська медична академія» РОР

У сучасних умовах воєнного стану система освіти в Україні стикається з численними викликами. Для здобувачів медичної освіти, які вивчають фармакологію та медичну рецептуру, особливо важливим є формування клінічного мислення як основи професійної компетентності. Психолого-педагогічна підтримка відіграє ключову роль у цьому процесі, сприяючи зниженню рівня стресу, адаптації до нових умов навчання та розвитку необхідних аналітичних здібностей [1]. У випадку фармакології та медичної рецептури це означає не

лише оволодіння теоретичними знаннями, а й здатність аналізувати симптоми пацієнта, підбирати адекватне лікування та враховувати можливі ризики медикаментозної терапії [2].

Дослідження показують, що в умовах воєнного стану здобувачі освіти часто стикаються з психологічним напруженням, яке може знижувати здатність до концентрації, погіршувати пам'ять та ускладнювати процес засвоєння знань [3]. У цьому контексті психолого-педагогічна підтримка допомагає знизити рівень тривоги та забезпечити адаптивність до навчального процесу [4].

Методи психолого-педагогічної підтримки:

1. Емоційна підтримка. Викладачі повинні враховувати емоційний стан здобувачів освіти, пропонуючи позитивне підкріплення та створюючи сприятливе середовище для навчання [5].

2. Індивідуалізація навчання. В умовах воєнного стану необхідно адаптувати освітні програми відповідно до можливостей і потреб студентів, використовуючи гнучкі методи навчання [1].

3. Застосування інноваційних технологій. Дистанційні платформи, такі як Moodle, дозволяють забезпечувати безперервність освітнього процесу навіть в умовах обмеженого доступу до навчальних закладів [6].

4. Формування стресостійкості. Важливо проводити тренінги та лекції, спрямовані на розвиток навичок управління стресом та адаптації до складних умов [3].

Вивчення фармакології та медичної рецептури є ключовим етапом у підготовці медичних фахівців. Формування клінічного мислення можливе за умови:

- використання практико-орієнтованих методів навчання (аналіз клінічних кейсів, симуляції) [6];
- інтеграції міждисциплінарних знань (анатомії, фізіології, латинської мови, хімії);
- регулярного проведення інтерактивних занять, які стимулюють аналітичні здібності студентів [2].

Психолого-педагогічна підтримка є невід'ємним елементом освітнього процесу, особливо в кризових умовах. Вона не лише сприяє покращенню емоційного стану студентів, а й забезпечує ефективність навчання. Формування клінічного мислення через вивчення фармакології та медичної рецептури вимагає комплексного підходу, який поєднує практичні заняття, інтерактивні методи навчання та постійну підтримку здобувачів освіти.

Список використаних джерел

1. Ліб, ПТА. Програма психологічної підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану: lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743958/1/Програма%20Псих%20підтримка%20УОП.pdf (дата звернення: 13.01.2025)

2. Ворожба, ЛБД ОЗ. Психологічна підтримка в освітньому середовищі під час війни: [https:// vorozhba.lbd-osv.gov.ua/news/16-03-04-31-08-2022](https://vorozhba.lbd-osv.gov.ua/news/16-03-04-31-08-2022) (дата звернення: 13.01.2025)

3. Visnyk НАНП України. Роль психолого-педагогічної підтримки у воєнний час: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/download/505/575/>.

(дата звернення: 13.01.2025)

4. Освітній портал «На Урок». Психологічна підтримка учасників освітнього процесу: <https://naurok.com.ua/psihologichna-pidtrimka-uchasnikiv-osvitnogo-procesu-v-umovah-viyni-320683.html>. (дата звернення: 13.01.2025)

5. Підготовка до олімпіади з фармацевтичної ботаніки як засіб удосконалення професійних компетенцій студентів: <https://repo.dma.dp.ua/4581/1/>. (дата звернення: 13.01.2025)

6. ResearchGate. Використання технологій для забезпечення безперервного навчання: https://www.researchgate.net/publication/355870703_SUCASNI_INFORMACIJNI_TEHNOLOGII_BEZPERERVNOGO_PROFESIYNOGO_ROZVITKU_LIKARIV-REABILITOLOGIV (дата звернення: 13.01.2025)

ЕФЕКТИВНІ ПРАКТИКИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТСЬКОЮ МОЛОДІУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Косяк О.В., заступник директора з виховної роботи

КЗ КОР «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж»

Зміни в політичному та соціальному житті України й світу, глобальні трансформації в освітній сфері, повномасштабна війна, розв'язана росією проти України, визначили нові підходи у виховній діяльності закладу освіти.

Усе, що відбувається нині, – виклик для всіх учасників освітнього процесу. Тому найважливішими напрямками виховної діяльності

КЗ КОР «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж» є:

- національно-патріотичне виховання студентської молоді;
- психологічна та емоційна підтримка усіх учасників освітнього процесу;
- навчання правил поведінки в умовах воєнного стану (під час повітряних тривог, поводження з вибухонебезпечними предметами, перша медична допомога тощо);
- адаптація та підтримка здобувачів освіти, що мешкають у гуртожитку;
- розвиток критичного мислення та медіаграмотності;
- формування національної свідомості, мовної та правової культури студентів;
- розвиток моральності, духовності, толерантності, життєвої компетентності;
- озброєння студентів універсальними навичками вирішення життєвих та професійних завдань;

– розкриття творчого потенціалу студентів та їх всебічний розвиток.

За основними напрямками виховної роботи протягом року в умовах пандемії та воєнного стану проведено усі заплановані позанавчальні заходи різного спрямування, основні з яких були висвітлені на сайті коледжу, на сторінці закладу у Фейсбукові та Інстаграмі, у студентському Телеграм-каналі. Провідними показниками організації роботи зі студентами є тенденція до осучаснення виховних форм та методів, поглиблення змістової компоненти позанавчальних заходів, проведення заходів із використанням різних платформ та

сервісів дистанційного навчання, їх емоційність, позитивні відгуки організаторів, учасників, глядачів тощо.

В умовах воєнного стану підтримка психічного здоров'я здобувачів освіти стала одним із пріоритетних завдань освітньої траєкторії Білоцерківського гуманітарно-педагогічного фахового коледжу. Психологічна служба коледжу забезпечує всебічну підтримку студентів, педагогів та батьків, сприяючи гармонійному розвитку особистості та поліпшенню психологічного клімату у закладі освіти. Успішна реалізація заходів стала можливою завдяки чітко структурованій роботі, взаємодії з адміністрацією коледжу та залученню зовнішніх фахівців.

Із метою покращення ментального здоров'я усіх учасників освітнього процесу у коледжі систематично проводяться розвантажувальні тематичні дні: День національного символу, День різних шарпеток, День без рюкзака, День дитинства, День хустки, День у стилі 90-х, День у стилі Мафії, День спільного аксесуара, День вишиванки тощо. Вважаємо, що така форми роботи є ефективною практикою, що допомагає не лише стабілізувати емоційний стан усіх учасників освітнього процесу у період воєнного стану, а й сприяє розвитку навичок командної роботи, критичного мислення та креативності.

Виховна діяльність інтегрована в освітній процес для забезпечення високої ефективності. Це досягається за допомогою активних методів навчання, таких як групові проекти, дискусії та тренінги. Зміцнюється співпраця з громадськими та молодіжними організаціями, серед яких ГО «Калиновий цвіт», ГО «Асоціація Кебет» (керівниця Лілія Степченко), Українська асоціація студентів, ініціатива «Посли європейської молоді», YABC, Білоцерківська міська організація Товариства Червоного Хреста України.

Молодь є важливим ресурсом для розвитку суспільства, і її участь у громадських ініціативах має ключове значення для побудови сильних, активних та стійких громад. Залучення молоді до громадських ініціатив не лише сприяє соціальному розвитку, але й допомагає молодим людям реалізувати свій потенціал, набути нові навички та зміцнити відчуття відповідальності за своє майбутнє, що набуло особливого сенсу у період війни [1]. Здобувачі освіти коледжу-члени студентського активу протягом останнього навчального року взяли участь у заходах: молодіжному проекті «UAS MEET-UP: Можливості» (м. Київ), під час якого дізналися про проекти для молоді та студентів за програмою Еразмус+; II Всеукраїнському студентському форумі «Молодь – для України. Україна – для молоді»; III Всеукраїнському молодіжному форумі «Молодь для України. Україна для молоді. 2.0. Освічена молодь – основа успішної відбудови країни»; тренінгу фасилітаторів проекту «ДОЗРІПІ спільноти»; інтерактивній професійній зустрічі представників перформативного сектору від бюро програми ЄС «Креативна Європа» в Україні; інтерактивних тренінгах «Пірнаємо у вир можливостей для української молоді від ЄС та розвиваємо екологічні звички разом із YEAs», «Про ЄС та відносини України з ЄС разом із YEAs», «Зовнішня та безпекова політика ЄС разом із YEAs», «Гендерна рівність в Україні та Європейському Союзі», «Можливості волонтерської діяльності, професійного розвитку та молодіжного лідерства», «Розвиваємо

медіаграмотність» від ініціативи «Посли європейської молоді»; сесіях YABC з тем «Критичне мислення», «Емпатія», «Плітки», «Відновлення внутрішньої гармонії», «Популяризація культури ненасилля, миру та соціальної інклюзії у суспільстві» за підтримки Білоцерківської міської організації Товариства Червоного Хреста України. У серпні 2024 року студентка коледжу Шостак Валерія взяла участь у молодіжному обміні Erasmus+ «With Ease» у місті Стара Любовня (Словаччина).

За сприяння ГО «Асоціація Кебет» налагоджено співпрацю з Українсько-данським молодіжним домом, встановлено контакти з Українсько-американським молодіжним домом, налагоджено співпрацю з Посольством ЄС в Україні. За сприяння громадської організації «Всеукраїнське молодіжне спілкування» проведено Фестиваль корейської культури.

Відповідно до вимог часу посилено навчання усіх учасників освітнього процесу правилам поведінки в умовах воєнного стану – проведено заходи із залученням відповідних фахівців: тренінги «Безпечні дії під час обстрілів», «Навчання з мінної безпеки» (Всеукраїнська асоціація саперів України), «Тренінг із тактичної медицини» (Feuer nation) тощо. З метою психологічної та емоційної підтримки студентської молоді проводилися заняття із фахівцями БО БФ «Роккада»: «Червоні прапорці у стосунках», «Насильство. Види. Протидія» – та БФ «Карітас Київ» тренінг «Торгівля людьми не міф! Стань обізнаним!».

У відповідь на повномасштабну війну росії проти України студентський та викладацький колективи активно займаються волонтерською діяльністю. Студентами-волонтерами систематично проводяться тематичні майстер-класи та розваги із дітками, що змушені були евакуюватися із регіонів, де велися/ведуться активні бойові дії. У червні 2024 року на базі коледжу у рамках співпраці із Білоцерківською міською організацією Червоного Хреста України було організовано роботу літнього табору для дітей 6-9 років із внутрішньо переміщених сімей, який став не лише майданчиком із формування фахових навичок майбутніх педагогів, а й ефективним способом долучення здобувачів освіти коледжу до волонтерських та соціальних ініціатив.

Спільно з громадською організацією ВГООІ «Калиновий цвіт» у закладі організовано виготовлення та художнє оформлення магнітів, кошти з продажу яких йдуть на потреби ЗСУ. Студенти ОПП «Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво)» займаються розписом гілз та тубусів від протитанкових гранатометів, що передаються волонтерським організаціям для участі у благодійних аукціонах. Виручені гроші спрямовуються на потреби бійців: тепловізори, прилади нічного бачення, безпілотники тощо.

У коледжі навіть під час воєнного стану функціонує розгалужена система гурткової роботи, що дало можливість задіяти у гуртках, клубах, факультативах, секціях близько 75% здобувачів освіти і сприяло не лише формуванню всесторонньо розвиненої особистості, компетентного фахівця з багатим світоглядом та сучасними орієнтирами розвитку власної особистості та суспільства загалом, а й покращенню психологічного стану студентської молоді, допомагаючи долати стрес під час війни.

Надзвичайно успішними були компанії, створені у рамках проєкту

«Основи підприємництва». Юні підприємці коледжу мають низку успішних проєктів: у січні 2024 року презентація аромасвічки, на яку нанесено посилання на аудіомедитацію, здобула перемогу (2 місце) на Таборі Підприємництва у м. Київ; у листопаді 2024 року проєкт «ЧАСовик» здобув перше місце на регіональному конкурсі бізнес-ідей, а 9 січня 2025 року – перемогу (3 місце) на всеукраїнському етапі та буде представлений серед 5 кращих молодіжних компаній на Ярмарку підприємців у м. Таллінн (Естонія).

Отже, освітній процес у коледжі під час воєнного стану не втратив системного та комплексного характеру і забезпечує реалізацію завдань із усіх напрямків виховання.

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Лазарєва А.В., *завідувач відділення Лисичанського гірничо-індустріального фахового коледжу*

Психічне здоров'я є невід'ємною частиною і найважливішим компонентом здоров'я. У Статуті Все-світньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) –зазначено: «Здоров'я є станом повного фізичного, духовного і соціального благополуччя, а не лише відсутністю хвороб і фізичних дефектів». Під час війни психічний стан учасників освітнього процесу погіршився. Кожного дня Україна втрачає своїх громадян, гинуть військові і мирні мешканці. Багато по-калічених в результаті бойових дій. Серед переміщених здобувачів освіти є родини, які внаслідок війни втратили свої домівки. Ці фактори свідчать про необхідність психологічної підтримки студентів. Запит на психосоціальну під-готовку в кризових ситуаціях передбачає високі вимоги до якості підготовки фахівців. Саме тому вагомого значення в сучасних умовах розвитку системи освіти набувають питання забезпечення:

- психологічно комфортного освітнього середовища для всіх здобува-чів освіти;
- якісного освітнього процесу здобувачів освіти, які мають психоло-гічну травму;
- набуття педагогічними працівниками компетентностей щодо роботи з молоддю, які отримали психологічну травму;
- соціоемоційної підтримки педагогічних працівників.

Викладачі коледжу постійно підвищують свій рівень обізнаності з пи-тань психологічної підготовки, самодопомоги на освітніх платформах «Дія», «Едера», «Прометеус», пройдені курси, серіали:

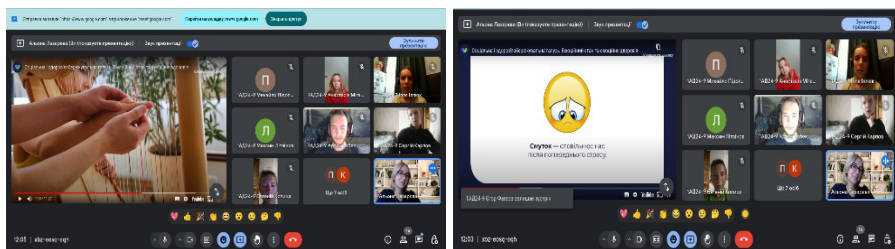
- «Школа стійкості»;
- «Дивись, слухай, спрямовуй»;
- «Небайдужі: базові емоційні потреби та соціальна взаємодія» та інші
- З метою психологічної підтримки молоді в нашому коледжі прово-дили наступні заходи:
- Лекції «Що таке ментальне здоров'я?», «Як взаємодіяти з власними

емоціями: чому важливо їх проживати);

- Години спілкування «Стрес», «Посттравматичний стресовий розлад»;
- Відеолекції з елементами тренінгу «Ти як?», «Емоційний стан та емоційне здоров'я», цикл анімаційних відеороликів «Як перемогти стрес?»;

Важливим компонентом підтримки та стабілізації стану людини є опора на її ресурси. Засвоєння нової інформації та збагачення комунікативних і поведінкових стратегій дозволить управляти можливостями власної психіки

Індивідуальні бесіди «Мое ментальне здоров'я», «Чи адаптувались ви до нового життя?» допомагають студентам побороти страхи, комплекси. Паника, страх – вірні супутники ворога та поразки; віра у перемогу – сильний і мотивуючий чинник самої перемоги, а найпотужнішим ресурсом перемоги є три речі: віра в Бога; віра в себе; віра в свою країну. Вправи на створення

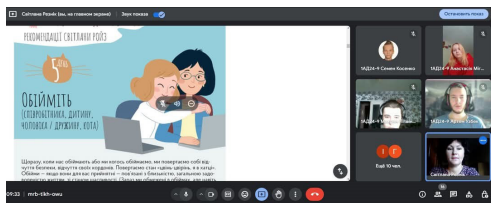

психологічного комфорту «Інструменти для управління стресом та плекання стійкості. Самодопомога», «Кошик для сміття» запропонували нам психологи на семінарах і тренінгах.

Цікавим тренінгом була участь здобувачів освіти у Всеукраїнському флешмобі-практиці «Моментал».

Психосоціальна допомога спрямована на психологічну підтримку в ситуаціях, які викликають психологічний дискомфорт та емоційну нестабільність; на сприяння ефективній адаптації до соціального середовища.

На вебсайті нашого коледжу в розділі «Здобувачу освіти» розміщено довідник «Базові навички турботи про себе та інших». Довідник базується на матеріалах ВООЗ.

Таким чином, щоб зменшити наслідки війни для психічного здоров'я, важливо дотримуватися загальних рекомендацій щодо запобігання нервового перевантаження, треба уміти вигоритись. Спілкування з позитивними людьми заряджає оточуючих енергією, підживлюючи емоційний стан.

Шкідливо приховувати негативні емоції та замикатися в собі. Накопичені з року в рік образи, недовдоволеність, незрозуміння і стрес можуть перетворитися на серйозні психічні розлади, наслідки яких можуть стати незворотними та фатальними

Список використаних джерел

1. <https://la-strada.org.ua/download/psychosotsialna-pidtrymka-uchasnykiv-osvitnogo-protseesu>
2. Засєкіна Л. В. Основи психології та міжособове спілкування: підручник / Л. В. Засєкіна, Т. В. Пастрик. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 216 с
3. Полчанова Г. С. Психологічна підтримка під час війни: збірка листівок / Г. С. Полчанова, Л. В. Боримська. – Житомир, 2022. – 61 с.

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У ВОЄННИЙ ЧАС (ЗА ВИСНОВКАМИ АНКЕТУВАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ)

Мисік Л.П., викладач КЗОЗ «Харківський обласний
медичний фаховий коледж» ХОР

Редько О.Я., викладач КЗОЗ «Харківський обласний
медичний фаховий коледж» ХОР

Санжаровська Марія, Резвухіна Діана, студенти КЗОЗ
«Харківський обласний медичний фаховий коледж» ХОР

Сьогодні Україна проходить під знаком важких випробувань, зумовлених воєнними діями. Життя кожного з нас, у тому числі здобувачів освіти, постійно перебуває під загрозою. Особливо складним є стан мешканців прифронтових міст, таких як Харків, де стрес і напруження стали постійними супутниками повсякденного життя.

Погіршення психічного здоров'я учасників освітнього процесу є актуальною проблемою, яка потребує негайного реагування. Викладачі мають допомогти студентам подолати психологічні труднощі, адаптуватися до нових умов навчання та стимулювати їхній розвиток. Наша дослідницька робота, проведена серед студентів-медиків, зосереджувалася на вивченні їхніх потреб у психолого-педагогічній підтримці в умовах воєнного часу.

Результати анкетування

Перше питання:

«Чи виникли у вас труднощі у навчанні через воєнний стан? Які саме?»

Результати анкетування показали, що більшість студентів стикається з численними труднощами:

– Психологічний аспект: Постійна напруга, страх, відсутність стабільності заважають зосередитися на навчанні.

– Технічні проблеми: Відключення електроенергії та інтернету призводять до пропусків занять, а також ускладнюють своєчасне виконання завдань.

– Освітній процес: Дистанційна форма навчання часто сприймається менш ефективно. Вдома студенти стикаються з численними відволікаючими факторами, такими як шум, домашні обов'язки, брак необхідних технічних засобів.

Друге питання:

«Чи відчуваєте ви потребу в психолого-педагогічній підтримці?»

Переважає більшість респондентів (понад 90%) відповіли: «Так, безумовно».

Третє питання:

«Чи достатньо психолого-педагогічної підтримки ви отримуйте від викладачів вашого навчального закладу? Яка вона?»

Відповіді поділилися порівну: 50% респондентів задоволені підтримкою, 50% вважають її недостатньою. Серед найбільш позитивних прикладів студенти згадували викладачів, які:

- виявляють розуміння та підтримку в складних ситуаціях;
- викладають цікаво й надихаюче, залишаючи після своїх занять гарний настрій;
- проявляють повагу до кожного студента, допомагаючи розвивати сильні сторони та покращувати слабкі.

Четверте питання:

«У яких формах підтримки ви зацікавлені? Запропонуйте.»

Студенти відзначили, що найбільш ефективними формами підтримки є:

- Емоційна підтримка, прояв поваги та заохочення за зусилля.
- Гнучкий підхід до оцінювання та дедлайнів у складних обставинах.
- Теплі, неформальні бесіди, які знижують рівень напруги.
- Різноманітні інтерактивні заняття, що сприяють залученню до освітнього процесу.

Анкетування підтвердило: студенти потребують якісної психолого-педагогічної підтримки, особливо у воєнний час. Основними завданнями викладачів мають стати:

1. Створення атмосфери довіри й підтримки: Викладачі мають проявляти розуміння, не засуджувати за прогалини у навчанні, адаптувати методи викладання до умов.

2. Мотивація студентів: Інтерес до предмета та повага до особистості студента сприятимуть збереженню психологічного здоров'я та стимулюватимуть до саморозвитку.

3. Індивідуальний підхід: Використання сильних сторін кожного студента в освітньому процесі допоможе зберегти залученість і якість освіти навіть у складних умовах.

Таким чином, якісна психолого-педагогічна підтримка є ключовим елементом адаптації освітнього процесу до викликів воєнного часу. Спільними зусиллями ми можемо допомогти студентам зберегти психічну рівновагу, подолати труднощі й досягти успіхів у навчанні.

ВПЛИВ ВІЙСЬКОВИХ ПОДІЙ НА ДОВКІЛЛЯ ТА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Островська Т.І., викладач Відокремленого структурного підрозділу
«Донбаського аграрного фахового коледжу Східноукраїнського національного
університету ім. В. Даля»

Проблема збереження здоров'я населення та відновлення навколишнього середовища є однією з найактуальніших проблем сучасності. Вона вимагає від громадян України швидкого адаптування до мінливих умов життя та впливу військових подій на довкілля. Актуальність сьогодення полягає в тому, що під час бойових дій страждають люди, пошкоджується і руйнується інфраструктура, знищується навколишнє середовище.

Між здоров'ям людини і станом навколишнього середовища, існує дуже тісний зв'язок, порушено стан фізичного, духовного і соціального добробуту. Ми дихаємо нездоровим повітрям, п'ємо брудну воду. В питаннях практики: зберегти, відновити, очистити – люди виглядають безпомічними неможливостями.

Якість майбутнього життя, стан здоров'я нації залежать від позиції молоді. Звідси висновок: не тільки професійні знання та навички, але і стан здоров'я, здоров'язберігаюча поведінка й мислення, екологічний кругозір, світогляд дозволять реалізувати не тільки свої особисті плани та мрії, але ще й взяти участь у відновленні держави та довкілля.

Військові події, які відбуваються на території України і призводять до знищення, руйнації, забруднення основних чинників довкілля, потребують усвідомлення у кожної людини своєї ролі у відновленні та збереженні природних ресурсів. Це нелегке завдання: здійснити кардинальні зміни у своїй свідомості, сформувані й добровільно прийняти обмеження та заборони, що продиктовані сучасними подіями. Це вимагає зміни багатьох стереотипів поведінки, механізмів економіки і соціального розвитку. Необхідно враховувати, що екологічні, економічні, політичні, соціальні і духовні потреби тісно пов'язані.

Забруднення навколишнього середовища є однією з основних загроз для здоров'я людини. Воно спричиняє великий спектр захворювань, які можуть проявлятися в короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі. Забруднення повітря, води, ґрунтів і харчових продуктів негативно діють на організм, викликають хвороби його систем і органів. Захворювання дихальної системи викликається частинками пилу, оксидами Нітрогену та Сульфуру, які потрапляють в легені та дихальні шляхи.

Забруднення канцерогенами та важкими металами значно підвищує ризик онкологічних захворювань. Забруднення повітря та води, що проникають в серцево-судинну систему, провокують атеросклероз, порушують ритми серця, збільшують ризик тромбозів і судинних катастроф. Хімічне та радіаційне забруднення підвищує ризик появи багатьох видів раку, захворювань шкіри та слизових оболонок.

Забруднення джерел питної води важкими металами, хворобливими

мікроорганізмами, нітратами й пестицидами призводить до ураження нирок, печінки, нервової системи, небезпечних інфекційних захворювань (холера, дизентерія, гепатит А, туляремія, лептоспіроз).

У випадку сигналів великої небезпеки і недостатності включених адаптивних механізмів, виникають стресові захворювання, такі як цукровий діабет, коронарна хвороба, гормональні дисфункції, у дітей можуть знижуватись когнітивні здібності.

Радіаційне забруднення та інші мутагени можуть викликати мутації в ДНК як в соматичних клітинах тіла і проявлятись раковими пухлинами, знижувати тривалість життя у опромінених людей, так і в статевих, призводячи до вроджених вад та порушення розвитку.

Яким чином можна відновити та зберегти фізичне й ментальне здоров'я в сучасних умовах? Крім роботи, навчання й обов'язків, потрібен відпочинок. Це, в першу чергу, сон, 7-8 годин, (оптимальна норма). Зменшити фізичне та розумове навантаження в нічний час. Лягати спати бажано з 21 до 24 години, коли в клітинах синтезується мелатонін, що відповідає за процеси відновлення. Контактувати, мати час для спілкування та захоплень, уміти звертатися за допомогою, позбавитись від шкідливих звичок, якщо вони є. Для тих, хто має сидячу роботу, багато часу проводить перед гаджетами, екраном, збільшувати фізичну активність (спорт, танці, прогулянки на повітрі, праця на присадибних ділянках, домашні справи тощо).

Потрібна турбота про збереження та зміцнення здоров'я. Це, насамперед, дотримуватись збалансованого раціону харчування, споживати різноманітну їжу. Це забезпечує ефективний метаболізм та нормальне функціонування організму, підтримує імунітет і загальну активність. Важливо дотримуватись режиму споживання їжі, враховуючи і родинні чинники: стан здоров'я, вік, матеріальні можливості, поточні потреби та смакові переваги. На родючих ґрунтах України вирощують смачні і корисні овочі та фрукти, до яких пристосована ферментативна система населення. Надавайте перевагу свіжим, натуральним продуктам, які містять важливі білки, вуглеводи, жири, вітаміни, макро- та мікроелементи. Радіонукліди, токсичні речовини з організму виводять пектини (харчові волокна), амінокислоти (серотонін та інші біогенні аміни, які є в помідорах, сирах, оселедці, печінці), альгінат натрію. Головним поставальником волокон є зернові крупи, гарбузи, буряки, морква, капуста, яблука, сливи. Як джерело важливих елементів є волоські горіхи, гарбузове насіння. Скорочуйте споживання солі, пийте більше води.

Поточна ситуація в Україні є вкрай складною. Донбас поступово перетворюється в зону відчуження, непридатну для життя. Чим довше триватиме такий стан речей, тим більше часу знадобиться для відновлення навколишнього середовища, тим більше будуть матеріальні збитки та час на ліквідацію наслідків військових подій.

Здоров'язберігаюча поведінка та екологічне мислення є актуальними для населення нашої країни. Нам потрібні розумні й фізично здорові люди. Ми не втрачаємо надію на встановлення миру.

САЙТ МУЗЕЮ КОЛЕДЖУ ЯК ОСЕРЕДОК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Пастушенко Г.Д., *методист Новочорторийського технологічно-економічного фахового коледжу*

Мотліч І.П., *викладач філологічних дисциплін Новочорторийського технологічно-економічного фахового коледжу*

Сайт «Сторінки історії. Сучасність крізь призму минулого.» історико-краєзнавчого музейного комплексу Новочорторийського технологічно-економічного фахового коледжу Житомирської області є візитною карткою навчального закладу. Як і кожна людина, навчальний заклад має свою історію. Минуле та реалії часу нашого коледжу – неповторні та славні, представлені в експозиціях та на електронному ресурсі.

Війна – це надзвичайно важке випробування, яке накладає відбиток на всі сфери життя, зокрема й на освіту. В умовах воєнного часу наша мета – не тільки забезпечити безпеку студентів, а й зберегти їхнє психологічне здоров'я та підтримати процес навчання, а також допомогти здобувачам освіти не лише здобути знання та навички, а й стати більш стійкими, витривалими, готовими до подолання будь-яких труднощів. Проблема емоційної стресостійкості у психолого-педагогічній науці має давню історію і розроблялась як вітчизняними, так і зарубіжними авторами (С. Д. Максименком, Т. М. Титаренком, Р. М. Сапольскі, М. К. Вільямс, Дж. Г. Грінберг, С. Мадді, Р. С. Лазарус тощо). Тільки разом, з урахуванням психологічної підтримки та інноваційних методів навчання, ми можемо подолати всі виклики, які ставить перед нами війна.

Історико-краєзнавчий музейний комплекс Новочорторийського технологічно-економічного фахового коледжу, як і вебсайт музею, виконує не лише просвітницьку функцію, але й став потужним інструментом для створення атмосфери емоційної підтримки, духовного збагачення та формування стійкої психологічної основи у здобувачів освіти.

Електронний ресурс спрямований на вивчення і використання узагальненої історії, традицій, історичних постатей навчального закладу під час навчально-виховного процесу на матеріалах музейного комплексу коледжу. Сайт музейного комплексу є одним із способів підтримки іміджу, «обличчям» і музею, і навчального закладу, і громади. Музейна установа виступає не тільки енциклопедією, вона постійно дивує, розвиває допитливість і креативність відвідувачів. Для цього, щоб музей залишався сучасним, запроваджують інноваційні форми діяльності. На сьогоднішній день можна виділити наступні основні напрямки культурно-освітньої діяльності музею: інформування, навчання і виховання, розвиток творчого потенціалу особистості, спілкування і відпочинок.

Чому вебсайт? У розвиненому інформаційному суспільстві істотна частка пізнавальної діяльності відбувається у віртуальному середовищі. В наш час віртуальна презентація музею є не просто потребою, а й інноваційним засобом, що дозволяє максимально швидко охопити велику аудиторію відвідувачів. Воно здійснюється за допомогою екскурсії – традиційної форми музейної діяльності.

Які можливості вебсайту – можливість отримати вичерпну інформацію про сам музей і його колекції потенційному відвідувачу; можливість забезпечувати цілодобовий доступ до інформації, а також можливість представляти цю інформацію в захопливому вигляді для своїх потенційних віртуальних відвідувачів; додаткові можливості для презентації своїх колекцій, виставок та освітніх заходів; обмін професійною інформацією; можливість отримання недостатніх ресурсів із зовні; можливість привернути увагу потенційних відвідувачів.

Ресурс має чітку і зрозумілу структуру, зручну навігацію, сучасний дизайн, використані різні форми представлення інформації, зокрема, візуальні експозиції, передбачений зворотній зв'язок.

На сучасному етапі свого розвитку музейний комплекс розширює свої горизонти, ставить нові цілі і відповідає вимогам сучасного відвідувача музею. Незмінним залишається високе призначення музейної діяльності – збереження історичної спадщини коледжу для майбутніх поколінь. Унікальні історичні матеріали для музею зібрані працівниками, студентами, випускниками різних років, жителями с. Нова Чортория. Музей є також привабливим туристичним об'єктом Житомирщини.

Сучасне музейне середовище, його креативність та інтерактивність дає змогу заволодівати увагою відвідувачів, занурювати їх у процеси дослідження, провести інтерпретацію різних ідей у площині минулого сучасного та майбутнього [3, с. 34]. З досвіду роботи веб-сайту навчального закладу можна виділити такі педагогічні заходи та форми діяльності:

1. **Формування почуття приналежності.** Експозиції, присвячені історії коледжу, допомагають здобувачам освіти відчувати себе частиною великої спільноти, яка має глибоке коріння. Це сприяє усвідомленню цінності власної освітньої траєкторії та формує почуття гордості за свій навчальний заклад.

2. **Психологічна підтримка через приклади.** Експозиції, які розповідають про успіхи випускників або подолання труднощів у житті студентів минулого, надихають здобувачів освіти. Вони бачать приклади того, як виклики можна перетворити на можливості.

3. **Рольове моделювання.** Інформація про викладачів, які зробили вагомий внесок у розвиток закладу, або про видатних випускників слугує зразком для наслідування, що допомагає здобувачам освіти розвивати власні життєві стратегії.

4. **Емоційна розрядка.** Музей може стати місцем, де здобувачі освіти можуть відволіктися від напруги навчального процесу, знайти натхнення та підтримку в атмосфері творчості та спогадів.

Ще в мирний час сучасні інформаційні технології міцно увійшли в наше життя, вже зайняли відповідне місце. Сьогодні застосування інформаційних технологій є невід'ємною частиною діяльності сучасного музею, що потребує ретельної взаємодії різних спеціалістів та має велику кількість переваг [1, с. 117]. Інформаційні технології дозволяють: забезпечити високу наочність навчального матеріалу; упроваджувати як колективну, так і індивідуальну роботу здобувачів освіти; накопичувати методичні матеріали; підвищувати рівень інформаційної культури й освіти молоді інформаційного суспільства;

охоплювати більший за обсягом матеріал, оцінювати й аналізувати його завдяки інтернету; використовувати унікальні джерела інформації, що надає можливість легко входити в інформаційно-освітній простір, «розсуваючи стіни музею»; прискорення процесу публікації на електронних носіях наукових та популярних видань – каталогів, монографій, енциклопедій та інших [2, с. 57].

В умовах війни особливу увагу приділяється психолого-педагогічним методам, які можуть допомогти зберегти як навчальний процес, так і емоційне благополуччя студентів. Для здобувачів освіти коледжу, які вже перебувають на стадії професійної підготовки, війна є не тільки психологічним викликом, а й суттєво змінює їхнє ставлення до майбутньої професії.

Психологічну підтримку через музейну діяльність в коледжі здійснюють через такі заходи:

1. *Кураторські проекти.* Долучення студентів до створення виставок чи оновлення експозицій допомагає розвивати комунікацію, творчі здібності, впевненість у собі, а також знижує рівень тривожності через включення в колективну діяльність.

2. *Тематичні зустрічі та тренінги.* У музеї можна проводити тренінги, присвячені темам подолання стресу, мотивації та адаптації до нових умов. Така діяльність у нестандартному середовищі допомагає ефективніше сприймати матеріал.

3. *Екскурсії з психологічним акцентом.* Організація екскурсій, під час яких особливу увагу приділяють історіям про долаття труднощів, успіхи випускників та важливість командної роботи, підтримує здобувачів освіти морально.

4. *Робота в групах.* Спільна участь студентів у збиранні матеріалів чи організації заходів у музеї сприяє створенню підтримуючої атмосфери, формуванню взаємної довіри та співпраці.

В результаті отримуємо очікуваний ефект:

- Формування стійкої позитивної самооцінки здобувачів освіти.
- Зниження рівня стресу та емоційного вигорання.
- Створення підтримуючої атмосфери в закладі освіти.
- Розвиток соціальних і комунікативних навичок через участь у музейній діяльності.

З'являється можливість, заволодівши увагою відвідувача, хоча б частково повернути його у русло нормального життя за рахунок реалізації мотивації у навчанні, наукових дослідженнях чи навіть залучення до роботи у музеї. Усе це є особливістю сучасної моделі партисипації, коли, замість споживання інформації, дитина долучається до роботи та створення нового, якісного культурного, освітнього чи будь якого іншого продукту [3].

Таким чином, сайт музею коледжу став не лише джерелом знань, але й ефективним педагогічним інструментом для психологічної підтримки здобувачів освіти. Це також дозволяє не тільки з користю провести час, але і відволікти від суворой буденності військового часу, посилити психологічну врівноваженість, розширити світогляд, відновити психологічне здоров'я та моральний стан. Його діяльність гармонійно поєднує освітній, виховний та терапевтичний аспекти.

Список використаних джерел

1. Вербицька П.В. Музей як комунікативний та освітній простір: навч. посібник. Львів: Львівська політехніка, 2017. 232 с.
2. Ковач А.І. Використання інноваційних технологій музейної педагогіки у профорієнтації учнів. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Чернігів: ЧНПУ імені Т.Г. Шевченка, 2018. Вип. 153. С. 56–60.
3. Музейна педагогіка в науковій освіті : монографія. Ред. кол.: С. О. Довгий, О. М. Топузов, В. А. Бітаєв та ін.; за наук. ред. С. О. Довгого. Київ: Національний центр «Мала академія наук України», 2020. 334 с.
4. Сайт «Сторінки історії. Сучасність крізь призму минулого.» Новочорторийського технологіко-економічного фахового коледжу – <https://museum.ntefc.edu.ua/>

АДАПТАЦІЯ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНОГО СТАНУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Топоровська О.І., старший викладач фізичного виховання Київського фахового коледжу транспортної інфраструктури

Питання адаптації психофізіологічного стану учасників освітнього процесу в умовах воєнних викликів є надзвичайно важливим. Фізична культура стає дієвим способом підтримання та покращення як психологічного, так і фізичного стану здобувачів освіти у цей непростий час. Нестача рухової активності, втрата зацікавленості у заняттях, постійний стрес і підвищене емоційне навантаження негативно впливають на здатність до адаптації. Регулярні фізичні вправи допомагають зменшити рівень тривоги, підвищити настрій і загальне самопочуття, що є надзвичайно важливим за нинішніх обставин.

В умовах війни освітній процес зазнає постійних змін, що вимагає впровадження інноваційних підходів до фізичного виховання. Зокрема, використання інформаційно-комунікаційних технологій та рухливо-пізнавальних методик може підвищити мотивацію учнів до занять фізичною культурою та сприяти їхній адаптації до нових умов [2, с. 103]. Для проведення фізичного виховання школярів у дистанційному форматі використовуються різноманітні цифрові інструменти, зокрема онлайн-платформи, мобільні застосунки, відеоуроки, вебінари, інтерактивні заняття в режимі реального часу, електронна пошта, месенджери та інші засоби, що дозволяють організувати навчальний процес віддалено [3].

Фізичне виховання може бути інтегроване з психологічною підтримкою, що допоможе учасникам освітнього процесу впоратися з емоційними викликами. Заняття, спрямовані на розвиток витривалості, сили, швидкості та координації, можуть підвищити психологічну стійкість дітей в умовах війни [1, с. 45].

Рекомендації для впровадження фізичного виховання в умовах воєнного стану:

1. Розробка адаптивних програм: створення програм фізичного виховання, що враховують поточні обмеження та потреби учнів.

2. Використання дистанційних технологій: забезпечення можливості проведення занять онлайн для підтримки фізичної активності учнів.

3. Психологічний супровід: інтеграція елементів психологічної підтримки в програми фізичного виховання для зниження рівня стресу та тривожності.

4. Залучення батьків та громади: співпраця з батьками та місцевою спільнотою для створення безпечного та підтримуючого середовища для занять фізичною культурою.

Таким чином, фізичне виховання в умовах воєнного стану є важливим інструментом для підтримки та покращення психофізіологічного стану учасників освітнього процесу. Інноваційні підходи та адаптація програм до сучасних викликів сприятимуть ефективній адаптації та збереженню здоров'я здобувачів освіти.

Список використаних джерел

1. Деделюк Н. Підвищення психологічної стійкості дошкільників засобами фізичного виховання в умовах військового стану. Вісник Прикарпатського університету. Фізична культура. Випуск 39, 2023, С.41-46

2. Качан О., Пристанський В. Інформаційно-комунікаційні та рухливо-пізнавальні технології у фізичному вихованні дітей та підлітків. Навчально-методичний посібник, Слов'янськ: вид-во Б. Маторіна, 2018, с. 260

3. Колб М.Л. Інноваційні підходи до фізичного виховання учнів в умовах воєнного стану. URL: <https://archive.logos-science.com/index.php/conference-proceedings/article/view/874/895>

СПЕЦИФІКА НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ОСОБИСТОСТІ, ЯКА ПЕРЕБУВАЄ В СТРЕСОВОМУ НАПРУЖЕННІ

Трофименко Н. Є., старший викладач кафедри права та поведінкових наук Відокремленого структурного підрозділу закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Білоцерківського інституту економіки та управління, дитяча та сімейна психологія, арт-терапевтка, фахівець по роботі з МАК, Нейрографіки, консультантка з військової психології.

Реалії сучасного світу, динамічного, невизначеного, мінливого, кидають виклик психологічній науці. Події останніх років в нашій країні та світі, перенасиченість утрудненими життєвими ситуаціями, вимагають від людини значних особистісних ресурсів для їх подолання та проживання.

Сучасна проблема надання психологічної допомоги особистості є досить актуальною і спрямована на активізацію людського фактору в усіх сферах життєдіяльності особистості, забезпечення психологічної безпеки суспільства взагалі, оздоровлення та збереження психічного здоров'я [3].

Психологічна допомога – це вид допомоги, яку надає кваліфікований спеціаліст людині або групі людей для підтримки, зняття психоемоційного напруження, покращення якості життя і соціальної адаптації. Вона спрямована на якнайшвидше відновлення психічного стану, через комплекс діагностичних, психокорекційних і психологічних заходів. Надавати психологічну допомогу може психолог, психотерапевт, психіатр.

Види психологічної допомоги можна розділити на: психологічне консультування; психологічну корекцію; психотерапію; психологічну діагностику; психологічну реабілітацію, психологічний тренінг. Допомога може бути: індивідуальна зі спеціалістом, сімейна у парі або з іншими членами сім'ї, групова з незнайомими людьми зі схожими труднощами [6].

Перша психологічна допомога – це доказовий модульний підхід для допомоги дітям, підліткам, дорослим та сім'ям із безпосередніми наслідками від катастрофи чи тероризму. Перша психологічна допомога розроблена для того, щоб зменшити первинний дистрес, який спричинений травматичними подіями, і сприяти коротко- та довготерміновим стратегіям функціонування і коупінгу. Принципи й техніки першої психологічної допомоги задовольняють чотири основні стандарти: відповідність науковим дослідженням щодо ризику та стійкості після травми; придатність та практичність у польових умовах; відповідність рівням розвитку впродовж життя; культурна поінформованість та гнучка подача.

Перша психологічна допомога не вважає, що усі потерпілі мають суттєві проблеми із психічним здоров'ям чи довготривалі труднощі у відновленні. Навпаки, вона ґрунтується на розумінні того, що потерпілі від лиха, чи люди, які бачили ці події, переживатимуть широкий спектр ранніх реакцій (до прикладу, фізичних, психологічних, поведінкових, духовних). Деякі з цих реакцій можуть спричинити достатньо дистресу, щоб суперечити з адаптивними за-

хисними стратегіями, і у відновленні від наслідків лиха таких людей можуть підтримати співчутливі та дбайливі працівники [1].

Стресові ситуації – це наші супутники і вони трапляються в житті кожного. Важливо навчитися ними управляти, протистояти негативним наслідкам стресу, адже вони впливають на здоров'я та викликають захворювання.

У сучасній науковій літературі термін «стрес» використовується принаймні в трьох значеннях:

– По-перше, поняття стрес може визначатися як будь-які зовнішні стимули чи події, які викликають у людини напругу або збудження. У теперішній час в цьому значенні частіше вживаються терміни «стресор», «стрес-фактор».

– По-друге, стрес може належати до суб'єктивної реакції і в цьому значенні він відображає внутрішній психічний стан напруги та збудження; цей стан інтерпретується як емоції, оборонні реакції та процеси подолання, що відбуваються в самій людині. Такі процеси можуть сприяти розвитку і вдосконаленню функціональних систем, а також викликати психічну напругу.

– По-третє, стрес може бути фізичною реакцією організму на вимогу або шкідливий вплив. Саме в цьому сенсі В. Кеннон і Г. Сельє вживали цей термін. Функцією цих фізичних (фізіологічних) реакцій, є підтримка поведінкових дій і психічних процесів із подолання цього стану [4, с. 12].

Усвідомленість – це не просто модне слово, а потужний інструмент управління стресом, підкріплений ґрунтовними дослідженнями. Коли вам тривожно, важливо знати, як залишатися у теперішньому моменті. Навчитися цьому допоможуть практики усвідомленості. Звіт StatPearls за 2023 рік показав, що регулярна практика усвідомленості змінює те, як наш мозок реагує на стрес. Є кілька технік, які допоможуть нам не втратити самоконтроль у стресових ситуаціях:

- Зосередьтеся на своєму диханні протягом двох-трьох хвилин;
- Зверніть увагу на фізичні відчуття, не оцінюючи їх;
- «Закріпіть» себе за допомогою точок дотику зі стільцем або підлогою;
- Систематично «скануйте» своє тіло на наявність напруження і свідомо знімайте його;
- Використовуйте техніку 5-4-3-2-1. Назвіть п'ять речей, які ви бачите, чотири – які відчуваєте, три – які чуєте, дві – які нюхаєте і одну – яку пробуєте на смак.

Ці техніки працюють, оскільки переривають цикл стресу і повертають вашу увагу до теперішнього моменту. Таким чином зменшується наша тривога щодо майбутніх результатів подій [5].

Є науково обґрунтовані інструменти, що допоможуть нам боротися з негативними наслідками стресу: усувайте чинників стресу; розвивайте соціальну підтримку; харчуйтеся збалансовано; розслабляйте м'язи; майте повноцінний сон; будьте фізично активними; звертайтеся по допомогу до лікаря.

Список використаних джерел

1. Комісія УГКЦ у справах душпастирства охорони здоров'я. Перша психологічна допомога. Львів: Друкарські куншти, 2015. 184 с.
2. Наутольник Л. Б. Психологія стресу : підручник. Львів : Львівський

державний університет внутрішніх справ, 2015. 324 с

3. Панок В. Г. Основи психологічної допомоги: теорія та практика психоконсультації : навч. посібник / за заг. ред. В. Г. Панка, І. М. Зварича. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 384 с.

4. Психологія стресу та стресових розладів : навч. посіб. / уклад. О. Ю. Овчаренко. К. : Університет «Україна», 2023. 266 с.

5. Як ефективно подолати стресові ситуації <https://www.unian.ua/curiosities/yak-podolati-stres-4-poradi-vid-psihologa-12811953.html> (дата звернення 9.01.2025.)

6. Що таке психологічна допомога? <https://marta.mva.gov.ua/articles/shcho-take-psikhologichna-dopomoga-vidi-psikhologichnoyi-dopomogi> (дата звернення 11.01.2025)

ВИХОВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

**Чіжов С.С., викладач фізичного виховання Білоцерківського фахового
коледжу сервісу та дизайну**

Формування лідерських якостей у молоді в умовах війни та соціальної нестабільності є критично важливим, оскільки саме молоді лідери стануть рушіями відновлення країни. А наші здобувачі освіти і є представниками теперішнього молодого покоління, що стане основою майбутнього країни.

Чому лідерські якості потрібні саме зараз? Війна зруйнувала багато соціальних структур, освітніх систем та інфраструктури, що створило серйозні виклики для виховання нових поколінь. У такі моменти важливо виховувати молодь, яка здатна брати на себе відповідальність, працювати в команді, приймати рішення в кризових ситуаціях. Лідери будуть вести за собою однолітків, надихати власним прикладом, організовувати волонтерські ініціативи, брати участь у відбудові інфраструктури, громадських організаціях та інших сферах життя. Такі якості, як впевненість, наполегливість, емпатія, вміння надихати інших та дух переможця створюватимуть основу для розвитку сильного громадянського суспільства. Молодь, яка вміє керувати собою та своїми емоціями, допомагає стабілізувати соціальне середовище. Лідери, що володіють цими якостями, створюють спокійну атмосферу навіть у складних ситуаціях. Це надзвичайно важливо в умовах постійного тиску через небезпеку та невизначеність. Лідери – це не лише ті, хто керує, але й ті, хто знаходить креативні рішення у складних обставинах.

Чому фізичне виховання ефективне для формування лідерів? Фізичне виховання – це не лише спосіб підтримувати здоров'я, але й потужний інструмент для розвитку лідерських якостей, необхідних для успішної реалізації в житті.

Розвиток відповідальності та організованості. У спорті кожен учасник несе відповідальність за свої дії та внесок у команду. Наприклад, капітан команди має не лише виконувати свої обов'язки на полі, але й підтримувати моральний дух гравців, організовувати тренування та керувати взаємодією в

команді. Регулярні тренування формують дисципліну та звичку планувати час, що надалі стає ключовою навичкою для ефективного лідера.

Вміння працювати в команді. Командні види спорту: Наприклад, у футболі, баскетболі чи волейболі учасники вчаться координувати свої дії, розуміти роль кожного гравця й підтримувати один одного, навіть у складних ситуаціях. **Що спонукає кожного до відповідальності за колективний результат.** Лідер у команді часто бере на себе ініціативу, приймає складні рішення та мотивує інших до спільної мети.

Навчання через подолання труднощів. Спорт пропонує учасникам ситуації, де потрібно швидко приймати рішення, адаптуватися до змін і долати фізичні та психологічні бар'єри. Лідери, які здатні тримати себе в руках у стресових умовах змагань, переносять ці навички у повсякденне життя.

Перемоги та поразки. Кожна досягнута ціль, наприклад, виграний турнір, стає джерелом мотивації для подальшого розвитку. Не менш важливим є вміння гідно приймати невдачі, аналізувати помилки й продовжувати працювати над собою. Це формує стійкість, яка є однією з ключових рис лідера. Обидва ці інструменти **розвивають силу духу як юнака так і дівчини.**

Досвід. Саме заняття фізичного виховання в ігровій формі показують роль капітанів або координаторів у спортивних командах. Дають можливість обирати учнів, які відповідатимуть за розподіл ролей, позицій, організацію тренувань чи підтримання командного духу. Добре після змагань організовувати обговорення: як лідер (капітан) виконав свої обов'язки, що можна покращити. Під час спортивних ігор в учнів є можливість самостійно обирати тактики, формувати стратегії гри або вирішувати, як діяти у складних чи спірних ситуаціях. **А така проста річ як створити план розминки чи тренування і провести її** навчить учнів брати ініціативу та відповідальність за колектив. Наприкінці заняття дуже ефективним є питання, що учні вивчили з командної роботи, як працювали їхні комунікаційні навички й що вони вважають своїми успіхами. Викладач не просто передає знання, а створює умови, у яких учні самі можуть розвивати лідерські якості.

Фізичне виховання створює ідеальне середовище для формування лідерів, адже розвиває риси, необхідні не лише у спорті, але й у житті: організованість, відповідальність, терпіння, командна робота, постановка цілей, стійкість, дружелюбність, вміння надихати інших, співчуття, любов. Це робить фізичне виховання і спорт невід'ємною частиною формування лідерського потенціалу молоді. Тож вкрай важливо виховати морально стійких та внутрішньо-психологічних переможців. Адже всі ці особистості в майбутньому радуватимуть усіх нас.

Сучасний освітній простір: інноваційні технології, цифрові інструменти та медіакультура

FASHION

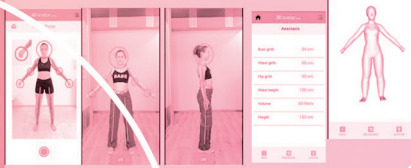
ACLOSET
AI FASHION ASSISTANT

Напря́м

Відтворюємо тривимірну модель індивідуальної фігури на екрані смартфона та даємо візуальну оцінку типу тілобудови

Лабораторна робота
Характеристика особливостей тілобудови
реальної фігури людини

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ВИВЧЕННІ ПРАВОЗНАВСТВА

Бичкова А. В., викладач правознавства, спеціаліст вищої категорії,
викладач-методист, Відокремлений структурний підрозділ «Оріхівський
коледж Таврійського державного агротехнологічного університету
імені Дмитра Моторного»

Право – частина загальної культури людства, соціальна цінність, що формує цивілізовану і гуманістичну організацію життя суспільства. Воно покликане сприяти його розвитку в цілому, а також вихованню духовних якостей, переконань.

Саме на заняттях правознавства, на мій погляд, студент набуває життєвих компетентностей, невід’ємною складовою яких є правові.

Таким чином, моє завдання як викладача – не тільки надати певні знання з правознавства, а навчити застосовувати накопичені знання, тобто бути компетентним. Вирішенню цього завдання сприяють інтерактивні технології навчання, розроблені американським дослідником Б. Блумом, вітчизняними теоретиками та практиками педагогіки О. Пометун та В. Власовим.

Суть інтерактивного навчання полягає у тім, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх його учасників.

Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне вирішення проблем на основі аналізу обставин та відповідної ситуації..

Особистісно орієнтоване навчання передбачає застосування інтерактивних методів. Які ж інтерактивні методи застосовую на заняттях з правознавства

Кожне заняття починається із визначення мети, цілей і завдань та проблемного питання. Для студентів цілі і завдання визначають очікувані результати. І тут важливо, щоб вони самостійно вміли визначити, чи досягли поставленої мети і де є резерв для досягнення. Перші заняття «збагачують» студентів юридичними поняттями, готують їх до подальшого вивчення теми.

Подальше вивчення матеріалу з правознавства дає можливість використовувати такі методи інтерактивного навчання, які поглиблюють пізнавальну діяльність студента. Тут важливо, щоб інтерес до отримання нових знань не знизився, а навпаки, підтримувався зацікавленістю. Тому можна запропонувати часту зміну навчальної діяльності: **читання із позначками** (дозволяє студентам перевірити власне розуміння певного явища і визначити невідоме), **робота із нормативно-правовими актами**, **«запитання – відповідь»**.

Найбільш часто використовую метод «Прес». Цей метод навчає студентів чітко формулювати власну думку і висловлювати її за короткий проміжок часу.

Сучасна криміногенна ситуація в країні дає можливість використовувати конкретні правові ситуації. При розв’язанні правових ситуацій застосовую метод «**аналіз правової ситуації**».

Для аналізу правових ситуацій, їх кращого розуміння використовую такі методи, як: «**дерево рішень**», «**діалог Сократа**», **дебати**. Такі методи застосовую при вивченні тем «Кримінальне право України», «Адміністративне право України», «Цивільне право».

Неможливо проводити сучасний урок без **інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ)**. Використання ІКТ дозволяє активізувати навчально-виховний процес на заняттях через презентації.

Метод проектів є основною технологією формування ключових життєвих та предметних компетенцій студентів. Суть методу проектів полягає в досягненні дидактичної мети через детальну розробку навчальної проблеми, яка повинна завершитись реальним результатом - проектом.

Використання презентацій студентів дозволяє перетворити завдання написання проектних робіт студентів у творчий процес, що передбачає велику аудиторію слухачів.

Для більш глибокого засвоєння матеріалу і контролю знань використовуються різного роду **тести й тренажери**. Це можуть бути тести, складені викладачем у програмах Word чи PowerPoint, або готові варіанти тестів, яких дуже багато зараз у мережі Інтернет.

Впровадження ІКТ дає мені можливість:

- збільшити час для самостійної роботи студентів;
- дозволяє перевірити засвоєння теорії правознавства у всіх студентів;
- поглибити ступінь відпрацювання практичних умінь і навичок;
- зацікавити предметом;
- розвинути творчий потенціал студентів;
- підвищити якість знань студента.

Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності.

Така методика викладання правознавства на практиці вже показала позитивні результати: студенти вміють самостійно опрацьовувати матеріал, знаходити необхідну інформацію, краще володіють практичними навичками роботи з додатковим матеріалом. А це у свою чергу стимулює студентів до вивчення предмета, розвиває їх самостійність та самодисципліну, вміння мислити творчо.

На мій погляд, застосування інтерактивних форм і методів сприяє формуванню інтелектуально розвиненої, творчої, високодуховної особистості, компетентного громадянина незалежної держави, із сформованими правознавчими життєвими компетентностями. І це є великою цінністю, бо студент «не готується до життя, а вже живе» у суспільстві, і вже сам часто виступає суб'єктом правовідносин.

Список використаних джерел

1. Литвинов А. С. Педагогічний провайдинг інновацій в освіті : навч. посіб. А. С. Литвинов. – Суми : Університетська книга, 2018.
2. Шестобуз О. С. Сучасні інформаційні технології : навч.-метод. посіб. / О. С. Шестобуз. – Чернівці : ЧНУ.
3. Богосвятська А.-М. Як зробити смачний, ароматний, кольоровий урок. Методичний посібник. – Львів : Академія гармонізації особистості, 2019.
4. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. – Київ, 2014.
5. Попова О.В. Становлення і розвиток інноваційних педагогічних ідей в Україні в ХХ столітті. Харків: ОВС, 2019.

ІНТЕРАКТИВНЕ ТЕСТУВАННЯ ЯК УНІВЕРСАЛЬНИЙ ОСВІТНІЙ ІНСТРУМЕНТ СУЧАСНОГО ВИКЛАДАЧА (НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ «ВСЕОСВІТА. СПІЛЬНОТА АКТИВНИХ ОСВІТЯН»)

Білокура Н.І., викладач української мови та літератури, методист
Львівського фахового коледжу будівництва, архітектури та дизайну

Забезпечення рівного доступу всіх громадян до вищої освіти - одна з проблем сучасного українського суспільства. З метою вирішення цього питання в Україні створена система оцінювання освіти, складовою якої є ЗНО/НМТ для охочих вступити до закладів вищої освіти.

На сучасному етапі розвитку освіти особливе місце посідає пошук ефективних методів визначення рівня навчальних досягнень здобувачів освіти. Найбільш ефективним методом, як на мене, є тестові технології, бо він передбачає об'єктивність оцінювання знань, умінь і навичок у процесі практичної діяльності. Сьогодні роль тестування як універсального інструмента контролю знань здобувачів освіти швидко зростає, відбувається активне впровадження тестів у навчальний процес і створюються всі передумови для розвитку системи управління якістю освіти. Тестування дає змогу мобільно перевірити, як студенти засвоїли той чи інший матеріал, оцінити рівень засвоєного та скоригувати прогалини в знаннях.

Досвід проведення ЗНО показує, що протягом навчального року викладачі-словесники повинні постійно готувати студентів до особливої форми контролю – тестування. Для сучасного педагога важливо використовувати різноманітні тестові завдання під час проведення різних видів оцінювання, практикувати навички виконання тестових завдань диференційних форм і ступеня складності.

Досить актуальним є використання тестів під час занять української мови та літератури, адже такий метод педагогічної діяльності підсумовує досягнення студентів в опануванні відповідної теми, готує їх ЗНО/НМТ. Розпочинати роботу над мовним матеріалом треба з опрацювання теорії. Наступний крок – застосування знань на практиці, а саме під час виконання тестових завдань.

Проблему розробки тестів у різні часи опрацьовувало багато науковців. Серед них – В. Аванесов, А. Анастазі, М. Бернштейн, Н. Гронланд, П. Клайн, О. Майоров, М. Челишкова та інші. В Україні цю проблему досліджують І. Булах, А. Гривко, Ю. Жук, Ю. Ковальчук, В. Леонський, Г. Леонська, О. Ляшенко, С. Науменко, Л. Паращенко та інші.

На сьогодні є безліч визначень педагогічних тестів. За визначенням В.С. Аванесова, «педагогічний тест – це система паралельних завдань зростаючої складності, специфічної форми, що дає змогу якісно й ефективно оцінювати рівень та структуру підготовленості учнів». За визначенням В.С. Кіма, «педагогічний тест-це система тестових завдань різної складності, яка дає змогу якісно й ефективно вимірювати рівень та структуру підготовленості випробуваних».

Людина, яка складає тести, мусить посилено та глибоко вивчити всі навчальні програми, підручники, посібники, чітко уявляти мету та завдання навчання. Ефективне застосування тестів вимагає від викладача ознайомлення з типами тестових завдань, загальними підходами до їх створення та особливостями оцінювання.

Протягом 4-х років я прихильниця та користувач сучасної платформи «Всеосвіта. Спільнота активних освітян». Функціонал «Тести» дозволяє зареєстрованим викладачам у будь-який зручний час створювати власні тести для проведення самостійних і модульних контрольних робіт. Розділ пропонує і диференційовану систему оцінювання, яку викладач може обрати самостійно, і багато функцій для організації тестування. Окрім можливості створення восьми типів запитань, налаштування тестування за своїми параметрами, перегляду детальної статистики відповідей, на цій платформі реалізували принцип, що унеможливорює списування правильних варіантів. Тести на «Всеосвіті» користуються популярністю серед учасників освітнього процесу, адже саме здобувачі освіти можуть безперервно отримувати нові знання, а педагоги перевіряти рівень засвоєного матеріалу і створювати різноманітні завдання. Для проведення тестування всеосвітяни постійно оновлюють функціонал, створюють нові опції, які відкривають для нас, педагогів, безліч можливостей у використанні. У період дистанційного навчання я почала розробляти власні тести на «Всеосвіті». Під час складання тестів з української мови я керуюся такими критеріями:

- а) тести повинні охоплювати важливі питання теми;
- б) вони мають бути правильними – виключати можливість формулювання багатозначних відповідей;
- в) тести повинні бути однозначними – не допускати подвійного тлумачення;
- г) вони мають бути дієвими стосовно тих знань, які потрібно перевірити;
- г) тестові завдання треба формулювати стисло, чітко.

Зараз у моїй бібліотеці 130 тестів закритої форми з української мови та літератури: орфографія, фразеологія, морфологія, синтаксис, культура мови, пунктуація, фонетика, будова слова; цитати з творів, паспорт творів (тема/ідея/ключові слова, географія, жанр, історія написання), автори творів, вчинки героїв, літературні родини, присвяти та епіграфи до творів, теорія літератури, угруповання, напрями. Є також і тести формату ЗНО/НМТ.

Систематичне тестування стимулює здобувачів освіти працювати самостійно, підвищує їхній рівень підготовки. Отже, є якісним і об'єктивним засобом оцінювання навчальних досягнень студентів на заняттях української мови та літератури і підготовки до ЗНО/НМТ.

Тестові завдання зменшують час очікування студентами результату. Тому в наш час тестування - це спосіб ефективної перевірки результатів навчання та рівня готовності до тієї чи іншої діяльності.

Неабияке значення в освоєнні здобувачами освіти тестових технологій має оволодіння ними алгоритмів виконання тестових завдань різних типів, рівня складності, неодмінне здійснення аналізу результатів тестування, з'ясування типових помилок та визначення шляхів їх усунення.

Викладач має пам'ятати, що на виконання завдань з вибором однієї правильної відповіді треба відводити орієнтовно одну хвилину, а кількох правильних відповідей або встановлення відповідності – півтори хвилини.

Тестування є більш об'єктивною формою оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти. За допомогою тестування викладач може швидко відстежувати якість засвоєння кожним студентом навчального матеріалу, особливо з допомогою онлайн перевірки. Тестові завдання можна використовувати для поточного, тематичного та підсумкового контролю, особливо у форматі ЗНО/НМТ. Контроль та оцінка знань, умінь та навичок здобувачів освіти є важливим елементом освітнього процесу. Сучасний викладач мусить так організувати навчальний процес, щоб контроль навчання був обов'язковим елементом його. Також тестування забезпечує рівні умови під час контролю за формуванням у здобувачів освіти знань, умінь і навичок, виключає суб'єктивізм в оцінюванні результатів перевірки, допомагає одержати інформацію про успішність кожного здобувача освіти. Якщо за результатами тестування систематично вести облік виконання завдань кожним студентом, то можна зрозуміти рівень навчальних досягнень окремих здобувачів освіти і групи в цілому. За результатами тестування (попереднього, тематичного, підсумкового та ін.) викладач може будувати матрицю навчальних досягнень студентів, відслідковувати їхню індивідуальну структуру знань і вмінь, а також власні недопрацювання. Це забезпечить індивідуалізацію навчального процесу для кожного.

Уважаю, що тестові завдання мають значні переваги над іншими формами контролю: вони дозволяють за короткий час перевірити великий обсяг вивченого матеріалу, швидко діагностувати оволодіння студентами основного рівня підготовки і з окремих тем, і курсу в цілому.

Застосування сучасних тестових технологій поруч із традиційними формами контролю на заняттях української мови та літератури забезпечує якісну підготовку здобувачів освіти до ЗНО/НМТ.

Список використаних джерел

1. Якимець Н., Мирончук Н.М. Тестування як метод оцінювання знань, умінь, навичок студентів // Модернізація вищої освіти в Україні та за кордоном : збірник наукових праць / за заг. ред. д.п.н., проф. С. С. Вітвицької, к.п.н., доц. Н. М. Мирончук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – С. 160-162.
2. Короткий тестологічний словник-довідник. Київ : Грамота, 2008. 160 с.
3. Тестові технології оцінювання ключових і предметних компетентностей учнів основної і старшої школи : монографія / за ред. Ляшенка О. І., Жука Ю. О. Київ : Педагогічна думка, 2014. 200 с.
4. Олександр Виноградов. Тести як соціальна інновація в Україні. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.fulbrifht.org.ua
5. Махомед М.Х. Тестові технології оцінювання якості освіти школярів/ Педагогічний пошук. Журнал/ Методичні публікації/№1 (81), 2014, ISSN 2073-624X
6. Л.С. Смолінчук. Тестування як метод оцінювання навчальних досягнень студентів/УДК 371.212.1(045) / <http://www.bim-bad.ru>

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Бондаренко Н.О., викладач ВСП «Оріхівський фоховий коледж
ТДАТУ імені Дмитра Моторного»

Сучасний розвиток суспільства характеризується зростанням динамізму усіх процесів життєдіяльності людини, збільшенням залежності міжособистісної взаємодії з використанням цифрових технологій в усіх сферах соціуму. За короткий термін вони суттєво змінили наш побут, в якому з кожним днем все більше виявляються ознаки цифрової економіки.

В таких умовах реформується відношення до використання сучасних цифрових технологій та спостерігається потреба перегляду традиційної ролі педагога

Викладач має впроваджувати сучасні тренди в освіті, уміти вибирати та використовувати актуальні педагогічні та інформаційно-комунікаційні технології для навчання ; організовувати співробітництво та комунікацію між учасниками навчального процесу; проектувати електронні ресурси та освітнє електронне середовище, бути помічником для студентів, добре розуміти та враховувати в навчальному процесі їх потреби та особливості, пізнавальні стилі навчання, нові сервіси та інструменти для ефективної співпраці, комунікації не тільки під час навчання офлайн, а й дистанційно.

Через широке поширення різноманітних девайсів, гаджетів (комп'ютерів, ноутбуків, мобільних пристроїв, смартфонів та ін.), слово «цифровий» перейшло у більш широке використання, і стало синонімом слів «електронний» і «комп'ютерний».

Змінюється і термінологія, яка описує технічні засоби: так, поступово відбувається витіснення терміна «інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ)» більш сучасним терміном «цифрові технології».

За освітньо-методичними функціями виокремлюють такі цифрові освітні ресурси: електронні підручники (оригінальні електронні підручники, предметні навчальні системи, предметні навчальні середовища); електронні навчальні посібники (репетитори, тренажери; навчальні й навчальні-контролюючі, ігрові, інтерактивні ресурси; предметні колекції; довідники та словники; практичні та лабораторні системи; електронні навчально-методичні комплекси (предметні освітні та програмно-методичні комплекси, предметні навчально-методичні середовища; інноваційні навчально-методичні ресурси); електронні видання контролю (тести, тестові завдання, методичні рекомендації з тестування; інструментальні засоби).

Особливістю розвитку і застосування цифрових технологій навчання є те, що вони мають тенденцію приймати адаптивні властивості, які дозволяють встановлювати безпосередні зв'язки зі студентами. Педагог все в більшій мірі

звільняється від певних контролюючих та інформаційних функцій, залишаючи за собою такі головні функції навчання, як:

- взаємозв'язок виховання й навчання;
- розвиток самостійного мислення здобувачів освіти;
- керування та корегування процесу навчання з урахуванням новітніх досягнень науки і техніки, індивідуальних особливостей тих, хто навчається;
- вироблення і постановка нових завдань навчання тощо.

Одним із головних інструментів успіху Нової української школи є наскрізне використання інформаційно-цифрових технологій в освітньому процесі. Сучасний вчитель має навчитися створювати та використовувати мультимедійний та інтерактивний контент, щоб зацікавити цифрове покоління студентів. Цифрові технології дозволяють зробити процес навчання мобільним, диференційованим та індивідуальним. При цьому технології не замінюють викладача, а доповнюють його.

На сьогодні існує велика кількість сучасних технологій візуалізації інформації: мобільне навчання, хмарні технології, віртуальні лабораторії, гейміфікація, робототехніка, скрайбінг, створення інтелект-карт та інші.

Найбільш дієвими, простими, ефективними та безкоштовними для створення мультимедійного, інтерактивного контенту для комунікації, спільної роботи, візуалізації та гейміфікації навчання, як показала практика, є такі web-сервіси: ZOOM, CLASSROOM, ClassDojo тощо. За допомогою цифрових технологій можна створити різноманітні інтелект-карти, які допоможуть структурувати і правильно формулювати свої думки та систематизувати знання.

Отже, освіта має знати, як пристосуватися до цих змін, а також як використовувати ці технології для покращення якості навчання та забезпечення доступності до освіти. Одним з головних завдань цифрової трансформації є забезпечення доступності освіти. Цифрові технології можуть допомогти зменшити бар'єри для освіти, зокрема, віддаленість від навчального закладу, фінансові обмеження та інші обставини, які можуть завадити отриманню якісної освіти.

Список використаних джерел

1. Вольянська, С. Є. (2016). STEM-освіта. Довідник сучасного педагога. Харків : Основа, 2016.
2. Березюк О.В. Цифрові технології в процесі вивчення студентами безпечових дисциплін. Побудова інформаційного суспільства: ресурси і технології. 2019.
3. Карташова Л.А. Створення персонального навчального середовища: застосування відкритого й загальнодоступного web-інструментарію / Л. А. Карташова, О. М. Чхало // Комп'ютер у школі та сім'ї. 2017. № 4.
4. 35 інструментів для дистанційного навчання – добірка НУШ, 2020. URL : <https://nus.org.ua/articles/30-instrumentv-dlyadystantsijnogo-navchannya-dobirka-nush/>.
5. 10 онлайн-ресурсів, що знадобляться на уроках, 2019. URL : <https://nus.org.ua/articles/10-onlajn-resursiv-shho-znadoblyatsya-naurokah/>.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ – ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ

Бровко Л.В., Стеценко О.О., викладачі економічних дисциплін

Відокремленого структурного підрозділу «Хорольський агропромисловий фаховий коледж Полтавського державного аграрного університету»

Якісна освіта розглядається сьогодні як один з індикаторів високої якості життя, інструмент соціальної та культурної злагоди й економічного зростання. Міжнародне співтовариство нині хвилюють і питання якісної освіти з проекцією на здобуття молоддю життєвих компетентностей, її успішне входження в суспільство. Зміни, які відбуваються в сучасному суспільному житті, потребують розвитку нових засобів освіти, педагогічних технологій, які сприяють індивідуальному розвитку особистості, творчій ініціативі, навичкам самостійної роботи в інформаційних полях, формуванню в студентства універсального вміння ставити і вирішувати завдання для розв’язання проблем, які виникають у житті та професійній діяльності [2].

Підвищення забезпечення якості підготовки фахівців є одним з найважливіших завдань фахової передвищої освіти. Адже у процесі навчання необхідно озброїти майбутнього фахівця ґрунтовними знаннями, навчити свідомому, творчому застосуванню знань у практичній діяльності, виробити у здобувачів освіти потребу в систематичному самовдосконаленні та самоосвіті. Передовий зарубіжний та вітчизняний досвід свідчить, що для кращого засвоєння знань студентами необхідні нові дієві практично-орієнтовані форми і методи навчання, що ґрунтуються на використанні сучасних інформаційних технологій.

Широке застосування інформаційних технологій здатне значно підвищити ефективність активного навчання для всіх форм організації навчального процесу: на етапі самостійної підготовки студентів; на аудиторних заняттях (лекціях, семінарських, практичних і лабораторних заняттях). Рівень розвитку існуючих засобів обчислювальної техніки дозволяє змінити підходи до застосування інформаційних технологій в освіті. Підвищення виразних можливостей комп’ютерів в представленні навчальної інформації дає можливість впливати на органи сприйняття інформації, створюючи, таким чином, ефективніше навчальне середовище, а розповсюдження мережних технологій забезпечує практичне впровадження систем навчання з орієнтуванням на індивідуальні можливості та потреби студентів.

Застосування інтерактивних технологій навчання сприяє удосконаленню освітнього процесу, розвитку навичок практичного мислення та пізнавальних інтересів студентів, підготовці конкурентоспроможного спеціаліста з широким науковим світоглядом і високими моральними якостями. На заняттях, де використовуються ці технології, студенти почувають себе впевнено, вільно висловлюють свої думки і спокійно сприймають зауваження, адже вони є активними учасниками освітнього процесу. В атмосфері довіри та взаємодопомоги легко робити відкриття, усвідомлювати важливість здобутих знань. Саме

за таких умов можливе виховання особистості, підготовленої до майбутнього, у якому необхідно розв'язувати проблеми та приймати конкретні рішення [1].

Інноваційний пошук нових засобів призводить викладачів до розуміння того, що потрібні діяльні, групові, ігрові, рольові, практико-орієнтовані, проблемні, рефлексивні та інші форми і методи навчання. Освітній процес повинен бути спрямований на досягнення такого рівня, який був би достатній для самостійного творчого вирішення світоглядних проблем теоретичного або прикладного характеру. Досягнення цієї мети пов'язується з організацією освітньої діяльності як діяльності, що має дослідницьку спрямованість. У кожного студента є здібності, допитливість, бажання навчатися [3].

Для того, щоб стимулювати себе до впровадження в освітній процес інноваційних технологій, викладач повинен розвиватися, а саме проходити навчання на курсах підвищення кваліфікації, розробляти методичні розробки, займатися самоосвітою та найголовніше - педагог повинен мати інтерес до роботи, яку він виконує.

Отже, орієнтуючись в освітніх інноваціях, володіючи різними технологіями викладання своєї дисципліни та застосовуючи їх у своїй роботі, викладач, таким чином, самореалізується у професійній діяльності, набуває здатності до самостійного інноваційного пошуку. Використання інноваційних технологій в освітньо-виховному процесі сприяє урізноманітненню форм заняття і може призвести до виникнення нової форми заняття, у якому головна роль буде відведена здобувачам освіти. При цьому робота педагога не знецінюється, а тільки полегшується. Під час використання на заняттях інноваційних технологій викладач одержує задоволення від такого виду навчальної діяльності.

Список використаних джерел

1. Завела Т.В. Впровадження освітніх інтерактивних технологій в навчальний процес. 2017, URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/01000yku-7f61.docx.html>
2. Кундій Ж.П., Біланова Л.П. Інноваційні технології в процесі навчання студентів медичного коледжу. URL: <https://repository.pdmu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0b002bda-a222-43c5-94e0-1a3b29850214/content>
3. Нагірняк Б.В. Використання інноваційних технологій як засіб підвищення ефективності уроку географії. 2021, URL: <https://naurok.com.ua/vikoristannya-innovaciynih-tehnologiy-yak-zasib-pidvischennya-efektivnosti-uroku-geografi-224186.html>

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ

Вітвіцька Ю.Б., викладач української мови
та літератури, викладач вищої категорії, викладач-методист
Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну

В умовах воєнного стану питання навчальної мотивації стає надзвичайно важливим. Під впливом зовнішніх викликів (стрес, тривожність, нестабільність, відсутність звичних умов для навчання, обмеженість комунікації при переході на дистанційне навчання, втрата стабільності тощо) у здобувачів освіти знижується рівень мотивації. Це має негативний вплив на освітній процес, адже саме мотивація є одним із чинників для забезпечення його якості.

Мотивація є ключовою силою, яка стимулює здобувачів освіти до активного засвоєння знань, пробуджує інтерес до навчальної дисципліни та допомагає досягати поставлених освітніх цілей. Вона впливає на ефективність навчання, глибину засвоєння матеріалу, стійкість отриманих знань, є передумовою для формування активної творчої особистості, здатної навчатися впродовж життя. Це надзвичайно важливо, адже, за сучасними дослідженнями, успішність людини лише на 20% залежить від рівня інтелекту, а на 70-80% – від її мотивації [2].

Інструментами, які, на нашу думку, здатні ефективно підвищувати рівень мотивації навіть у складних умовах, є інноваційні технології. Вони не лише роблять навчання цікавим, але й допомагають долати психологічні бар'єри, сприяють активному залученню здобувачів освіти до навчального процесу, забезпечують емоційну підтримку та стимулюють внутрішню мотивацію.

Внутрішня мотивація, яка виникає через задоволення від самого процесу діяльності, є важливою для ефективного навчання.

Такий тип мотивації стимулюють ігри. Активне навчання, що відбувається в процесі гри, дозволяє здобувачам освіти брати безпосередню участь в освітньому процесі, що сприяє глибшому засвоєнню матеріалу. Ігри заохочують здобувачів освіти до експериментування, вирішення проблем та прийняття рішень, що не лише розвиває критичне мислення, креативність, а й підтримує мотивацію до навчання завдяки відчуттю прогресу та успіху.

Наприклад, на заняттях з української мови практикують такі ігри, як «Полювання на помилки», «Лексичний конструктор», «Розділовий квест», «Я редактор», «Мовний детектив», «Правописний марафон» та ін. На заняттях з української літератури – «Віршований пазл», «Хронологічний пазл», «Літературний лабіринт», «Суд над героєм», «Цитатна дуель», «Я герой/героїня твоєї...» та ін.

Підвищення рівня мотивації навчальної діяльності відбувається також шляхом використання на заняттях технологій «Мозкова атака», «Мікрофон», «Займи позицію» тощо.

Нестандартні заняття, такі як, заняття-екскурсія, заняття брейн-ринг, заняття-квест, заняття-суд та ін. також є ефективним інструментом для ство-

рення інтересу до навчання. Такі форми занять сприяють зниженню рівня тривожності та формуванню позитивного ставлення до освітнього процесу.

На заняттях використовую інтерактивні платформи Learning. Apps, Learning.ua, Classtime. Завдання, які можна створити на цих платформах, адаптуються до рівня підготовленості здобувачів освіти, тому кожен може відчувати задоволення від результату своєї роботи. Виконуючи завдання на цих платформах, здобувачі освіти мають миттєвий зворотній зв'язок, можуть перевірити правильність виконання завдань та адекватно самі оцінити свої знання, вміння, можливості. Командні ігри, які можна організувати на платформі Classtime, також сприяють підвищенню інтересу до навчання, прагненню опановувати новий матеріал, набувати практичних навичок.

Викладачу важливо зосереджувати увагу на успіхах здобувачів освіти, а не наголошувати на їхніх помилках. Невдачі викликають розчарування, знижують мотивацію, зрештою і зовсім позбавляють здобувача освіти бажання навчатися. Натомість успіх породжує відчуття досягнення, яке стимулює мотивацію. Мотивація, у свою чергу, спонукає до прагнення перемагати та долати нові виклики. Ситуація успіху, створена педагогом, сприятиме досягненню здобувачем освіти значущих результатів у навчанні, викликаючи при цьому позитивні емоції. Такий підхід допоможе здобувачу освіти усвідомити власну компетентність і сформувати почуття гідності.

Отже, мотивація є важливим фактором для якісного освітнього процесу, особливо в умовах воєнного стану, коли зовнішні обставини можуть знижувати її рівень. Важливими інструментами для підтримки та підвищення мотивації є інноваційні технології та інтерактивні методи навчання, які не лише роблять навчальний процес більш цікавим і доступним, але й сприяють розвитку внутрішньої мотивації здобувачів освіти. Використання ігор, нестандартних форм занять, інтерактивних платформ та позитивного підходу до навчальних досягнень здобувачів освіти допомагає подолати психологічні бар'єри, знижує тривожність, формує позитивне ставлення до навчання. Педагог, який орієнтується на успіхи здобувачів освіти, здатен стимулювати їх до подальшого розвитку та досягнення значущих результатів, що в свою чергу сприяє формуванню самодостатньої та творчої особистості.

Список використаних джерел

1. Квятковська А. О., Андросович К. А., Ковальова О. В., Прокоф'єва О. О. (2022). Особливості навчальної мотивації студентів передвищих фахових та вищих навчальних закладів в умовах сучасних військових конфліктів. Інноваційна педагогіка. № 1(49). С. 177-182

2. Маленькі секрети мотивації навчальної діяльності на уроках української мови та літератури: вебсайт. URL: <https://naurok.com.ua/malenki-sekrety-motivaci-navchalno-diyalnosti-na-urokah-ukra-nsko-movi-ta-literaturi-77449.html>(дата звернення: 30.12.2024)

РОЛЬ МЕДІАКУЛЬТУРИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Володько М.М., Корнієнко О.В. *викладачі спецдисциплін,
Білоцерківський фаховий коледж сервісу та дизайну*

Сучасне інформаційне середовище характеризується високою динамічністю та стрімким розвитком цифрових технологій. Одним із ключових аспектів цього середовища є медіакультура, яка визначає способи сприйняття, створення та аналізу інформації.

Медіакультура включає в себе знання, компетенції та навички, пов'язані з виробництвом, аналізом і критичним сприйняттям медіаконтенту. У сучасному суспільстві вона відіграє ключову роль у формуванні інформаційного простору, впливаючи на: способи комунікації та передачу знань, критичне мислення та аналіз інформації, культурні та естетичні стандарти сприйняття візуальних матеріалів.

В умовах воєнного конфлікту медіакультура стає особливо важливим інструментом формування суспільної свідомості, протидії інформаційним загрозам і збереження культурної спадщини. Основні аспекти її значення:

- Протидія дезінформації. Формування навичок критичного мислення допомагає розпізнавати фейки та маніпулятивні матеріали.

- Збереження національної ідентичності. Візуальний контент сприяє підтримці національних цінностей та підняттю морального духу суспільства.

- Комунікація та мобілізація. Медіаінструменти відіграють ключову роль у донесенні правдивої інформації та організації суспільної взаємодії під час кризових ситуацій.

- Документування подій. Цифрові технології, зокрема комп'ютерна графіка, сприяють архівуванню історичних подій та створенню візуальних доказів воєнних злочинів.

Оскільки медіакультура формує вміння та навички роботи з візуальним контентом, вона має важливе значення у сфері освіти, зокрема під час викладання спеціальних дисциплін спрямованих на використання комп'ютерної графіки та обробки образотворчої інформації.

Комп'ютерна графіка та обробка образотворчої інформації є невід'ємними елементами цифрової комунікації, а її викладання вимагає розуміння основ медіакультури. Основні аспекти впливу медіакультури на процес створення візуального контекста в освітньому процесі включають наступні принципи:

- Формування візуальної грамотності. Здобувачі освіти навчаються аналізувати та створювати візуальний контент відповідно до сучасних тенденцій і вимог суспільства.

- Розвиток креативного мислення. Медіакультура стимулює творчий підхід до роботи з графічними редакторами та цифровими технологіями.

- Оцінка та адаптація до інформаційних потоків. Розвиток критичного мислення дозволяє здобувачам освіти правильно інтерпретувати та використовувати візуальну інформацію.

Для ефективного навчання комп'ютерної графіки впроваджуються ін-

тегровані підходи, що включають: використання мультимедійних технологій для навчання та створення проєктів, аналіз візуальних матеріалів з точки зору медіакультури, практичні завдання, що включають створення власного графічного контенту з урахуванням етичних та естетичних норм.

Таким чином, під час навчання комп'ютерної графіки здобувачі освіти створюють постери та відео, що відображають соціальні, культурні та історичні аспекти. Такі роботи допомагають розвивати навички візуального сторітелінгу, критичного мислення та інтеграції сучасних тенденцій у цифрове мистецтво. Використання медіакультури в цих проєктах сприяє усвідомленому підходу до створення контенту, що відповідає етичним і художнім нормам.

Отже, медіакультура відіграє важливу роль у формуванні інформаційного простору та навчального процесі. У сфері комп'ютерної графіки вона сприяє розвитку візуального мислення, креативності та критичного аналізу інформації. В умовах війни медіакультура стає ще більш значущою, допомагаючи боротися з дезінформацією, підтримувати національну єдність і документувати події для майбутніх поколінь. Отже, інтеграція медіакультури в освітній процес є необхідною умовою підготовки висококваліфікованих фахівців у сфері цифрових технологій і не тільки.

КОМП'ЮТЕРНИЙ СУПРОВІД ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЯК ЗАПОРУКА ЯКІСНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ У ЗМІННОМУ ТЕХНОЛОГІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

*Головіна Л.М., викладач фізики та астрономії Білоцерківського
фахового коледжу сервісу та дизайну*

Притаманною рисою сьогоденішньої системи освіти України є процес єднання педагогічної науки і практики з інформаційними технологіями. Їхня взаємодія і взаємопроникнення сприяли якісним змінам освітнього простору і призвели до виникнення широкої палітри нових навчальних технологій.

Організація освітнього процесу з застосуванням інформаційних технологій полягає у створенні соціально-педагогічних умов взаємодії між здобувачами освіти і викладачем, за яких кожному учаснику освітнього процесу надається можливість із урахуванням індивідуальних особливостей зрозуміти, вивчити й застосувати інформаційні технології.

Здійснення конкретних дидактичних можливостей інформаційних технологій продукує передумови інтенсифікації навчальних процесів і розробки методик, які орієнтовані на розвиток інтелекту, самоосвіти.

Ефективність використання комп'ютерних технологій в освітньому процесі, особливо ілюстрованих засобів навчання, реалізація їх дидактичних можливостей, безсумнівно, є найважливішою вимогою. Застосування форм наочності, які не тільки доповнюють словесну інформацію, але і виступають носіями інформації, має сприяти підвищенню розумової активності здобувачів освіти. Таблиці, графіки, діаграми, аудіовізуальні засоби і т.д. є складовими елементами друкованих та електронних навчальних матеріалів і грають істотну

роль в розвитку інтелектуальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

Доцільність застосування комп'ютерних технологій в освітньому процесі визначається тим, що з їх допомогою ефективно реалізується такі дидактичні принципи як доступність, наочність, свідомість, активність і т.д.

Завдяки використанню комп'ютерних технологій з'являється можливість побудови відкритої системи освіти. Удосконалюються методи і технології формування змісту освіти. Система освіти стає більш гнучкою, за рахунок автоматизації багатьох рутинних процесів, її реакція на зміни в навколишньому світі прискорюється.

Використання інформаційних технологій у навчально-виховному процесі створює можливість досягти не лише навчальну, а й розвиваючу ціль. Здобувачі освіти опановують не тільки самі знання, але й той спосіб, за допомогою якого можна розв'язати проблему, фіксують дії, з яких складається ця діяльність і отримують досвід здійснення операцій, формуючи вміння й навички, вчаться робити самостійні висновки, виявляти фахову поведінку [1; 3].

Саме цілісна структура інформаційних освітніх систем, які підтримують процес навчання від знайомства зі стандартами спеціальності, окремими дисциплінами до роботи з навчальними текстами і проходження контролю знань на різних етапах навчання, виступає найважливішою складовою освітнього процесу, завдяки якій у майбутніх фахівців формується інноваційний стиль професійної діяльності.

Освітнє середовище навчального закладу повинно базуватися на науково обґрунтованому використанні ІТ, бути відкритим, забезпечувати ефективне управління знаннями, підтримувати нові освітні стратегії і комунікативні формати створення та оперування знаннями, використовувати новий освітній активний, інтерактивний, а не пасивний контент [4].

Сфера освіти, як і всі сфери життя суспільства, зазнала сильних змін в умовах воєнного стану. Усі ми вчилися та продовжуємо вчитися жити в цих нових умовах: хтось – продовжувати здобувати освіту, а хтось – працювати.

Перехід на змішану та дистанційну форму навчання зробив ще більш актуальним використання інформаційних технологій у освітньому процесі.

Завдання викладача полягає в тому, щоб навчити здобувачів освіти самостійно шукати й освоювати знання, які необхідні для успішного життя в інформаційному суспільстві.

Умовно систему використання комп'ютера на заняттях фізики та астрономії можна поділити на три етапи:

Перший етап – комп'ютерна підтримка занять фізики. Тут комп'ютер використовує тільки викладач в якості засобу візуалізації матеріалів заняття. Для вирішення навчальної задачі при вивченні теми «Ізопрцеси. Газові закони» ми пропонуємо використати відеодемонстрацію, що робить розповідь викладача більш насиченою, ілюстративною. Відеодемонстрація дозволяє викладачу не просто розповідати новий матеріал, але вести бесіду зі здобувачами освіти, задаючи питання по темі і тим самим, змушуючи їх актуалізувати знання, отримані раніше, висловлювати припущення, аналізувати отриману інформацію, узагальнювати, робити висновки, наприклад, побачити закономірності.

мірності у зміні одних фізичних величин по відношенню до інших. Все це розвиває мислення, активізує їх пізнавальну діяльність. Супроводжуюча бесіда стимулює здобувачів освіти, розвиває їх пам'ять і мову.

Другий етап – комп'ютерний супровід занять з фізики та астрономії. На цьому етапі крім використання викладачем комп'ютера як ефективного засобу надання або ілюстрації матеріалів, комп'ютер може бути використаний здобувачами освіти як засіб повторення раніше вивченого матеріалу.

Третій етап – етап використання сучасних комп'ютерних програм у навчанні. Цікавими і зручними для проведення занять з фізики та астрономії є педагогічно-програмні засоби «Віртуальна фізична лабораторія. Фізика 10-11» та «Бібліотека електронних наочностей. Фізика 10-11». Міністерство освіти і науки України надає право на їх безоплатне використання в закладах освіти.

Багато явищ в умовах фізичного кабінету не можуть бути продемонстровані. Наприклад, явища мікросвіту, або процеси, що швидко протікають, чи досліди із приладами, відсутніми в кабінеті. В результаті здобувачі освіти зазнають труднощів у вивченні фізики, оскільки не в змозі їх уявити. Тому, особливого значення набуває використання комп'ютерних технологій моделювання фізичних явищ, які також дозволяють змінювати умови перебігу процесів. Наприклад, масу та розміри атомів і молекул, ізопроцеси, будова і властивості твердих тіл з розділу молекулярна фізика; теплові машини, холодильні машини розділу термодинаміка; прояви електромагнітного поля в електродинаміці тощо, передбачені для вивчення на першому та другому курсі у професійно-технічних навчальних закладах на базі базової середньої освіти.

Інформаційно-комунікативні технології грають серйозну роль у зміні системи контролю знань здобувачів освіти з фізики та астрономії. Нові системи контролю знань на базі ІКТ характеризуються регулярністю, оперативністю, створюють широкі можливості для диференціації, узагальнення результатів та накопичення матеріалів. Крім того, вони дозволяють поєднувати процедури контролю та тренінгу.

Таким чином, освітні засоби ІКТ включають в себе різноманітні програмно-технічні засоби з фізики, призначені для вирішення кола педагогічних завдань, що мають предметний зміст і орієнтовані на взаємодію здобувачів освіти. Впровадження ІКТ з фізики в освітній процес вимагає розробки абсолютно нової методики викладання фізики, яка багато в чому пов'язана з дослідницькими, проєктними технологіями. При цьому викладач повинен вміти формувати інформаційно-освітнє середовище, в якому здобувач освіти міг би виражати і одночасно навчати себе.

Отже, наукове обґрунтування комп'ютерного супроводу освітньої діяльності здобувачів освіти навчальних закладів дозволяє стверджувати, що в сучасних умовах для його ефективної реалізації необхідне створення інформаційно-освітнього середовища закладу освіти, яке могло б забезпечувати перспективу майбутньої професійної діяльності, профорієнтаційну спрямованість через вдосконалення форм і методів навчання та встановлення ефективної педагогічної взаємодії між суб'єктами освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти : монографія. Київ: Атіка, 2008. 684 с.
2. Гуменний О. Д., Радкевич В.О. Smart-комплекси навчальних дисциплін для професійно-технічних навчальних закладів. Інститут професійно-технічної освіти НАПН України. Теорія і методика професійної освіти, 3(11), 2016. 11-19 с.
3. Єрмаков Д.С. Інформаційна компетентність в інформаційному суспільстві. Педагогіка.2013. № 2. С. 26–30.
4. Модювання й інтеграція сервісів хмаро орієнтованого навчально-го середовища : монографія / Н.Копняк, Г.Корицька, С.Литвинова, Ю.Носенко та ін. ; за заг. ред. С.Г. Литвинової. Київ : Компрінт, 2015. 163 с.

ІНТЕРАКТИВНА ВЗАЄМОДІЯ НА УРОКАХ ПРОФЕСІЙНО-ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗА ДОПОМОГОЮ SERVİCУ MENTİMETER

Грицай Т. М., викладач *Чернігівського вищого професійного училища побутового обслуговування.*

Концепція сучасного уроку базується на особистісно-орієнтованих цінностях освіти, коли здобувач освіти є центральною фігурою навчального процесу. При цьому педагог у більшій мірі виступає в ролі організатора самостійної, активної, пізнавальної діяльності здобувачів, компетентного консультанта і помічника [4]. Щоб забезпечити таку ситуацію, здобувачі мають сприймати педагога не лише як лектора, а як людину, яка допомагає їм відкривати цікавий світ професії, людину, яка спілкується з ними на рівних, людину, яка показує їм, що їх думка є важливою. Створити таку атмосферу можна через інтерактивну взаємодію між учасниками освітнього процесу [1,2].

Якщо розглянути термін «Інтерактивне навчання» - це навчання, побудоване на активній взаємодії викладача та здобувачів освіти [1]. Інтерактив доречно використовувати на будь-якому етапі уроку, передусім, це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності. Вона передбачає конкретні завдання. Одне з них – створення умов навчання, за яких кожен учасник процесу відчуває свою інтелектуальну спроможність. Це робить продуктивним і сам процес навчання. Суть інтерактивного навчання: навчальний процес організований так, що всіх учасників залучено до процесу пізнання, формування висновків, створення певного результату, де кожен робить індивідуальний внесок, обмінюється знаннями, ідеями, способами діяльності [1].

Сервіс, який я для себе відкрила, тому що був пошук інструментів, які максимально б забезпечили інтерактив на уроках – Mentimeter, тому що це онлайн інструмент для створення інтерактивних презентацій, проведення миттєвих опитувань аудиторії в реальному часі [3].

Чому Mentimeter?

– сервіс, який дозволяє ставити питання і одразу отримувати відпові-

ді у реальному часі (миттєвий фідбек від здобувачів освіти);

- матеріали відображаються на мобільному телефоні;
- інструмент зворотнього зв'язку (опитування, мозковий штурм, актуалізація, наявність функції коментарів: здобувачі мають змогу поставити питання до будь-якого викладеного навчального матеріалу, а педагог – відповісти, надати консультацію);

- можливість розміщення завдань для перевірки знань, засвоєних протягом уроку;

- простота та зручність у користуванні для педагогів та здобувачів освіти.

Інтерфейс сервісу Mentimeter:

Безкоштовно

- широка аудиторія;
- необмежена кількість презентацій;
- слайди вікторини;
- вебінтерфейс;
- безпечно.

Платно

- необмежена кількість запитань;
- імпорт презентацій;
- Експортування результатів в Excel.

Етапи роботи з сервісом Mentimeter:

1. Зайти на сайт <https://www.mentimeter.com/>

2. Зареєструватися.

3. Створення контенту:

- почати з нуля;
- використовуйте шаблони;
- зберігайте необмежену кількість власних презентацій у тематичних папках для повторного використання.

Взаємодія з аудиторією:

Щоб взяти участь в опитуванні:

- поділитися в чаті Zoom посиланням;
- відсканувати QR код смартфоном;
- увести код на сайті чи в мобільному застосунку.

Щоб поділитися результатами опитування:

- за посиланням

Як педагог може використовувати Mentimeter?

- на будь-якому етапі уроку, будь-якої навчальної дисципліни;
- організаційний момент (як ви почуваєтесь?);
- актуалізація опорних знань;
- презентація нового матеріалу;
- первинна перевірка розуміння нової інформації;
- на етапі відпрацювання нових знань;
- підсумки уроку, рефлексія.
- навчання у співпраці (взаємодія між здобувачами освіти);
- проведення вікторини, тренінгу;

- візуалізація відповідей;
- мотивація, увага, темп, зміна виду діяльності.

Коли ми використовуємо такі сервіси як Mentimeter, чи будь-які інші, які підштовхують нас до активної взаємодії, ми підвищуємо мотивацію здобувачів освіти, що є проблемою на сучасному уроці, адже всі ми скаржимося, що здобувачі не вмотивовані навчатися, нажаль. Бачимо залежність від смартфонів, то чому б не використати смартфони з користю для себе під час інтерактивної взаємодії, тим самим підвищити увагу, фокусуючи на головному; змінити вид діяльності, що сприятиме активному темпу уроку і зменшить втомлюваність, і напевно, сам смак інтерактиву від Mentimeter – це миттєвий фідбек від здобувачів, тому що взаємодія відбувається в реальному часі.

Усі поради та рекомендації викладені вище, базуються на власному практичному досвіді використання онлайн сервісу Mentimeter.

Список використаних джерел

1. Інтерактивне навчання – це діалогове навчання. URL: <http://nubip.edu.ua/en/node/100387>
2. Сучасні вимоги до уроку. URL: <https://osvita.ua/school/method/technol/694/>
3. Центр навчальних та інноваційних технологій. URL: <https://ceit.ucu.edu.ua/resursy/instrumenty/testi-ta-opituvannya/mentimeter/>
4. Шевчук С.С., Кулішов В.С. Дидактика професійної освіти: практико-зорієнтований аспект: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІН-ПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 212 с.

МОБІЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ: ВІД СМАРТФОНІВ ДО СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ДОДАТКІВ

Дубіна Арсеній, здобувач освіти Лисичанського
гірничо-індустріального фахового коледжу
Бездсєжних М.І., викладач Лисичанського
гірничо-індустріального фахового коледжу

У сучасному світі мобільні технології стали важливим елементом нашого повсякденного життя, і освіта не є винятком. Смартфони, планшети та інші мобільні пристрої стали необхідними інструментами для здобуття знань, комунікації та доступу до різних ресурсів. Вони пропонують здобувачам освіти і викладачам нові можливості для навчання та розвитку. Розвиток мобільних технологій дозволив створити спеціалізовані додатки, які змінюють традиційні методи навчання і сприяють розвитку креативності, критичного мислення та самостійності у здобувачів освіти.

1. Роль смартфонів у сучасній освіті.

Смартфони стали одним із основних мобільних інструментів для навчання. Завдяки їхній універсальності, портативності та доступу до Інтернету, смартфони є зручним способом отримання інформації, перегляду навчальних матеріалів, участі в онлайн-курсах та здійснення навчальних завдань. Сьогодні

існує безліч освітніх платформ, які оптимізовані для мобільних пристроїв, що дозволяє користувачам навчатися в будь-який час та з будь-якого місця.

Завдяки смартфонам здобувачі освіти можуть швидко знаходити необхідну інформацію, брати участь у групових чатах і форумах, а також використовувати онлайн-ресурси для самоперевірки і тестування. Вони також активно використовуються для зберігання та організації навчальних матеріалів, наприклад, через мобільні платформи для створення нотаток або інтеграції з хмарними сховищами.

2. Спеціалізовані додатки для навчання.

Однак смартфони є лише платформою для використання спеціалізованих додатків, що значно розширюють можливості навчання.

Сьогодні існує безліч додатків, які сприяють розвитку різних навичок:

- Додатки для вивчення іноземних мов, такі як Duolingo, Babbel, Memrise, дозволяють користувачам вивчати мови через інтерактивні уроки, тести та вправи.

- Програма для підготовки до стандартизованих тестів, така як Quizlet, дозволяють користувачам готуватися до різних екзаменів, тестуючи свої знання через серії практичних питань та завдань.

Додатки на зразок Adobe Photoshop Express пропонують творчі інструменти для вивчення музики, малювання, фотографії та інших видів мистецтва.

Кожен з цих додатків має специфічні інструменти, що сприяють якості та ефективності навчання. Вони часто використовують елементи гейміфікації, що підвищує зацікавленість здобувачів освіти, створюючи динамічну та інтерактивну атмосферу навчання.

3. Переваги мобільних технологій в освіті.

Використання мобільних технологій в освіті надає кілька значних переваг:

- Доступність. Мобільні технології дозволяють здобувачам освіти отримати доступ до матеріалів та ресурсів будь-де й будь-коли, що робить навчання більш гнучким і доступним.

- Індивідуалізація навчання. Мобільні пристрої дають можливість персоналізувати навчальний процес, вибираючи матеріали та методи, що відповідають інтересам і потребам кожного здобувача освіти.

- Інтерактивність. Завдяки інтерактивним додаткам та іграм, здобувачі освіти можуть активно взаємодіяти з навчальними матеріалами, що сприяє кращому засвоєнню інформації.

- Підвищення мотивації. Гейміфікація та зворотний зв'язок у реальному часі дозволяють здобувачам освіти отримувати миттєву оцінку своїх знань і досягнень, що збільшує їхню мотивацію до навчання.

- Співпраця. Мобільні додатки сприяють розвитку спілкування між здобувачами освіти через спільні онлайн-платформи, чати, форуми, що дозволяє ефективно обговорювати матеріали та працювати в групах.

4. Виклики та обмеження використання мобільних технологій.

Незважаючи на численні переваги, є й певні виклики, пов'язані з використанням мобільних технологій у освіті:

Цифровий розрив. Не всі здобувачі освіти мають рівний доступ до су-

часних мобільних пристроїв і Інтернету, що може призвести до нерівності в можливостях навчання.

Залежність від технологій. Часте використання мобільних пристроїв може призвести до залежності від технологій, що може негативно позначитися на розвитку соціальних навичок і вмінні взаємодіяти безпосередньо.

Безпека та конфіденційність. Використання мобільних додатків ставить питання щодо безпеки особистих даних користувачів, адже не всі платформи гарантують надійний захист інформації.

Мобільні технології, від смартфонів до спеціалізованих додатків, значно змінили сучасну освіту, створюючи нові можливості для здобувачів освіти і викладачів. Вони не лише роблять навчання більш доступним і гнучким, але й відкривають безліч нових методів і підходів до здобуття знань. Однак, як і будь-яка технологія, вони несуть і певні ризики, які потребують уважного ставлення і вирішення. Важливо, щоб майбутнє освітніх технологій було спрямоване на максимальне використання переваг мобільних технологій при мінімізації їхніх недоліків.

Список використаних джерел

1. Романова, І. О. (2022). Мобільні технології в освіті: Погляд на майбутнє. Харків: Освітній центр.
2. Сідоренко, О. М. (2019). Мобільні додатки для навчання: сучасний досвід використання та майбутні тенденції. Київ: Академія.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТИ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Ерстенюк Ю.Г., студентка III курсу спеціальності *Геодезія та землеустрій* Сторожинецького лісового фахового коледжу

Швидке прискорення розвитку інформаційних і комунікаційних технологій стало початком всесвітнього процесу переходу від «індустріального» до «інформаційного суспільства». «Інформаційне суспільство» на сьогодні трактується як ступінь у розвитку сучасної цивілізації, що характеризується збільшенням ролі інформації і знань у житті суспільства, зростанням частки інформаційних комунікацій, створенням глобального інформаційного простору, що забезпечує ефективну інформаційну взаємодію людей, їхній доступ до світових інформаційних ресурсів і задоволення їх соціальних і особистісних потреб в інформаційних послугах.

Перехід до інформаційного суспільства супроводжується зростаючим потоком інформації, переведенням основного масиву інформації на електронні носії, підвищенням вимог до повноти, оперативності, вірогідності інформації, яка надається користувачам, забезпеченням можливості доступу до неї з будь-якого місця в будь-який час. У порівнянні з індустріальним суспільством, де усе спрямовано на виробництво і споживання товарів, в інформаційному суспільстві виробляються і споживаються інтелект, знання, що призводить до

збільшення частки розумової праці. Від людини вимагається здатність до особистісного і професійного розвитку та творчості, зростає попит на вміння отримувати знання та опрацьовувати їх, відповідати вимогам інформаційного середовища. Таким чином, фундаментального значення набуває переосмислення підходів до системи освіти, створення високоякісного і високотехнологічного інформаційно-освітнього середовища.

Інтенсивний розвиток сфери освіти та науки на основі інформаційних і телекомунікаційних технологій стає найважливішим національним пріоритетом розвинутих країн світу. Вже зараз можна спостерігати значний прорив до створення відкритої освітньої системи, що відповідає вимогам сучасності.

Під поняттям «інформаційне забезпечення» мається на увазі надання інформації, знайденої в ході робіт із задоволення інформаційних потреб користувача і представленої у вигляді інформаційного продукту у зручному для споживача вигляді.

Аналіз процесів інформаційного забезпечення освіти дозволяє виділити найбільш важливі напрямки діяльності бібліотек з цього питання, зокрема:

- комплексне інформаційне забезпечення найповнішою і достовірною інформацією відповідно до завдань та напрямків роботи, які стоять перед галуззю;
- створення інформаційного потенціалу галузі у вигляді формування розподілених баз даних (в тому числі і повнотекстових) в різних предметних галузях та з різних навчальних дисциплін;
- створення розгалуженого довідково-бібліографічного апарату та систем пошуку інформації;
- аналітико-синтетична переробка первинної фактографічної, статистичної та бібліографічної інформації згідно з інформаційними потребами та запитам користувачів;
- вивчення інформаційних потреб галузі та інформаційно-документальних потоків, що відповідають цим потребам;
- організація консультаційних послуг з питань пошуку інформації та її отримання;
- формування інформаційної культури споживача.

Побудова сучасної ефективної системи інформаційного забезпечення вирішує завдання поєднання традиційної та електронної форм надання інформації, створення більших можливостей оперативно і повно задовольняти потреби в ній, забезпечення принципово нового рівня одержання і узагальнення знань, їх розповсюдження і використання. На перший план виходять проблеми адаптації до всезростаючого потоку інформації, вільного орієнтування в інформаційних масивах та вміння використовувати в своїй роботі усі наявні ресурси.

Сучасний освітній простір стрімко трансформується під впливом глобальних тенденцій у технологіях, культурі та суспільстві. Інноваційні підходи до навчання, використання цифрових інструментів і розвиток медіакультури створюють нові можливості для формування компетентностей, необхідних у XXI столітті.

Проблеми, що виникли під час підготовки фахівців в умовах світової

пандемії COVID-19 та в умовах воєнного стану змусили освітян та всіх учасників освітнього процесу досить швидко адаптуватись до сучасних умов освіти, був розроблений механізми підготовки у закладах за змішаною та дистанційною формами навчання. Гостро постало питання проєктування та створення якісного електронного освітнього контенту, цифрову безпеку та комунікацію онлайн.

Інноваційні технології є рушійною силою сучасної освіти. Використання віртуальної та доповненої реальності (VR та AR), штучного інтелекту (ШІ) і хмарних технологій змінює спосіб передачі знань.

Наприклад, VR дозволяє студентам досліджувати історичні місця, проводити наукові експерименти або подорожувати до інших країн, не залишаючи класу. AR допомагає оживити навчальні матеріали: підручники та плакати стають інтерактивними, що сприяє глибшому засвоєнню знань.

Штучний інтелект у формі адаптивних навчальних платформ надає персоналізовані рекомендації та визначає слабкі місця в знаннях студентів. Такі інструменти як Khan Academy чи Duolingo використовують ШІ, щоб запропонувати індивідуальний підхід до навчання.

Цифрові інструменти відкривають широкі можливості для навчання, організації роботи та розвитку креативності. Хмарні сервіси, такі як Google Workspace, Microsoft Teams або Zoom, стали базовими платформами для дистанційного навчання та роботи.

Соціальні мережі, блоги та відеохостинги також інтегруються в освітній процес. Наприклад, YouTube та TikTok активно використовуються для створення освітнього контенту, який легко сприймається сучасною аудиторією. Також інструменти для створення контенту, такі як Canva, Figma або Adobe Creative Suite, стимулюють розвиток творчих здібностей здобувачів освіти.

Електронні освітні ресурси (наприклад, електронні підручники та платформи на зразок Coursera чи Prometheus) дозволяють отримувати знання у зручному темпі.

Розвиток медіакультури є ключовим для формування критичного мислення та інформаційної грамотності. У часи, коли інформаційний потік є величезним, важливо відрізняти фейки від достовірної інформації, аналізувати джерела та формувати власну думку.

У навчальних закладах дедалі більше уваги приділяється медіаграмотності. Студенти навчаються працювати з різними видами контенту: текстами, відео, зображеннями та мультимедіа. Наприклад, аналіз соціальних мереж допомагає зрозуміти вплив маніпулятивних технологій на свідомість.

Крім того, розвиток медіакультури сприяє соціалізації та активній участі в суспільному житті. Сучасний освітній простір повинен формувати у студентів не лише технічні знання, але й здатність до етичного використання медіа.

Сучасний освітній простір є багатовимірним і динамічним. Інноваційні технології, цифрові інструменти та розвиток медіакультури є невід'ємними складовими ефективного навчального процесу. Вони не лише підвищують якість освіти, але й готують здобувачів освіти до викликів майбутнього. Для створення успішного освітнього середовища важливо інтегрувати ці елементи, забезпечуючи гармонійний розвиток знань, умінь та цінностей.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про інформацію» [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
2. Закон України «Про науково-технічну інформацію» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/anot/3322-12>
3. Медіатека та медіграмотність: підручник [Текст] / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волощенко // За науковою редакцією В. В. Різуна. – Київ: Центр Вільної преси, 2013, – 352 с.
4. <https://mon.gov.ua/ua/news/informacijno-resursne-zabezpechennya-osvitnogo-procesu-u-vishij-shkoli-v-umovah-didzhitalizaciyi-suspilstva>

ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ТА ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА В ОСВІТІ: ПІДГОТОВКА СУЧАСНОГО ДІЛОВОДА

Клименко Ю.В., викладач Білоцерківського фахового
коледжу сервісу та дизайну

Цифровізація освіти в Україні набирає обертів, і вона надзвичайно важлива для майбутніх діловодів, оскільки їх професія напряму пов'язана з документами, комунікацією, та управлінням інформацією.

Цифрові технології забезпечують здобувачам освіти спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа ОПП Діловодство можливість практикувати навички, які вони застосовуватимуть у реальних робочих умовах. Ключові категорії інструментів та їх застосування:

1. Хмарні сервіси для роботи з документами. Хмарні сервіси надають доступ до файлів у будь-який час і з будь-якого пристрою. Це важливо для діловодів, оскільки вони часто працюють з великою кількістю документів, які мають бути доступні кільком працівникам одночасно. **Google Workspace (Docs, Sheets, Slides)** - інструменти для створення текстових документів, таблиць і презентацій. Наприклад, студенти можуть використовувати Google Docs для складання наказів чи розпоряджень. Переваги очевидні: автоматичне збереження, можливість одночасної роботи кількох людей, коментарі та редагування у реальному часі.

Microsoft Office 365 (Word, Excel, PowerPoint) – це визнаний стандарт у корпоративному середовищі. Важливо навчати студентів основ роботи з Excel для обробки великих обсягів даних, а також PowerPoint для створення звітів і презентацій.

2. Програми електронного документообігу (ЕДО). ЕДО є основою роботи сучасного діловода, адже заміняє паперовий документообіг, прискорює процеси та мінімізує помилки. **М.Е.Дос** використовується в бухгалтерії, але має модулі для документообігу (наприклад, обмін накладними чи договорами). Здобувачі освіти можуть ознайомитися з процесами обміну офіційними документами. **Система «Діловод»** – спеціалізоване ПЗ для управління внутрішніми документами підприємства: від складання наказів до обліку договорів.

3. Системи управління навчанням. Платформи для організації на-

вчального процесу, які мають інтерактивні інструменти, що готують здобувачів освіти до роботи у командному середовищі. **Moodle** – використовується для створення онлайн-курсів. Майбутні діловоди можуть створювати базу навчальних матеріалів або тестувати знання співробітників. **Google Classroom** – простий у використанні інструмент для організації завдань і обміну матеріалами. **Zoom, Microsoft Teams** – для організації відеоконференцій і нарад, що важливо для роботи у великих компаніях або у віддаленому форматі.

4. Інструменти для автоматизації роботи. Діловоди працюють з великими обсягами інформації, тому вміння автоматизувати процеси – це обов'язковий навик. **Excel** дає **можливості** побудови таблиць, використання формул для обчислення; використання зведених таблиць для аналізу даних; макроси для автоматизації рутинних завдань. **ChatGPT** або **інші AI-сервіси**, наприклад, для створення шаблонів ділових листів або автоматизації рутинних задач, таких як пошук потрібної інформації.

5. Електронні підписи та безпека документів. Важливо, щоб здобувачі освіти розуміли, як працюють цифрові підписи, оскільки це стандарт у багатьох компаніях та державних установах. **Навички захисту інформації** - це основи кібербезпеки, включаючи створення захищених паролів і захист файлів від несанкціонованого доступу.

Це важливо для здобувачів освіти оскільки цифрові інструменти допомагають розвивати технічну грамотність, навички командної роботи у цифровому середовищі, підготовку до реальних умов праці на підприємствах, де вже використовуються ці технології. Здобувачі освіти, які опанують такі інструменти, будуть на крок попереду в конкурентному середовищі на ринку праці.

Медіакультура – це рівень знань, умінь і навичок, пов'язаних із сприйняттям, створенням і використанням інформації в медіа-просторі. Для здобувачів освіти спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа ОПП Діловодство, вона є критично важливою, адже діловоди працюють з інформацією, документами та комунікаціями, а тому повинні орієнтуватися у сучасному медіа-середовищі.

Ось як медіакультура інтегрується у сучасний освітній процес:

1. Робота з інформацією, оцінка достовірності джерел. В епоху великого обсягу інформації (і дезінформації) діловоди повинні вміти: аналізувати джерела інформації, відокремлювати факти від припущень чи маніпуляцій, використовувати авторитетні джерела для підготовки офіційних документів. У роботі діловода важливо перевіряти правові документи через офіційні державні портали наприклад, zakon.rada.gov.ua.

Інформаційна грамотність здобувачів освіти. Здобувачі освіти повинні знати як ефективно шукати інформацію (запити у Google, робота з бібліотеками чи базами даних); як структурувати та систематизувати знайдену інформацію. Практичним завданням може бути складання аналіз інформації про останні зміни у законодавстві, пов'язані з електронним документообігом.

2. Медіаетика. Етика комунікації є важливою частиною роботи діловода. Сюди входить:

– конфіденційність, важливо забезпечувати правильне поводження з чутливою інформацією (наприклад, особистими даними);

– **коректність висловлювань**, уміння чітко та ввічливо формулювати тексти для ділових листів чи звітів. Прикладом завдання може бути створення тексту електронного листа, уникаючи маніпуляцій, некоректних формулювань чи порушення етики;

– **дотримання авторських прав**, використання матеріалів лише з дозволу автора або у відповідності до законодавства.

Поєднання цифрових інструментів, медіакультури, практичного навчання та орієнтації на сучасні освітні тренди формує професійно підготовлених, конкурентоспроможних ділових, готових до викликів сучасного світу. Ці процеси сприяють не лише формуванню фахових компетенцій, але й розвитку особистісних якостей, які є запорукою успіху в кар'єрі.

Запровадження інноваційних підходів та інтеграція сучасних тенденцій забезпечує якісне навчання, яке відповідає потребам ринку праці та готує здобувачів освіти до майбутнього.

Список використаних джерел

1. Єфремова Н. В. Цифрова трансформація освіти та цифрових компетентностей. Інформаційна грамотність. 2023. Вип. 4. URL: <https://il.ippi.org.ua/article/view/270253> (дата звернення: 08.01.2025).

2. Грицай А. П. Розвиток цифрової грамотності здобувачів вищої освіти в Україні. Вісник Академії наук. 2022. № 6. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1057> (дата звернення: 08.01.2025).

3. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / за ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. Київ: Академія української преси, 2021. URL: <https://www.aup.com.ua/uploads/momg.pdf> (дата звернення: 08.01.2025).

4. Міністерство освіти і науки України. Розділ «Медіаграмотність». URL: <https://mon.gov.ua/tag/mediagramotnist> (дата звернення: 08.01.2025).

ІННОВАЦІЙНІ ТА КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАПОРУКА УМПІХУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Колеснік А.П. викладач ВСП «Оріхівський коледж ТДАТУ»

Поняття «Інновація» в перекладі з грецької мови – «оновлення», «новизна», «зміна».

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) – це сукупність методів, засобів і прийомів, що використовуються для добору, опрацювання, зберігання, подання, передавання різноманітних даних і матеріалів, необхідних для підвищення ефективності різних видів діяльності. [1]

Інформаційні технології є невід'ємною частиною сучасного світу, вони значною мірою визначають подальший економічний та суспільний розвиток людства. У цих умовах революційних змін вимагає й система навчання. Звідси можна сказати, що актуальність даного питання має місце у сучасному освіт-

ньому середовищі, адже нині якісне викладання дисциплін не може здійснюватися без використання засобів і можливостей, які надають комп'ютерні технології та Інтернет. [2]

ІКТ в сучасному світі розвиваються прискореними темпами. Цьому сприяли поширення пандемії коронавірусу COVID-19 та війна.

Ситуація, що склалася в країні, змусила запровадити дистанційне навчання в навчальному закладі, що стало потужним поштовхом для використання ІКТ в коледжі.

Віддалено проводити заняття, не бачити студентів, не мати можливості пояснювати новий матеріал особисто й допомогти в моменти виникнення проблем - ще кілька років тому викладачі не могли й уявити таких ситуацій у своїй роботі. Але пандемія і війна змусили всіх терміново опановувати цифрові інструменти й нові педагогічні підходи та методики.

Використання ІКТ відкрило нові можливості при проєктуванні та реалізації освітнього процесу, потребувало швидкого засвоєння та розвитку цифрових компетенцій, а саме, використання комунікаційних платформ (Zoom; Google Meet тощо), які спрямовані на організацію дистанційного інтерактивного навчання.

Сьогодні активно використовуються ІКТ для пошуку та отримання додаткової інформації; розширення та поглиблення знань з використанням системи Інтернет, більш повного задоволення особистісно-орієнтованих запитів; формування та закріплення навичок, прийомів, способів, умінь їх застосування.

Напрямки використання ІКТ на заняттях:

- використання Інтернету,
- виконання творчих завдань;
- використання під час занять мультимедійних можливостей комп'ютерної техніки, що є наочним матеріалом.

Вже давно й природно комп'ютер став невід'ємною складовою нашого життя, який допомагає розширити та урізноманітнити процес навчання.

За допомогою інформаційних технологій можна організувати самостійну роботу для кожного конкретного здобувача освіти, послідовність, швидкість сприйняття матеріалу; формувати навички аналітичної та дослідницької діяльності; забезпечувати можливість самоконтролю якості здобутих знань і навичок; заощадити час.

Використання мультимедійних презентацій викладачем на заняттях дає можливість зробити заняття цікавими та насиченими, показати важливі моменти теми. Зацікавити здобувачів освіти до вивчення дисципліни.

Впровадження інформаційних технологій в навчальний процес, сприяє формуванню логічного та творчого мислення у студентів що значно підвищує ефективність засвоєння нового матеріалу. Студенти можуть розвивати власні можливості в створенні проєктних робіт з використанням мультимедійних презентацій, використовуючи мережу Інтернет для пошуку необхідної інформації.

Застосування комп'ютерних технологій сприяє розкриттю, збереженню і розвитку особистісних якостей здобувачів освіти.

Завданням ІКТ є доступ до сучасних інформаційно-освітніх ресурсів

(електронні підручники, різні бази даних, освітні сайти тощо).

ІКТ дають можливість організувати якісне навчання з використанням цифрових технологій, надихати й мотивувати здобувачів освіти.

Список використаних джерел

1. Гуревич Р. С. Інформаційні технології навчання: інтегрований підхід [Текст] / Р.С. Гуревич, М.Ю. Кадемія, М.М. Козяр; за ред. Гуревича Р. С. – Львів : Вид-во «СПОЛОМ», – 2011. – 484 с.

2. Г.Г. Швачич, В.В. Толстой, Л.М. Петречук, Ю.С. Іващенко, О.А. Гуляєва, Соболенко О.В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: Навчальний посібник. – Дніпро: НМетАУ, 2017. –230 с.

ЦИФРОВА РЕВОЛЮЦІЯ У ВИХОВАННІ

Косецький О.С., студент Лисичанського гірничо-індустріального фахового коледжу, голова студентської ради коледжу

В сучасних умовах масової комп'ютеризації навчального процесу і виховна робота вимагає нових інноваційних технологій з використанням сучасних комп'ютерних програм. Ми звикли багато часу проводити в Інтернеті, і нас мало приваблюють гуртки хорового співу, або духового оркестру, вони нам сьогодні не цікаві. Але те, що студенти охоче користуються Інтернетом, дає змогу передавати організаційну інформацію через месенджери. Велике значення мають он-лайн виховні заходи. У зв'язку з війною он-лайн – конкурси, олімпіади проводяться не тільки в рамках навчального закладу, але й на рівні міста, області, країни. Сучасні інформаційні технології дозволяють нам, сидячи вдома, спілкуватися з друзями, викладачами тощо. Особливо цікавими для нас є відео-записи про наше життя в коледжі, в яких ми і наші викладачі приймають участь. Всі відео розташовані на нашому ютуб-каналі: https://youtube.com/channel/UCBPHF6CZVw4C1tloVtp9fEA?si=86_WuBgeAlbww7Od

Наш коледж – переміщений навчальний заклад. В березні 2022 викладачі і студенти виїхали з міста Лисичанськ Луганської області. Заклад зареєстровано в місті Черкаси. Заняття і виховні заходи проводяться он-лайн з використанням інформаційних технологій. Одним з традиційних заходів у нас є випуск студентів. Кожного року в мирний час його організовували в актовій залі на 400 місць. І це був масштабний захід за участю здобувачів освіти, викладачів, батьків, представників підприємств міста, міської влади. Але з початком війни все змінилось. В червні 2022 вперше організатори випуску спробували створити відео - випуск. Бо студенти, викладачі були розкидані по Україні і Європі. Виховання – це процес підготовки молоді до життя в суспільстві і професійної діяльності. Неможливо виховати класного спеціаліста без урочистостей. Урочистості піднімають престиж професії, підвищують самооцінку особистості, яка дуже важлива в подальшій успішній виробничій діяльності.

Посилання на відео. Привітання в 2024 році:

https://youtu.be/EB0ZPDQT4Rk?si=2lJnf9pJM_pkHJS2

<https://youtu.be/LvHUoLSVK70?si=L0fN4JL6OvRMusUZ>

<https://youtu.be/EB0ZPDQT4Rk?si=MOSri0KXm6arJYIs>

Класні керівники випускних груп, які не змогли, по різних причинах, записати відео звернення, зробили відео презентації. Фото на ці презентації вони збирали зі своїх студентів, архіву коледжу. Ця робота кропітка, але вона демонструє тісний зв'язок наших викладачів та студентів.

Традиційним для всіх нас є Всесвітній День Студентів, який припадає на 17 листопада. В 2022, 2023, 2024 роках цей день не пройшов для нас буденно. Оргкомітет із числа студентської ради, активних, класних керівників підготували для нас вітання. Ми були приємно вражені, що в таких складних умовах про здобувачів освіти дбають їх керівники. Більше того дбають не тільки про навчання, а й про наше життя, вільний час, турбуються про психологічний стан студентів. Ми в відео побачили свої фото з мирного життя, і згадали наше навчання і діяльність в коледжі. Серед дат в житті нашого закладу освіти є така трагічна дата. Це 6 червня 2022 року. В цей день ворожими формуваннями було здійснено класи, два музеї: геологічний та історичний були знищені. Праця декількох поколінь викладачів зведена внівець. Цей злочин – варварство проти мешканців Донбасу. Багато поколінь юнаків і дівчат навчалися в Лисичанську гірничому технікумі, а прийшли «асвабадітелі» і знищили всі надбання педагогічного колективу. Відео про ці події є в нашому архіві: <https://youtu.be/5zg6lX5JuBU?si=RYiNDAr3ksjmePYX>

В 2024 навчальному році День Українського козацтва і День Захисників і Захисниць України співпали, і припали на 1 жовтня. До цього дня наші студенти підготували відео. З цим відео наш навчальний заклад прийняв участь у Всеукраїнському флешмобі «Ми нащадки козацької слави». Цей захід було організовано Науково - методичним центром ВФПО.

Відео сприяє кращому розумінню подій минулого і сьогодення. Відео – це найкращий супутник молоді. Навряд чи існує сервіс, здатний зрівнятися за популярністю з YouTube, який став домівкою для мільйонів роликів.

Таким чином, відео здійснило революцію у вихованні здобувачів освіти, підготовки майбутніх фахівців до виробничої діяльності і суспільно-політичного життя.

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЯК ЕЛЕМЕНТ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Костюк О.В., *методист Сторожинецького лісового фахового коледжу*

В умовах розвитку цифрової економіки важливу роль відіграють цифрова грамотність і цифрові навички, що характеризують уміння людини використовувати на практиці конкретні знання та сучасні інформаційні технології, засоби зв'язку та програмні продукти. Цифрова грамотність визначає універсальну здатність людини впевнено володіти сучасними технологіями на робочому місці й у повсякденному житті, шукати та оцінювати дані з декількох джерел; є ваговою складовою інформаційної культури людини.

Наразі спостерігається стрімка інформатизація суспільства, завдяки якій

воно перетворюється на високотехнологічне, цифрове. Впровадження цифрових технологій у систему освіти відкриває можливості розроблення й використання абсолютно нових методів викладання та навчання. Розвиток цифрової компетентності педагога є одним із ключових питань освіти, що пов'язані з викликами сучасного інформаційного суспільства і швидкоплинними технічними й технологічними процесами. Освітяни повинні йти в ногу з часом, швидко та ефективно реагувати на виклики XXI століття, вміти застосовувати новітні цифрові засоби, створювати відповідне середовище для своїх студентів, знати шляхи і способи безпечного поводження в мережі Інтернет, а також бути здатними захищати особисту інформацію в цифровому просторі. Тому для педагога нагальною потребою є формування його цифрової компетентності.

Цифрова компетентність педагогічного працівника – це складне, динамічне, цілісне інтегративне утворення особистості, яке є його багаторівневою професійно-особистісною характеристикою у сфері цифрових технологій і досвіду їх використання, що обумовлене, з одного боку, потребами й вимогами цифрового суспільства, з другого – появою цифрового освітнього простору, котрий змінює освітню (навчально-виховну) взаємодію всіх її учасників, відрізняється широким залученням мережі Інтернет, цифрових систем зберігання та первинної систематизації даних, а також автоматизованих цифрових аналітичних систем, що дає змогу ефективніше здійснювати професійну діяльність та водночас вимагає (можливо, стимулює або потребує) постійного професійного саморозвитку. Варто зауважити, що поняття «цифрова компетентність» охоплює навички роботи в цифровому середовищі й містить соціокультурну складову.

Цифрову компетентність учені трактують як наявність знань, умінь і здатність застосовувати їх у професійній діяльності; вміння аналізувати, класифікувати, систематизувати, використовувати програмні засоби. Вона демонструє продуктивність діяльності, застосування на практиці набутих знань і вмінь.

Сфера освіти, як і всі сфери життя суспільства, зазнала сильних змін в умовах пандемії та воєнного стану. *Перехід на дистанційне навчання, зумовлений карантинними обмеженнями, став неочікуваним та доволі серйозним випробуванням для всіх учасників освітнього процесу – освітян, студентів та їхніх батьків. Війна внесла значні зміни в наше повсякденне життя, але всі ми вчилися та продовжуємо вчитися жити в цих нових умовах: хтось – продовжувати здобувати освіту, а хтось – працювати.*

Частина учасників освітнього процесу внаслідок загрози життю, бойових дій та тимчасову окупацію окремих територій вимушено перемістилася в межах України або за кордон. Багато педагогів та здобувачів освіти все ще залишаються на тимчасово окупованих територіях та потребують особливої підтримки держави. Деякі заклади освіти були фізично зруйновані. Переміщені за кордон батьки та здобувачі освіти потребували та все ще потребують державної й міжнародної підтримки для забезпечення можливості для продовження навчання дітей.

Після тривалої розгубленості всім довелося прийняти цей виклик та поступово адаптовуватись до реалій сьогодення, розпочинати процес навчання у закладах в умовах воєнного стану. Навчальні заклади фахової передвищої

освіти зіткнулися з різними проблемами та питаннями, що стосуються організації навчально-виховного процесу, а саме наявність укриттів, можливість та необхідність залучення до освітнього процесу всіх учасників та використання змішаної форми навчання.

Сьогоднішній день, в умовах воєнного стану, ставить якісно нові вимоги до освітнього рівня фахового молодшого бакалавра, серед яких варто виокремити: знання законодавчої бази для прийняття правильних рішень; володіння автоматизованими обліковими системами для більш ефективної роботи; практичними навиками для конкурентоспроможності на ринку праці.

У Сторожинецькому лісовому фаховому коледжі при підготовці студентів за спеціальностями: «Лісове господарство», «Облік і оподаткування», «Геодезія та землеустрій» значна увага приділяється практичному навчанню, що є важливою складовою освітнього процесу, його метою є закріплення та поглиблення знань, отриманих в процесі теоретичної підготовки та формування у студентів необхідних умінь й навичок з обраної спеціальності.

При змішаній формі навчання, враховуючи сьогоденні умови, в яких відбувається навчальний процес, викладачі коледжу активно використовують інтерактивні методи викладання та індивідуальний підхід до кожного студента. Теоретичний матеріал, практичні, лабораторні роботи, тестові завдання з навчальних дисциплін розміщені на платформі Moodle, при онлайн викладанні лекцій користуємося Сервісами Google. Викладачі коледжу постійно підвищують ділову, професійну та цифрову компетентність, проходять курси по підвищенню кваліфікації у Науково-методичному центрі вищої та фахової передвищої освіти, Полтавському університеті економіки і торгівлі, ТОВ «Академія цифрового розвитку», Prometheus, використовують матеріали вебінарів, тренінгів, курсів, он-лайн уроків, відео трансляцій, що проводять платформи Я-бухгалтер, 7eminar.com та багато інших. Активно беруть участь у всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях [1].

Використання новітніх інформаційних технологій при підготовці фахівців забезпечує виконання одночасно декілька функцій: візуалізацію навчального матеріалу, економію навчального часу, забезпечення доступності і якості знань, сприяння виробленню умінь і навичок, які дозволяють швидко і своєчасно контролювати процес навчання, тим самим зростає конкурентоспроможність випускників на ринку праці. При цьому інформаційно-технічні засоби навчання виступають невід'ємною складовою частиною навчального процесу закладу і дозволяють чітко та оперативно вирішувати завдання підготовки висококваліфікованих фахівців.

МОЖЛИВОСТІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

*Ігнатенко В.Д., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри
романо-германської філології та перекладу соціального-гуманітарного
факультету Білоцерківського національного аграрного університету*

*Линова Ю.Ю., спеціаліст II категорії, викладач Білоцерківського
фахового коледжу сервісу та дизайну*

*Луценко О.І., спеціаліст вищої категорії, викладач Білоцерківського
фахового коледжу сервісу та дизайну*

Штучний інтелект поступово трансформує різні сфери нашого життя, і освіта не є винятком. Особливо відчутним цей вплив є у галузі вивчення іноземних мов. Технології штучного інтелекту пропонують нові інструменти та підходи, які значно покращують процес формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів освіти.

Системи штучного інтелекту здатні аналізувати дані про успішність здобувачів освіти, їх сильні та слабкі сторони, а також темпи навчання. На основі цієї інформації можливо створити індивідуальні навчальні плани, адаптувати матеріал до потреб кожного здобувача освіти.

Штучний інтелект дозволяє створювати різноманітні інтерактивні вправи та ігри, які роблять процес навчання більш цікавим та ефективним.

Це можуть бути віртуальні розмови, ігри-симулятори, адаптивні тести тощо. Наприклад, платформа «Memrise» фокусується на запам'ятовуванні лексики за допомогою мнемотехніки та повторень. Штучний інтелект аналізує, які слова викликають у користувача найбільші труднощі, і пропонує додаткові вправи для їх закріплення.

Технології штучного інтелекту спрощують процес оцінювання завдань, дозволяючи викладачам зосередитися на більш творчих аспектах навчання. Також системи можуть надавати миттєвий зворотний зв'язок щодо правильності виконання завдань здобувачеві освіти, допомагаючи виправляти помилки та закріплювати знання з навчального матеріалу.

Важливо зазначити, що штучний інтелект здатен генерувати різноманітні аудіоматеріали та тексти, а також оцінювати вимову здобувачів освіти. На просторах Інтернету існує чимало програм на основі ШІ для розвитку навичок говоріння. «Elsa Speak» – програма, що аналізує вимову здобувача освіти та пропонує вправи для її покращення. «SpeakEasy» – ще одна програма, яка фокусується на розвитку розмовних навичок, використовує технологію розпізнавання мови для оцінки відповідей користувача.

Яскравими прикладами застосування штучного інтелекту у процесі формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів освіти є:

- чат-боти;
- інтерактивні підручники;

- програми для розпізнавання мови;
- системи автоматичного перекладу.

Чат-боти, розроблені на основі ШІ, забезпечують здобувачів освіти можливістю практикувати усне та писемне мовлення в режимі реального часу. Такі системи можуть імітувати реальні комунікативні ситуації, стимулюючи здобувачів освіти до використання мовних конструкцій у контексті. Крім того, чат-боти допомагають подолати мовний бар'єр, оскільки забезпечують комфортну атмосферу для практики без страху зробити помилку.

Переваги використання ШІ у процесі навчання іноземних мов:

- підвищення мотивації здобувачів освіти (інтерактивний характер занять із використанням ШІ стимулює інтерес до навчання);
- зручність доступу до навчальних матеріалів (завдяки мобільним додаткам та онлайн-платформам здобувачі освіти можуть навчатися будь-де і будь-коли);
- ефективне використання часу викладача (автоматизація рутинних завдань дозволяє викладачам більше уваги приділяти індивідуальній роботі зі здобувачами освіти);
- об'єктивність оцінювання (автоматичні системи перевірки знань виключають суб'єктивний фактор, забезпечуючи справедливую оцінку результатів навчання).

Попри численні переваги, використання ШІ у навчанні має і певні обмеження:

- відсутність емоційного інтелекту (ШІ не здатен повною мірою замінити живе спілкування з викладачем, оскільки не враховує емоційний стан здобувача освіти);
- залежність від технологій (для ефективного використання ШІ потрібен стабільний доступ до Інтернету та сучасні пристрої);
- проблеми конфіденційності (збирання та обробка персональних даних потребує дотримання правил захисту інформації).

Незважаючи на всі переваги, використання штучного інтелекту в освітньому процесі має свої виклики. Це, зокрема, пов'язано з необхідністю забезпечення доступу до швидкісного Інтернету, розробкою якісного контенту та захистом персональних даних здобувачів освіти. Перспективи розвитку штучного інтелекту в галузі освіти є дуже позитивними. З розвитком технологій системи штучного інтелекту ставатимуть ще більш адаптивними, що дозволить створювати більш ефективні та персоналізовані навчальні середовища. Однак для досягнення найкращих результатів важливо використовувати ШІ як доповнення до традиційних методів навчання, забезпечуючи гармонійний баланс між технологіями та живим спілкуванням.

Список використаних джерел

1. Васільєва П. Іншомовна комунікативна компетентність: проблеми, підходи, пошуки. Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство». 2020. № 1(9).
2. Впровадження цифрових технологій для активізації пізнавальної ді-

яльності здобувачів освіти на уроках англійської мови у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. <https://naurok.com.ua/vprovad-zhennya-cifrovih-tehnologiy-dlya-aktivizaci-piznavalno-diyalnosti-zdobuva-chiv-osviti-na-urokah-angliysko-movi-u-zakladah-profesiyno-tehnichno-osviti-274126.html>.

3. Гаврилюк Н. Основи методики навчання іноземних мов. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2019.

4. Можливості використання штучного інтелекту в освітньому процесі закладів середньої освіти в умовах воєнного стану. <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/718>.

5. Петренко Л. Інновації в методиці викладання іноземних мов: штучний інтелект та адаптивні технології. Наука і освіта. № 15(2). С. 60–72.

6. Шевшук І. Роль технологій штучного інтелекту в сучасній методиці викладання іноземних мов. Наукові записки. Серія педагогічні науки. № 18(1). С. 45–46.

КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ

Лотов С.І., викладач технічних дисциплін Лисичанського гірничо-індустріального фахового коледжу

Викладачу на заняттях важливо не тільки надавати здобувачам освіти програмний матеріал дисципліни, але і вести контроль знань. Контроль знань є важливим засобом організації систематичної щоденної роботи студентів щодо засвоєння знань. Лише систематичний контроль дозволяє перевірити ступінь засвоєння навчального матеріалу.

Відзначимо переваги контролю із застосуванням тестового контролю:

- істотно зменшуються витрати часу викладача при підготовці, проведенні та перевірці контрольних завдань;
- збільшується частота проведення індивідуального контролю знань;
- підвищується об'єктивність контролю за рахунок можливості оперативної заміни завдань для контролю;
- здійснюється автоматизоване збирання і опрацювання даних за результатами контролю, а також виявлення прогалин у знаннях студентів;
- контроль за допомогою комп'ютера забезпечує більш інтенсивну роботу мозку, виховує швидку реакцію на питання, економічність, точність відповідей. Формуються тестові завдання за допомогою Google Forms. Google Forms - онлайн-сервіс для створення тестів, опитувань. Зручність інструменту полягає в його:
 - адаптивності – створення, редагування та перегляд матеріалів доступні на будь-яких девайсах;
 - доступності – перебуваючи в будь-якому місці та в будь-який час, користувач може працювати з сервісом. Зберігаються Google Forms для опитування на Google Диску;
 - простота використання – легко й зручно працювати на всіх етапах, від створення до заповнення;
 - унікальне оформлення – для дизайну можна вибрати готові теми

Google Forms або додати власні зображення;

– зручність аналізу – після заповнення форм інформація автоматично обчислюється додатком, і можна отримати готову статистику відповідей.

Тестові завдання можна розділити на декілька груп:

- з однією правильною відповіддю;
- з декількома правильними відповідями;
- завдання з питанням чи вірне наведена інформація з варіантами відповідей «так» «ні»;
- завдання на вірну послідовність подій або якихось дій;
- завдання з використанням фото, малюнків з питанням «що зображено на фото або малюнку?»;

Тестові завдання корисні для контролю знань як викладачам соціально-гуманітарного напрямку так і викладачам спеціальних дисциплін. Викладаю технічні дисципліни, такі як технічна механіка, деталі машин, опір матеріалів. Працюю викладачем вже багато років. Google Forms став використовувати нещодавно. В сучасних умовах інформаційного суспільства молодь не дуже зацікавлена в переписуванні лекційного матеріалу. Хоча ця робота теж потрібна для засвоєння програми дисципліни. Тестові завдання здобувачі освіти використовують в навчанні із задоволенням.

Приклади тестових завдань з технічної механіки

1. Сила це:

міра механічної взаємодії тіл;

міра інертності;

міра кількості руху.

2. Одиниця вимірювання модуля сили це:

Джоуль;

Ньютон;

Паскаль.

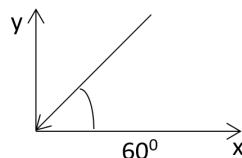
$$F = 10 \text{ Н}$$

3. Проекція сили F на ось X дорівнює:

5Н;

-5Н;

10Н.

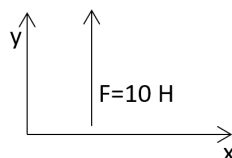

4. Проекція сили F на ось Y дорівнює:

10Н;

-10Н;

0.

5. Рівномірно розподілена загрузка інтенсивністю 4Н/м діє на довжині 4м. Чому дорівнює її рівнодіюча?

4Н;
8Н;
16Н.

Таким, чином, Систематичне проведення контрольних заходів за допомогою складених тестів дозволяє формувати висококласних фахівців і застосовувати накопичений багаж знань у будь-яких дисциплінах.

Список використаних джерел

1. Вимірювання в освіті: Підручник / За ред. О. В. Авраменко. – Кіровоград: КОД, 2011. – 360 с.
2. Лукіна Т.О. Технології діагностики та оцінювання навчальних досягнень: Навчально-методичні матеріали. - К.: Експрес-об'ява, 2007. – 62 с.
3. Савчин М.В. Педагогічна психологія: [підручник] / М.В. Савчин. – К.: Академвидав, 2007. – 424 с.

КРЕАТИВНА ОСВІТА У ФОРМАТІ ВІДЕО: МАЙСТЕР-КЛАСИ З ДЕКОРАТИВНОЇ ФЛОРИСТИКИ

Мельниченко В.С., викладач Відокремленого структурного підрозділу
«Аграрно-економічний фаховий коледж Полтавського державного аграрного університету»

Природа завжди була і буде джерелом творчого натхнення для людини. Спостереження за природою надихає на нові ідеї, сприяє пошуку творчих рішень. Декоративна флористика – це синтез природи та мистецтва. Флористичні композиції допомагають зняти напругу, підіймають настрій, ваблять око. Українські флористичні традиції мають глибокі корені і відображають багату культурну спадщину народу. Українці традиційно використовують квіти для оздоблення різноманітних святкових подій та інших урочистостей.

Важливе значення для професійного самовизначення майбутнього ландшафтного дизайнера має виконання практичних робіт, в процесі чого здобувачі освіти набувають навичок спостереження за природою; засвоюють правила безпеки праці; розвивають вміння підбору необхідного природного матеріалу та елементів декору для створення флористичних об'єктів; формують екологічну свідомість. Для покращення навчального процесу педагоги активно застосовують сучасні технології та інноваційні методи навчання, впроваджують онлайн-ресурси – відкриті онлайн-курси, майстер-класи та віртуальні лабораторії. Гнучкість у навчальних програмах та методиках викладання дозволяє краще відповідати потребам сучасного світу та забезпечувати здобувачів освіти необхідними навичками для побудови успішної кар'єри в цифрову епоху. Осучаснення та діджиталізація стають все більш важливими аспектами освіти. Практичні роботи у креативному форматі допоможуть майбутнім фахівцям розкрити для себе привабливість мистецтва декоративної флористики, оволодіти організаційною технікою професії флориста, набути навичок з техніки komponування і декорування, усвідомити принципи побудови ком-

позиційних рішень, засвоїти основи форми, кольору, стилю композицій, створення авторських робіт; розвинути естетичну культуру, що дуже важливо для відродження інтелектуальної еліти нації. Зміна традиційних методів навчання на інтерактивні технології є дуже важливою, особливо під час воєнних дій в Україні. Актуальність майстер-класів, користь наявності відео супроводу до кожного практичного заняття не викликає сумніву: здобувач освіти з будь-якої точки світу може самостійно ознайомитися з відеоматеріалом для правильності виконання завдань.

Медіакультура флористики – це сукупність усіх форм існування, розвитку та поширення інформації про квіти та те, що пов'язане з ними через засоби масової інформації. Вона може включати в себе публікації в газетах та журналах, телепередачі, веб-сайти, блоги, соціальні мережі, відео та інші форми медіа. Медіакультура флористики сприяє популяризації цієї галузі, надає інформацію про нові тренди та техніки в оформленні квітами, а також сприяє обміну досвідом між флористами та любителями квітів. Здобувачі освіти, які цікавляться флористикою, можуть вивчати різноманітні аспекти цієї галузі – вибір квітів, композиції, догляд за рослинами та розвивати свою творчість і виразність через створення унікальних квіткових аранжувань за допомогою відео майстер-класів.

Відео дозволяють здобувачам освіти отримати доступ до якісного навчального контенту, візуально засвоїти матеріал, а також самостійно вивчати та закріплювати знання. Цей комплексний підхід допомагає підвищити розуміння матеріалу, привертає увагу студентів та покращує їхні навчальні результати. Відео є потужним інструментом для ефективного навчання в онлайн-середовищі.

Медіакультура допомагає збагачувати знання здобувачів освіти, навчає їх критично мислити і аналізувати інформацію, сприяє розвитку медійної грамотності студентів.

СУЧАСНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР: ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ТА МЕДІАКУЛЬТУРА

Мітько В.В., майстер виробничого навчання Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну

Освітній простір зазнає значних трансформацій через глобалізацію та швидкий розвиток технологій. Цифровізація освіти стає ключовим елементом сучасного суспільства, що вимагає інтеграції інноваційних технологій і медіакультури.

1. Інноваційні технології в освіті

Віртуальна та доповнена реальність (VR та AR): Створення інтерактивного навчального середовища, що сприяє глибшому засвоєнню матеріалу.

Штучний інтелект (AI): Використання адаптивного навчання для персоналізації освітнього процесу та оцінювання знань здобувачів освіти.

Інтернет речей (IoT): Підключення освітніх об'єктів до мережі для оптимізації управління ресурсами та створення «розумних» аудиторій.

2. Цифрові інструменти в освітньому процесі

Електронні платформи та системи управління навчанням (LMS):

Наприклад, Moodle, Google Classroom, ЛКЛАНД, які спрощують доступ до освітніх матеріалів та управління навчальним процесом.

Хмарні технології: Надання можливості спільної роботи над проектами та доступу до матеріалів незалежно від місця перебування студента.

Гейміфікація: Впровадження ігрових елементів у навчання для підвищення мотивації та залученості здобувачів освіти.

3. Медіакультура в освітньому середовищі

Розвиток критичного мислення: Навчання аналізу медіаконтенту, розпізнавання фейкових новин та медіаграмотності.

Медіа як навчальний ресурс: Використання відео, подкастів, блогів для підсилення теоретичних знань та їх практичного застосування.

Соціальні мережі: Інтеграція популярних платформ для створення освітнього контенту та стимулювання обговорень.

4. Виклики та перспективи

Захист даних та безпека: Забезпечення конфіденційності даних студентів та викладачів в умовах цифрового середовища.

Підготовка педагогів: Важливість підвищення кваліфікації викладачів для ефективного використання цифрових інструментів та технологій.

Інтеграція інноваційних технологій та медіакультури в освітній процес є ключовим фактором підвищення якості освіти.

Сучасний освітній простір потребує гнучкості, адаптивності та відкритості до нових технологічних рішень для забезпечення всебічного розвитку особистості.

Список використаних джерел

1. Генсерук Г. Р., Мартинюк С. В. Розвиток цифрової компетентності майбутніх учителів в умовах цифрового освітнього середовища закладу вищої освіти. Інноваційна педагогіка. Одеса, 2019. Вип. 19. Т. 2. С. 158–162.

2. Кадемія М. Ю. Сучасні педагогічні технології навчання дорослих. Теорія і практика управління соціальними системами. 2014. № 2. С. 11–17.

3. Цифрові технології – це майбутнє людства. URL: <http://hinews.pp.ua/kompyuteri/5035-cifrov-tehnologiyi-ce-maybutnye-lyudstva.html> (дата звернення: 20.10.2022).

ВЕСЬ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС З ХІМІЇ В ОДНОМУ QR-КОДІ: ЗРУЧНІСТЬ, ДОСТУПНІСТЬ, ЕФЕКТИВНІСТЬ

Орихівська О.М., викладач-методист ВСП «Аграрно-економічний фаховий коледж ПДАУ»

У сучасних умовах економічних взаємовідносин і високої конкуренції на ринку праці особливо важливими стають знання, вміння та досвід. Фахівець XXI століття – це людина, яка впевнено користується сучасними інформацій-

ними технологіями, постійно підвищує свій професійний рівень і вдосконалює навички. Набуття нових знань і практично корисних умінь, які можна ефективно застосовувати в роботі, в епоху інформаційного суспільства суттєво розширює можливості для самореалізації та сприяє кар'єрному зростанню.

Пандемія COVID-19 та повномасштабне вторгнення росії в Україну в лютому 2022 року стали безпрецедентними викликами для всіх сфер життя, зокрема й для освіти. Освітня система України була змушена адаптуватися до нових реалій, часто в екстремальних умовах, що призвело до виникнення певних чинників, що негативно вплинули на якість навчання.

Тому в таких складних умовах для організації дистанційної взаємодії викладачів зі студентами можуть допомогти мережеві технології, сучасний розвиток яких вражає та надихає на нестандартні рішення. У цьому плані найімовірно корисними є базові сервіси Google.

Навчально-методичний комплекс (НМК) предмета – це система дидактичних засобів навчання з конкретного предмета, метою якої є повна реалізація освітніх і виховних завдань, сформульованих навчальною програмою предмета. НМК загальноосвітньої підготовки з предмета «Природничі науки. Хімія» призначений як для аудиторної, так і для дистанційної роботи та укладений відповідно до чинної Навчальної програми з природничих наук (інтегрований курс) для 10-11 класів загальноосвітніх шкіл, затвердженої Наказом Міністерства освіти і науки № 1407 від 23 жовтня 2017 року, - «Природничі науки (інтегрований курс). Програма для 10-11-х класів (авторський колектив під керівництвом Ільченко В.Р.)».

Для всіх викладачів не секрет, що всі, так би мовити «класичні» комплекси – це величезні об'ємні теки із паперами, світлинами, дисками та іншими матеріалами.

Навчально-методичний комплекс предмета «Природничі науки. Хімія» завантажено і збережено на Google Диску та містить такі розділи: Вступ; Методичні рекомендації щодо користування НМКП; Методичне забезпечення предмета; Плани занять; Модульні контрольні роботи; Висновок; Використані джерела інформації.

Наявність такого сховища даних дозволяє викладачам зберігати свої дані на серверах у хмарі і ділитися ними з іншими користувачами в Інтернеті. А це, у свою чергу, робить здобуття освіти доступним і дає людям можливість навчатися в будь-який час і за будь-яких обставин за самостійно складеним графіком, перебуваючи в будь-якій точці планети.

Особливістю роботи є те, що кожен урок оформлений окремо і містить всю необхідну інформацію. Тому друкований варіант цієї роботи можна зберігати, наприклад, у бібліотеці навчального закладу, де кожен здобувач освіти, який пропустив заняття з тих чи інших причин може ознайомитися із навчальним матеріалом самостійно і виконати завдання.

Всі навчальні матеріали (текстові файли, відеоролики, презентації, тестові завдання) користувачі завантажують за допомогою стандартної програми для «зчитування» QR-кодів.

У матеріалах до лекційних занять вказано тему кожної лекції, її мету та

план; надано інформаційний матеріал з посиланням у вигляді QR-коду; розроблено тестове завдання для перевірки знань слухачів лекції; питання для самоконтролю, домашнє завдання, рекомендовані джерела інформації.

В кожному семінарському занятті вказано тему, мету, завдання семінару, питання для опрацювання; інформаційний матеріал з посиланням у вигляді QR-коду; тестове завдання для перевірки знань здобувачів освіти, рекомендовані джерела інформації.

Всі розуміють, що лабораторні заняття з хімії неможливо провести за межами хімічної лабораторії. Тому до кожного лабораторного (практичного) заняття також вказано тему, мету, завдання роботи, подано необхідний методичний матеріал - інструкційну картку, відеоролик, що мають QR-код; тестове завдання для перевірки знань здобувачів освіти, рекомендовані джерела інформації.

Всі тестові завдання розроблені у Google Forms. Після виконання тестового завдання здобувач освіти має можливість відразу переглянути правильність своїх відповідей. Для викладача результат тесту формується у вигляді таблиці.

Маленька «родзинка» для здобувачів освіти: якщо вірних відповідей було набрано 95% і більше, то на електронну пошту здобувача освіти надходить сертифікат про успішне виконання завдання. А в кінці семестру викладач може провести святкове привітання здобувачів освіти, які отримали найбільшу кількість сертифікатів.

Також навчально-методичний комплекс містить модульні контроль роботи (3 модулі по 3 варіанти кожен).

Повномасштабне вторгнення поставило перед українською системою освіти безліч викликів, що потребують негайних рішень і довгострокового планування. В умовах війни освіта залишається одним із ключових чинників підтримки національної стійкості, збереження ідентичності та формування майбутнього покоління. Завдяки спільним зусиллям держави, міжнародних партнерів і громади можливе відновлення та розвиток освітньої системи України навіть у складні часи.

Із матеріалами Навчально-методичного комплексу загальноосвітньої підготовки з предмета «Природничі науки. Хімія» можна ознайомитися за QR-кодом.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

**Підлісна С.О., викладач-методист ПФНЗ «Медичний коледж»
м. Тернопіль**

В умовах воєнного стану освіта стикається з багатьма викликами, зокрема безпека учасників процесу, доступ до навчальних матеріалів, психологічна підтримка, проблема адаптації методичних підходів до нової реальності.

Цілі методичного забезпечення в кризових умовах:

– Забезпечити безперервність навчального процесу.

– Навчальні матеріали мають гнучкість адаптації до віддалених, гібридних або офлайн-форматів.

Досвід впровадження нових підходів:

– Багато українських навчальних закладів успішно перейшли на дистанційне та гібридне навчання.

– Розробити електронні підручники, відеокурси та інтерактивні матеріали.

– Використання асинхронних методів навчання для тих, які перебувають у зонах обмеженого доступу до мережі.

Проблеми та виклики:

– Відсутність єдиного стандарту розробки методичних матеріалів у надзвичайних ситуаціях.

– Деякі вчителі мають низький рівень цифрової компетентності.

Перспективи розвитку:

– Інтегрувати штучний інтелект в навчальний процес для автоматизації рутинних завдань.

Інтеграція штучного інтелекту в навчальний процес відкриває нові можливості для підвищення якості та ефективності освіти. Автоматизація рутинних завдань дозволяє викладачам та студентам зосередитися на більш творчих та аналітичних аспектах навчання, що в кінцевому рахунку призводить до кращих результатів.

Як саме ШІ може автоматизувати рутинні завдання в навчальному процесі?

1. Персоналізація навчання:

– **Створення індивідуальних навчальних планів:** ШІ може аналізувати результати тестів, домашніх завдань та інші дані про студента, щоб створити індивідуальний навчальний план, який враховує його сильні та слабкі сторони.

– **Адаптивні матеріали:** ШІ може підбирати навчальні матеріали, завдання та темпи навчання, адаптуючи їх до індивідуальних потреб кожного студента.

2. Автоматизація оцінювання:

– **Перевірка простих завдань:** ШІ може автоматично перевіряти тестові завдання з вибором відповіді, короткі відповіді та навіть деякі типи есе.

– **Надання зворотного зв'язку:** ШІ може надавати студентам детальний зворотний зв'язок щодо їхніх помилок, допомагаючи їм краще зрозуміти матеріал.

3. Автоматизація адміністративних завдань:

– **Управління навчальними ресурсами:** ШІ може автоматизувати створення та оновлення бібліотек навчальних матеріалів, а також керувати доступом до них.

– **Організація навчального процесу:** ШІ може автоматизувати розклад занять, формування груп для проектів та інші рутинні завдання.

4. Інтерактивні навчальні інструменти:

– **Чат-боти:** ШІ-чати можуть відповідати на часто задавані питання студентів, надавати пояснення з навчальних матеріалів та підтримувати інтерактивну взаємодію.

– **Віртуальні тutori:** ШІ-тutori можуть надавати індивідуальну допомогу студентам, пояснювати складні концепції та відповідати на запитання в режимі реального часу.

Приклади використання ІІІ в освіті:

– **Мовні асистенти:** Допомогають студентам вивчати іноземні мови, надаючи зворотний зв'язку щодо вимови та граматики.

– **Системи розпізнавання мови:** Дозволяють студентам відповідати на питання вголос, а ІІІ автоматично перевіряє правильність відповідей.

– **Інструменти для створення презентацій:** ІІІ може автоматично генерувати презентації на основі заданих тем і даних.

Ефективне методичне забезпечення освітнього процесу в умовах воєнного стану потребує комплексного підходу, що включає інноваційні технології, підтримку педагогів та студентів, а також координацію зусиль на державному рівні.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.
2. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 № 389-VIII.
3. ЮНЕСКО. Освіта в умовах кризи: забезпечення безпеки та доступу до навчання в умовах конфліктів. Офіційний сайт ЮНЕСКО
4. Державна служба якості освіти України. Рекомендації щодо організації освітнього процесу в умовах воєнного стану. Офіційний сайт
5. Міністерство освіти і науки України. Нормативно-правові акти та рекомендації для організації дистанційного та змішаного навчання. Доступ онлайн
6. Нікітіна, І. М. «Дистанційне навчання в умовах воєнного стану: виклики та рішення» // Науковий журнал «Педагогіка і сучасність», 2023.
7. Anderson, T., & Elloumi, F. «E-Learning in the 21st Century: A Framework for Research and Practice». Routledge, 2020.

СУЧАСНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР: ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ТА МЕДІАКУЛЬТУРА

Подкур Ольга, здобувач освіти Лисичанського
гірничо-індустріального фахового коледжу
Подкур І.А., викладач Лисичанського
гірничо-індустріального фахового коледжу

Навчання в сучасному коледжі постійно оновлюється, постійно з'являються сучасні освітні технології. Коли навчалася в школі, то ми, учні, писали на дошці крейдою, а сьогодні вже є інтерактивні дошки. Викладачі виводять на екран відео, слайди презентацій, зображення.

Вже сьогодні на не нове застосування 3D-гаджета і можна роздрукувати будь-яку 3D-модель для розв'язання будь-яких задач.

В сучасних реаліях України онлайн-освіта і дистанційна освіта займають велику нішу. Сучасні освітні технології освіти дозволяють отримати освіту будь-кому, хто має доступ до інтернету.

Зараз не потрібно досконало вивчати підручник або переписувати завдання, бо це вже застарілі методи, які не сприймають сучасні здобувачі освіти. Сучасні технології творять дива і було б дуже цікаво надівши VR-шлем пройти по гірничим виробкам шахти або кар'єру, прийняти участь у маркшейдерській зйомці. Це дозволило б ще до виробничих практик ознайомитися з майбутнім місцем роботи.

При вивченні курсу спеціальних дисциплін використовуються технології комп'ютерного навчання як ефективного прийому для вирішення геодезично-маркшейдерських завдань, а саме підготовлених табличних алгоритмів Excel, що також у подальшому дасть змогу легше засвоїти курс дисципліни «Обробка маркшейдерської інформації на ПЕОМ». Сам процес навчання побудований так, щоб широко залучати здобувачів освіти у самостійну діяльність з засвоєння нових знань і успішному застосуванню їх на практиці.

У сучасних умовах розвитку освітньої системи України комп'ютер є своєрідним «інтелектуальним знаряддям», яке дозволяє людині вийти на новий інформаційний рівень. Його в теперішніх умовах слід розглядати як обов'язковий сучасний засіб діяльності студентів на будь-якому курсі навчання.

Специфіка підготовки майбутніх маркшейдерів обумовлена метою й особливостями їх майбутньої професійної діяльності, в ході якої вони виконуватимуть наступні виробничі функції – виконувати геодезичні, топографічні та маркшейдерські роботи з додержанням вимог безпеки життєдіяльності, охорони праці та охорони навколишнього середовища; використовувати нормативні та довідкові матеріали, технологічну документацію, Державні Стандарти при складанні та оформленні маркшейдерської документації; використовувати знання та практичні навички для обчислення геодезичних та маркшейдерських зйомок аналізувати якість маркшейдерських робіт відповідно до вимог маркшейдерської інструкції та ін. Ефективне виконання майбутніми маркшейдерами своїх виробничих функцій можливе за умови сформованості у нас навичок самостійної діяльності.

Зараз ми з пасивного споживачів знань перетворилися в активних творців знань, бо можемо сформулювати проблему, проаналізувати шляхи її розв'язання, знайти оптимальний результат і довести його правильність.

Список використаних джерел

1. Денисенко М.П., Бреус С.В. Вища освіта в Україні: проблеми та перспективи. Вчені записки університету «Крок», 2013 (выпуск 33). 8 с.
2. Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти в Лисичанському гірничо-індустріальному фаховому коледжі. Лисичанськ: ЛГІФК, 2023. 10 с.
3. Шацька Н.М. Сучасний освітній простір як фактор становлення та розвитку україномовної особистості. Запоріжжя: Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, 2016. 4 с.

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НА ЗАНЯТТЯХ З ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН ШВЕЙНОГО ПРОФІЛЮ

Поліщук О.В., викладач спеціальних дисциплін вищої категорії,
голова циклової комісії «Легка промисловість»
Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну

Сучасні умови життя потребують, аби людина мислила і працювала творчо, а також уміла приймати нестандартні рішення. Саме цим зумовлена увага до інновацій.

Використання цифрових технологій під час вивчення дисциплін «Конструювання виробів», «Художнє моделювання виробів», сприяє розвитку конструкторського мислення та творчих здібностей здобувачів освіти. Формує в них вміння працювати з інформаційними джерелами, різними видами проектно-технологічної документації. Крім цього розширює їх можливості у проектній діяльності.

Інтерактивні технології не тільки допомагають організувати освітній процес з використанням ігрових методів, але й отримати сильніший зворотний зв'язок. Засоби мультимедіа дозволяють забезпечити найкращу, в порівнянні з іншими технічними засобами навчання, реалізацію принципу наочності, більшою мірою сприяють зміцненню знань, а на практичних заняттях – умінь.

Такі знання та навички дозволяють педагогу підвищити інтерес до дисципліни; зробити заняття сучасним; доступним для засвоєння матеріалу здобувачами освіти; можливість емоційно та образно подати матеріал; встановити відносини взаєморозуміння, взаємодопомоги між здобувачами освіти і педагогом; підвищити навчальні компетенції.

Навички роботи із комп'ютерними програмними засобами, а саме: текстовим редактором Word, графічним редактором Paint, електронними таблицями Excel, дозволяють здобувачам освіти у подальшому виконувати роботи на високому професійному рівні. Крім того, використання сучасних освітніх технологій викликає підвищений інтерес до матеріалу, який вивчається, розширює діапазон задач, значно економить час здобувачів освіти, дає можливість виконати свій проєкт більш насиченим [1].

Наприклад, найбільш зручним засобом в практичній діяльності здобувачів освіти є програмні засоби Microsoft Power Point, САПР, CLO – 3D, різноманітні мобільні додатки, Power Point, Corel Draw, Canva значно розширюють можливості здобувачів освіти на заняттях швейного профілю, надаючи їм інструменти для творчого вираження та розвитку навичок.

Здобувачі освіти можуть створювати «Скетчбук цікавих ідей» (рис. 2.1).

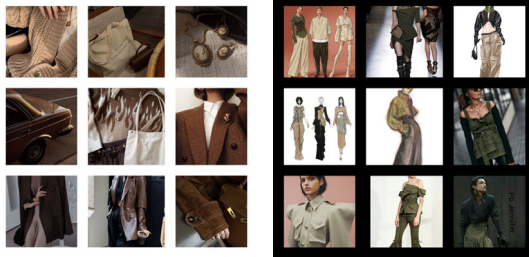

Рис. 2.1 Скетчбук цікавих ідей

Для деяких проєктів доцільно використовувати безкоштовні мобільні додатки (дивись рис.2.2).

«CHOOZR» додаток дозволяє виміряти розмірні ознаки з індивідуальної людини дистанційно (рис. 2.3).

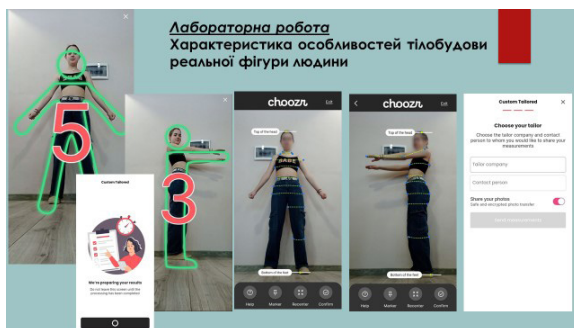

Рис.2.3. Використання додатку «CHOOZR» на лабораторній роботі

Рис. 2.2. Мобільний додаток ЕЙКЛОЗЕТ

Мобільний додаток «ЕЙКЛОЗЕТ» призначений для організації предметів одягу, які є у гардеробі користувача, створенню модних образів, відслідковування статистики використання предметів одягу, сканування та пошуку

кольорів, а також здійснення шопінгу онлайн.

Мобільний додаток «3Д АВАТАР», дозволяє відтворити тривимірну модель індивідуальної фігури на екрані смартфона, що пришвидшить надати візуальну оцінку тілобудови людини. Дані аватара використовують для аналізу особливостей тілобудови (рис. 2.4).

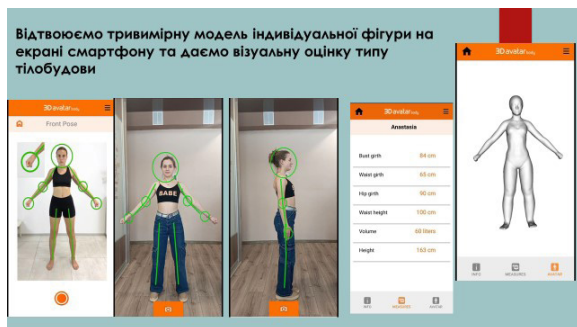

Рис. 2.4. Використання додатку «3Д АВАТАР» на лабораторній роботі

Додаток «CALA» провідна платформа моди яка об'єднує дизайн, розробку, виробництво в єдину цифрову платформу. Додаток CALA використовується для створення дизайну одягу, який охоплює весь процес проєктування виробів. Здобувачі освіти генерують дизайн одягу за допомогою текстових підказок та ключових слів, що описують основні характеристики майбутнього елемента, підбирають кольори, тип тканини, і все це на одній цифровій платформі.

Отже, використання цифрових технологій на заняттях швейного профілю допомагає здобувачам освіти реалізувати свою творчість, розвивати навички та створювати цікавий дизайн. Фахівець будь якої галузі повинен вільно володіти цифровими технологіями та вміти використовувати їх у майбутній професійній діяльності.

Список використаних джерел

1. Лисенко, Н. М. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті: інтеграція в навчальний процес. Київ: Вища освіта, 2022. 256 с.
2. Савченко, О. П. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців моделювання одягу. Науковий вісник. 2023. № 5. С. 78–84.

ДОСВІД РОБОТИ ПО КТ

Полупан С.М., викладач автомеханічних дисциплін Лисичанського
гірничо - індустріального фахового коледжу

Дистанційна організація освітнього процесу має певні особливості. Дистанційне навчання – це форма навчання з використанням комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивну взаємодію викладачів та здобувачів освіти на різних етапах освітнього процесу і самостійну роботу з матеріалами інформаційної мережі.

Переваги дистанційного навчання:

- актуальність;
- інтерактивність
- гнучкість;
- створення єдиного освітнього середовища;
- можливість одночасного використання великого обсягу навчальних матеріалів.

Контроль знань є обов'язковим елементом процесу пізнання в умовах дистанційного навчання. І тут на допомогу приходить **комп'ютерне тестування** (КТ). КТ має велику перевагу, оскільки без особливих витрат часу дозволяє опитати всіх студентів за всіма розділами навчального курсу. Складання тестів – непростий процес, який потребує певного рівня професіоналізму і досвіду навчально-методичної роботи викладача. Багато чинників необхідно врахувати під час складання тестових завдань. Перш за все, необхідно визначити межі предметної області і розбити її на розділи, які в свою чергу розбиваються на підрозділи, та визначити найбільш важливі поняття в підрозділах, знання яких забезпечує засвоєння дисципліни в цілому. У освітньому процесі доцільно застосовувати такі типи тестів, які за принципом побудови тестових запитань можна віднести до відкритої чи закритої форми. До тестів відкритої форми слід віднести такі, в яких передбачені вільні відповіді. Тести закритої форми мають запропоновані відповіді, з яких обирають одну або кілька правильних.

Для об'єктивної діагностики знань необхідно конструювати тести з урахуванням таких рекомендацій:

- запитання мають формулюватися стисло, чітко, просто, трактуватися однозначно і легко оцінюватися у балах;
- у разі відкритої форми тесту відповіді можуть бути обмежені кількістю слів;
- якщо у відповідях необхідно провести обчислення, вони мають бути не дуже складними;
- якщо відповідь потребує введення формули, то в запитання включають вихідні дані з відомими або загальноприйнятими позначеннями;
- запропоновані відповіді на питання можуть мати елементи підказки

Комп'ютерне тестування має і свої недоліки. Одним із недоліків є необхідність мінімальних навичок роботи із системою тестування. Цей недолік не є суттєвим і його можна усунути шляхом проведення пробного тестування,

під час якого студенти знайомляться із системою, а також мають можливість адаптуватись до нових незвичних умов під час підсумкового контролю.

Таким чином, спираючись на досвід організації підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування з автомеханічних дисциплін, можна засвідчити, що тестовий контроль підвищує якість знань студентів. При роботі тестових завдань зростає рівень навчальної і методичної роботи викладача, вдосконалюються його комп'ютерні можливості.

Список використаних джерел

1. Майоров А. Н. Теорія і практика створення тестів для системи освіти. Львів, 2001. 296 с.
2. Тестові завдання в системі самопідготовки і дистанційного навчання студентів : навчальний посібник / М. Я. Берещук, В. О. Ткачов, М. В. Новожилова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 115 с.
3. Янкович О. І., Кузьма І. І. Освітні технології у початковій школі: навчально-методичний посібник. Тернопіль: ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2018. 266 с.

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Прокопенко-Михавків Г.І.,

*викладач спеціальних економічних дисциплін
Сторожинецького лісового фахового коледжу*

Сфера освіти, як і всі сфери життя суспільства, зазнала сильних змін в умовах пандемії та воєнного стану. *Перехід на дистанційне навчання, зумовлений карантинними обмеженнями, став неочікуваним та доволі серйозним випробуванням для всіх учасників освітнього процесу – освітян, студентів та їхніх батьків. Війна внесла значні зміни в наше повсякденне життя, але всі ми вчилися та продовжуємо вчитися жити в цих нових умовах: хтось – продовжувати здобувати освіту, а хтось – працювати.*

Частина учасників освітнього процесу внаслідок загрози життю, бойових дій та тимчасову окупацію окремих територій вимушено перемістилася в межах України або за кордон. Багато педагогів та здобувачів освіти все ще залишаються на тимчасово окупованих територіях та потребують особливої підтримки держави. Деякі заклади освіти були фізично зруйновані. Переміщені за кордон батьки та здобувачі освіти потребували та все ще потребують державної й міжнародної підтримки для забезпечення можливості для продовження навчання дітей.

Після тривалої розгубленості всім довелося прийняти цей виклик та поступово адаптуватись до реалій сьогодення, розпочинати процес навчання у закладах в умовах воєнного стану. Навчальні заклади фахової передвищої

освіти зіткнулися з різними проблемами та питаннями, що стосуються організації навчально-виховного процесу, а саме наявність укриттів, можливість та необхідність залучення до освітнього процесу всіх учасників та використання змішаної форми навчання.

Сьогоднішній день ставить якісно нові вимоги до освітнього рівня бухгалтера, серед яких варто виокремити: знання законодавчої бази для прийняття правильних рішень; володіння автоматизованими обліковими системами для більш ефективної роботи; володіння елементами аналізу для оцінки фінансового стану установи.

Використання інноваційних технологій при підготовці фахівців-обліковців забезпечить виконання одночасно декілька функцій: візуалізацію навчального матеріалу, економію навчального часу, забезпечення доступності і якості знань, сприяння виробленню умінь і навичок, які дозволяють швидко і своєчасно контролювати процес навчання, тим самим зростає конкурентоспроможність випускників на ринку праці. При цьому інформаційно-технічні засоби навчання виступають невід'ємною складовою частиною навчального процесу і дозволяють чітко та оперативно вирішувати завдання підготовки висококваліфікованих фахівців.

Дистанційне навчання – сукупність наступних заходів:

засоби надання навчального матеріалу студенту;

засоби контролю успішності студента;

засоби консультації студента програмою-викладачем;

засоби інтерактивної співпраці викладача і студента;

можливість швидкого доповнення курсу новою інформацією, коригування помилок.

Для забезпечення повноцінного освітнього навчального процесу на відстані, окрім технічного інструментарію, викладачу необхідно володіти низкою професійних та особистих компетентностей, які дозволять зацікавити, організувати студентів на початковому етапі та втримати їхню увагу аж до завершального.

Втім, цього також недостатньо: в умовах дистанційного навчання стрімко зросла роль батьків, оскільки від дітей, особливо молодшого віку, важко вимагати абсолютної дисципліни та концентрації.

Переваги дистанційних курсів:

– гнучкість – можливість викладення матеріалу курсу з урахуванням підготовки, здібностей студентів. Це досягається створенням альтернативних сайтів для одержання більш детальної або додаткової інформації з незрозумілих тем, а також низки питань – підказок тощо;

– актуальність – можливість упровадження новітніх педагогічних, психологічних, методичних розробок;

– зручність – можливість навчання у зручний час, у певному місці, здобуття освіти без відриву від основної роботи, відсутність обмежень у часі для засвоєння матеріалу;

– модульність – розбиття матеріалу на окремі функціонально завершені теми, які вивчаються у міру засвоєння і відповідають здібностям окремого студента або групи загалом;

- можливість одночасного використання великого обсягу навчальної інформації будь-якою кількістю студентів;
- інтерактивність – активне спілкування між студентами групи і викладачем, що значно посилює мотивацію до навчання, поліпшує засвоєння матеріалу;
- більші можливості контролю якості навчання, які передбачають проведення дискусій, чатів, використання самоконтролю, відсутність психологічних бар'єрів;
- відсутність географічних кордонів для здобуття освіти.

Переважаюча більшість освітян організації дистанційного навчання зрозуміли, як трансляцію учням з допомогою Viber, Telegramm, Messenger, e-mail домашніх завдань з паперових підручників та їхню перевірку, або надання доступу до створених презентацій та pdf-файлів, які несуть навчальне навантаження.

Деякі навчальні заклади здійснюють системну організацію дистанційного навчання з допомогою тих же Google-сервісів та інших апробованих систем дистанційної освіти.

У організації дистанційного навчання в системі загальної та фахової передвищої освіти є три проблеми.

Перша – це готовність, уміння та бажання педагога здійснювати дистанційне навчання.

Друга проблема – це готовність, уміння та бажання студентів оволодівати знаннями дистанційно.

Третя проблема – контент навчального матеріалу для дистанційного навчання.

І хоча дистанційне навчання не є заміною очного та живого спілкування, ніколи не планувалось на довгострокову перспективу, воно може стати ефективним інструментом не тільки під час карантину та воєнного стану.

Список використаних джерел

1. Алла Веремчук. Проблеми і перспективи дистанційного навчання у ВНЗ./ Проблеми підготовки сучасного вчителя : збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / [ред. кол. : Безлюдин О. І. (гол. ред.) та ін.]. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2013. – Випуск 7. – С. 319-325.

2. Мурасова Г. Є. Особливості професійної підготовки майбутніх фахівців в умовах дистанційного навчання – Електронний ресурс. – [Режим доступу] http://www.confcontact.com/2012_10_04/pe2_murasova.htm.

3. Проблеми розроблення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу вищої школи: зб. тез Всеукраїнської наук.-практ. конф., травень 2018 р., Дніпро / М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т, Науково-методичний центр. – Дніпро : НГУ, 2018. – 161 с.

Синчило І.П., викладач загальноосвітніх дисциплін Відокремленого структурного підрозділу «Оріхівський фаховий коледж Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного»

Важливим напрямком державної політики України у сфері освіти є використання інноваційних технологій для покращення якості освіти. Освітній процес постійно отримує нові виклики. Одним із них став початок пандемії Covid-19. Дистанційна форма навчання була введена в дію та стала однією з реалій освітнього процесу у складних умовах часу. Війна в Україні внесла нові корективи до освітнього процесу – руйнування закладів освіти, вимушено переселені студенти та викладачі, які навчаються і працюють у нових для себе умовах по всій Україні та за її межами. І знову педагогічною проблемою стала відсутність можливості традиційного навчання в навчальних закладах. Хоч такі обмеження є тимчасовими, та освітній процес не може зупинитися навіть на деякий час. Для викладачів було ключовим зрозуміти важливість використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання, адже всі заняття проходилися виключно дистанційно.

Заняття під час дистанційного навчання має певні особливості. Насамперед, це віртуальна зустріч, а не реальна. Хоч перелаштуватися на дистанційне навчання може бути важко, проте новітні методи дають можливість викладачу ненав'язливо та креативно продовжувати освітній процес. Дистанційна освіта спонукає шукати можливості для залучення сучасних технологій та пошуку нових методів викладання. Інноваційні методи – це методи, що передбачають зростання ролі студента в навчальному процесі, зміщення центру навчального процесу від викладача до студента; посилення функції підтримки студента, допомоги йому в організації індивідуального навчального процесу; можливість зворотного зв'язку викладача з кожним студентом. Інноваційне навчання – це процес, який оновлює навчальну систему та унеможливорює пасивність студентів під час заняття.

Пометун О. зауважує, що «інновація означає перетворення, новизну, трансформацію; нововведення передбачає залучення чогось справді нового. Це передбачає залучення нового в мету й зміст заняття, використання сучасних методів і форм навчання й виховання, створення колективної роботи педагога й студента, поширення нових поглядів на навчання й на весь освітній процес у цілому. Інновації самі не народжуються, вони виникають як результат наукових пошуків, спроб, досліджень, передового педагогічного досвіду та експериментів».

Постає необхідність в особистісно-орієнтованій освіті, де студент стає центральною фігурою освітнього процесу. Велике значення при цьому надається розвитку вмінь самостійно здобувати та опрацьовувати інформацію, виділяти проблемні питання, вміти критично мислити та використовувати знання для розв'язання завдань, які постануть в майбутній професійній діяльності. Одним із головних напрямів є впровадження в навчання інноваційних технологій, які удосконалюють освітній процес та зменшують навантаження.

Можна виділити групу найважливіших чинників активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів, ефективність яких може бути підсилена за рахунок застосування у навчальному процесі новітніх інформаційних технологій: розвиток мотивації, посилення інтересу до навчання; розвиток мислення, інтелектуальних здібностей студентів; індивідуалізація та диференціація навчання; розвиток самостійності; надання переваги активним методам навчання; підвищення наочності навчання; збільшення арсеналу засобів пізнавальної діяльності, опанування сучасними методами наукового пізнання, пов'язаними із застосуванням комп'ютерів; розширення кола задач і вправ, проведення практичних робіт у процесі навчання; спрощення та збільшення швидкості доступу до навчальної та наукової інформації.

Інформаційні технології та інновації активно використовують для спрощення передачі навчального матеріалу, вони дозволяють викладачам «візуалізувати» цілі лекції, зануривши студентів у необхідну наукову атмосферу. Такі інтерактивні методи допомагають студентам засвоїти матеріал на 45% краще, ніж під час класичного заняття. Враховуючи ці фактори, викладачам варто навчитися впроваджувати інновації у повсякденну педагогічну практику, для підвищення ефективності навчального процесу. Ось чому можна застосовувати такі інтерактивні форми роботи як робота в групах, робота в парах, лото, естафети, бліц-тести, «мікрофон», «мозковий штурм», «карусель», «навчаючи – вчусь». Застосування комп'ютера з мультимедіа дозволяє вивести сучасне заняття на якісно новий рівень; впроваджувати в навчальний процес інформаційні технології; розширювати можливості ілюстративного супроводу заняття; використовувати різні форми навчання та види діяльності в межах одного заняття; ефективно організовувати контроль знань, вмінь та навичок студентів.

Використання інноваційних методів навчання у підготовці студентів у навчальних закладах фахової перед вищої освіти є об'єктивною вимогою часу та однією з важливих умов якісної підготовки фахівців на сучасному етапі. Серед таких методів, що виправдовують себе в практиці освітньої діяльності є використання сучасних інформаційних технологій та технічних засобів, а також методів, які стимулюють та мотивують навчально-наукову діяльність студентів. Для забезпечення якісної підготовки фахівців необхідно забезпечувати подальший пошук і впровадження інноваційних методів в навчальний процес.

Отже, інноваційні технології - це необхідний інструмент сучасного викладача. У них закладено потужний потенціал для підвищення професійної майстерності та досягнення мети, поставленої державними стандартами перед системою вищої освіти, - підготувати спеціалістів до майбутньої професійної діяльності та самостійного життя.

Список використаних джерел

1. Бистрова Ю. В. Інноваційні методи навчання у вищій школі України / Ю.В. Бистрова // Право та інноваційне суспільство. – 2015. – № 1 (4). – стр. 27-33.
2. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.

**Соболь В.С., викладач Лисичанського гірничо-
індустріального фахового коледжу**

Значні зміни в освіті відбулися в 2022 році, коли розпочалася повномасштабна війна. Цифровізація освітнього середовища стала швидко зростати. Наш коледж повністю перейшов на дистанційне навчання з використанням інформаційних технологій. Заклад освіти став впроваджувати програму **Google for Education** - це набір інструментів і сервісів, розроблених спеціально для навчальних закладів та організацій, які займаються освітою. Google for Education забезпечує спільну та безпечну роботу студентів та викладачів. Заклади освіти, які використовують підписки Google for Education, отримують об'єднане сховище обсягом 100 ТБ для всіх своїх користувачів. Цього достатньо, щоб зберігати приблизно 100 мільйонів документів, 8 мільйонів презентацій або 400 000 годин відео. Сервіс працює он-лайн, не встановлюючи жодних програм на жорсткий диск комп'ютера. Завдяки цьому кожен здобувач освіти і викладач має безпечний доступ до системи з будь-якого місця та пристрою у світі. В систему включається:

- платформа Google Classroom;
- відео конференції на Google Meet;
- поштові скриньки у домені коледжу;
- простір для файлів у хмарі;
- набір редакторів файлів.

Викладачі і здобувачі освіти отримали облікові записи і стали освоювати хмарне середовище. На Google Диску створено декілька розділів:

- «адміністрація»;
- «викладачі»;
- «студенти»;
- «виховна робота»;
- «методкабінет»;
- «дипломування»;
- «фотоальбом».

На Google диску зберігаються різні документи: протоколи педагогічних, методичних рад, циклових комісій, положення коледжу, навчально - методичні комплекси дисциплін та предметів, сертифікати, дипломи викладачів по підвищенню кваліфікації, індивідуальні навчальні плани здобувачів освіти, документація по дипломуванню та дипломні проекти тощо. В Google таблицях на платформі Google for Education розроблені журнали обліку навчальних занять. Адміністрація, викладачі освоїли їх і вже третій навчальний рік працюємо по новим журналам. **Електронний журнал** нічим не відрізняється від паперового. На сторінці певної дисципліни є дата, тема, кількість годин, оцінки, атестації заліки, іспити, зведена відомість за семестр. Педагогічні працівники можуть без обмежень зайти на сервіс з будь-якої точки світу і попрацювати з необхідними документами. Це дуже зручно в наших складних умовах. Після

закінчення сесії, доступ до підсумкових оцінок для викладачів обмежується. Ліквідувати заборгованість невстигаючому здобувачу освіти, вони можуть тільки за дозволом навчальної частини з обов'язковим оформленням додаткової відомості, якщо то іспит чи курсовий проєкт, курсова робота.

Сервіс Google for Education дозволяє працювати нашому закладу освіти в важких умовах воєнного стану. Працівники коледжу постійно вдосконалюють свої вміння і навички і наполегливо трудяться по поліпшенню своєї майстерності.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ ПЛАТФОРМИ GOOGLE CLASSROOM ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Сухорський О.Г., викладач *Лисичанського гірничо-індустріального фахового коледжу*

Рабош О.В., здобувач освіти *Лисичанського гірничо-індустріального фахового коледжу*

Зміни в процесі освіти й навчання назрівали давно. Проте саме глобальні кризи останніх років – COVID-19 та повномасштабна війна в Україні – унеможливили усталені способи проведення занять. Тож викладачі змушені шукати нові методи й інструменти для викладання матеріалу.

Для чого викладачу цифрові інструменти

Сучасне місце здобування освіти є динамічною системою, що не обов'язково перебуває в одному місці в один час. Навіть найталановитіший викладач не може розірватися й одночасно викладати матеріал для класу в бомбосховищі та для інших дітей, що навчаються дистанційно. Якщо він не опанує цифрові інструменти.

Адже запорукою ефективного уроку сьогодні є:

- інтерактивність – учень повинен працювати, а не лише пасивно сприймати матеріал;
- ефективна комунікація – інформація має доходити як до учня, так і до вчителя у зрозумілому форматі;
- залученість – неможливо змусити вчитися школяра онлайн або самостійно, якщо він не зацікавлений і не вмотивований.

Досягти таких цілей без цифрових інструментів нереально. Ба більше, завдяки їх застосуванню викладач розвиває відповідні навички учнів, без яких наразі повноцінно жити, навчатися й працювати досить складно.

Користь цифрових інструментів

Вони покращують будь-який вид навчальної діяльності та відкривають нові можливості:

- інфографіка або короткі відео допоможуть учням пригадати вивчену тему або ознайомитися з новою;
- тексти, аудіо- та відеозаписи під час викладання матеріалу забезпечать доступ до інформації всіх школярів згідно з універсальним дизайном навчання;

– можна скерувати учнів самостійно шукати відповіді на питання – часто вони краще користуються пошуковими системами, ніж вчителі;

– для організації колективної праці та навчання учнів кооперуватися стануть у пригоді інструменти спільної роботи та сервіси відеоконференцій, які дають змогу розділити учасників на групи чи кімнати. Крім того, спільний доступ до інформації полегшує співпрацю у спільних проєктах;

– тренування навичок: цифрові інструменти покращують можливості для обговорення (форуми й соціальні мережі), спостереження (від прогнозів погоди для уроків географії до відео росту рослин для юних біологів), роботи з кейсами (для уроків правознавства сайти з новинами правоохоронних органів є справжньою знахідкою, але слід ретельно фільтрувати інформацію – вона має відповідати віковим обмеженням). Інтерактивні вправи й віртуальні тренажери допомагають відточувати навички самостійно, незалежно від присутності вчителя;

– в умовах повітряних тривог, часткового або повного дистанційного навчання постає питання, як проводити практичні й лабораторні заняття. Тоді допоможуть симуляції експериментів, турботливо підготовлені й навіть перекладені українською;

– для оцінювання учнів та обліку виручають онлайн-тести та електронні журнали різних видів.

Після отримання оцінки учень має задуматися, чи задоволений він своїм результатом і як можна покращити його у майбутньому. Тут стануть у пригоді карти пам'яті та рефлексивні запитання, занесені в спеціальні сервіси.

Також в нагоді може стати поради колег та однодумців, яких ви зможете знайти, підписавшись на «Спільноту сучасних учителів», адже тут детально розбирають наявні інструменти для різних освітніх галузей та закривають потреби вчителів різних галузей.

Врешті навчання буде неповним без зворотного зв'язку. Іноді просто оцінка не дає картини, де саме в учня зона зростання й покращення. Особисто поговорити з ним вчитель не може, а от голосове чи відео повідомлення, або пояснення правильних і неправильних варіантів в інтерактивних текстах – влучні способи вказати на сильні та слабкі сторони й допомогти стати кращим.

Обираємо цифрові інструменти для себе

Тільки коли самі спробуєте, зрозумієте, які цифрові інструменти найзручніші та найкорисніші для вас.

Пропоную дізнатись переваги користування платформою Google Classroom. По суті це безкоштовна інтерактивна платформа від Google, яка дає змогу командам некомерційних проєктів ділитися досвідом, підвищувати кваліфікацію, спілкуватися з колегами, учнями та студентами у «віртуальних аудиторіях».

Google Classroom доступний для всіх власників особистого облікового запису Google. Якщо ви коли-небудь проходили онлайн-курси, то легко розберетеся з платформою. На ній викладач або вчитель може організувати роботу з кількома курсами, розподілити завдання, у тому числі індивідуальні. Також платформа дає змогу перевіряти завдання й оцінювати їх.

На платформі ви можете:

- створити свій клас/курс;
- організувати запис учнів на курс;
- ділитися з учнями необхідним навчальним матеріалом;
- запропонувати завдання для учнів;
- оцінювати завдання учнів і стежити за їхнім прогресом;
- організувати спілкування учнів.

Важливі моменти

– Google Classroom доступний скрізь, де є інтернет. У Клас можна зайти на комп'ютері в будь-якому браузері, а також з мобільних пристроїв на базі Android і Apple iOS.

– Google Classroom можуть використовувати люди з повним і частковим порушенням зору – для них передбачені програми читання з екрана. Наприклад, для пристроїв iOS створений VoiceOver, а для Android – TalkBack.

– Google особливо уважно ставиться до безпеки інформаційного простору: в Класі немає реклами, а всі розміщені матеріали не можуть бути використані в комерційних цілях.

Список використаних джерел

1. <https://osvita.ua/school/method/91206/>
2. <https://osvitoria.media/news/google-classroom-instruktsiya-yak-samostijno-stvoryuvaty-onlajn-kursy/>

ІННОВАЦІЙНИЙ ТА ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У КОЛЕДЖІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Циббок В.О., викладач Білоцерківського фахового коледжу
сервісу та дизайну

Війна в Україні докорінно змінила підходи до освітнього процесу, змусивши заклади фахової освіти шукати інноваційні й дієві методи навчання. Економічні дисципліни, які формують у здобувачів освіти розуміння ключових бізнес-процесів мікро- та макrorівнів, зіткнулися з низкою викликів: від технічних і психологічних до організаційних.

Систематизація актуальних інноваційних та психологічних підходів до викладання економічних дисциплін у Білоцерківському фаховому коледжі сервісу та дизайну є метою даного наукового дослідження.

В умовах війни, головними перешкодами на шляху до забезпечення якісного викладання економічних дисциплін у коледжі є:

1. Технічні проблеми (забезпечення доступу до цифрових ресурсів; оновлення, ремонт обладнання й налаштування програмного забезпечення; налагодження стабільної інфраструктури):

1.1. обмежений доступ до інтернету (відсутність стабільного інтернет-з'єднання в учасників освітнього процесу; нерівномірне покриття мережі у віддалених місцевостях);

1.2. недостатність технічного обладнання (відсутність у здобувачів

освіти необхідних пристроїв для участі в онлайн-уроках; зношеність або застарілість технічних засобів, які використовуються в освітньому процесі);

1.3. перебої з енергопостачанням (часті відключення електроенергії, які унеможливають проведення уроків в онлайн-форматі);

1.4. відсутність доступу до спеціалізованих ресурсів (неможливість використовувати економічні симулятори, програми або бази даних через технічні обмеження; брак безкоштовних цифрових платформ, адаптованих для надання економічних знань);

1.5. нестача актуальних підручників/посібників, які враховують економічні реалії воєнного часу та неможливість використання стаціонарної матеріально-технічної бази для практичних занять з економіки.

Викладання економічних дисциплін у коледжі, які вимагають від здобувачів освіти логічного мислення та аналітичних здібностей, ускладнюється ще й через емоційні потрясіння.

2. Психологічні проблеми (постійна тривожність, травматичні події, розрив зв'язку з навчанням через міграцію):

2.1. тривожність і втома (постійні повідомлення про загрозу, обстріли або втрату рідних впливають на здатність учасників освітнього процесу концентруватися на здобутті знань);

2.2. зниження мотивації (через невизначеність майбутнього здобувачі освітніх послуг часто не бачать сенсу в навчанні, що суттєво впливає на їхню успішність);

2.3. емоційне вигорання учасників освітнього процесу (викладачі й студенти часто працюють у посиленому режимі, виконуючи додаткові обов'язки/завдання, що призводить до перевтоми й втрати енергії; відсутність дієвих ресурсів для психологічного відновлення);

2.4. проблеми комунікації та взаємодії (через вимушене дистанціювання втрачається емоційний зв'язок між учасниками освітнього процесу; у здобувачів освіти виникає почуття ізоляції, що негативно впливає на їхню залученість у навчальний процес);

2.5. психологічні травми (деякі учасники освітнього процесу зазнали травматичних переживань через втрату близьких, переселення із зони бойових дій, що викликає апатію, депресію або навіть агресивну поведінку, що негативно відображається на якості навчання) тощо.

Так, ефективними методичними підходами для адаптації процесу викладання економічних дисциплін у коледжі до умов війни, з урахуванням окреслених проблем, можна вважати:

1. додавання інтерактивних компонентів, таких як: відео-аналіз реальних бізнес-кейсів, що значно підвищує залученість здобувачів освіти до розв'язку актуальних практичних ситуацій; ігрові методики; симуляція економічних процесів (створення ігрових моделей, які дозволять студентам опанувати фінансові та управлінські навички у віртуальному середовищі, наприклад, моделювання бізнесу в умовах фінансової кризи);

2. оновлення освітніх/робочих програм (уключення до змісту програм таких тем, як: фінансова грамотність у кризових ситуаціях; управління

ризиками; кризове управління підприємствами; ведення бізнесу в умовах воєнного стану; відновлення бізнесу після фінансових криз);

3. застосування практичних інструментів для забезпечення безперервності освітнього процесу (організація й сприяння участі здобувачів освіти коледжу у всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах, проєктах щодо грамотності ведення й забезпечення прибутковості бізнесу в умовах війни; партнерські проєкти для підготовки до реальних економічних викликів).

Самостійна творчо-пошукова, гурткова форма педагогічного партнерства за зв'язками «педагог-студент», «студент-студент» в коледжі є дієвими та необхідними засобами формування спільного бачення траєкторії розвитку здобувача освіти, накопичення його бізнес-знань, оновлення професійного мислення й відповідних цілеспрямованих дій щодо їх практичного застосування. Через призму формування інтересу здобувачів освіти до пошуково-дослідної роботи під час написання міні-проєктів, статей, тез науково-практичних конференцій, випускних та конкурсних робіт, навчання на різноманітних освітніх платформах – відбувається практична реалізація їх інтелектуального, творчого й наукового потенціалу; розвиток затребуваних роботодавцями економічних компетентностей; забезпечення обізнаності в бізнес-процесах та формування додаткових практичних професійних навичок (підприємницьких, інтелектуальних, аналітичних, оціночних), надзвичайно актуальних для відновлення економіки України в післявоєнний період.

4. Інтеграція елементів емоційного інтелекту в освітній процес (викладання економічних дисциплін з акцентом на розуміння емоцій та антикризові рішення; застосування міжнародного досвіду викладання економічних дисциплін; створення підтримуючого освітнього середовища, що враховує емоційні потреби здобувачів освіти).

Таким чином, адаптація викладання економічних дисциплін у БФКСД до умов війни можлива через комплексне використання інноваційних методів навчання, цифрових інструментів, зарубіжного досвіду, оновлення освітніх/робочих програм, залучення практичного компоненту й посилення психологічної підтримки. Поєднання цих підходів сприятиме не лише збереженню якості освіти, а й підготовці студентів до реальних викликів у професійній діяльності.

СУЧАСНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР: ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ТА МЕДІАКУЛЬТУРА.

**Шевчук О.М., викладач Приватного фахового навчального закладу
«Медичний коледж»**

Ми живемо у сторіччі комп'ютерних технологій. Нашим студентам необхідні сучасні гаджети, Інтернет та мобільний вчитель, який володіє сучасними технологіями.

Інноваційне навчання – це такий навчальний процес, що будується як творча взаємодія вчителя і учнів, котра максимально спрямована на самостійний пошук учнями нових знань, нових пізнавальних орієнтирів високого рівня

складності, вироблення загальнолюдських норм та цінностей, оволодіння мистецтвом рефлексії.

Мета інноваційного навчання – розвивати в здобувачів освіти можливості творчо освоювати новий досвід. Основою такого освоєння є цілеспрямоване формулювання творчого та критичного мислення, досвіду та інструментарію навчально-пошукової діяльності, рольового та імітаційного моделювання, пошуку та визначення власного особистого сенсу й ціннісних відносин.

Кожен викладач повинен бути добре обізнаним у сфері комп'ютерних технологій, якщо раніше можна було зацікавити дітей лише простим поданням матеріалу, то сучасне підростаюче покоління вимагає від викладача мати свій неповторний образ, працювати за авторськими програмами з інноваційним мисленням. Педагог повинен усвідомлено взяти на себе відповідальність як за особистість іншої людини, що постійно розвивається, так і закладу освіти, як системи, що теж перебуває розвитку.

Доцільно використовувати сервіси: Zoom, Googlemeet, платформу Moodle. За їх допомогою можна організовувати лекції, конференції, семінари, є можливість демонстрації матеріалів, обговорення у чаті й живого спілкування. Ефективною формою роботи є «Конференція» чи «Онлайн конференція». Студенти готують виступи з наперед визначених запитань, заохоченням до роботи в групі формується уміння взаємодіяти, доповнювати, підтримувати тощо. Підготовки презентацій, буклетів, плакатів, пам'яток та інших додаткових матеріалів – це ще одна можливість для творчого самовираження.

Сервіси Zoom, Googlemeet дають змогу студентам представити завдання за допомогою відповідних опцій. Опція Reactions у Zoom дозволяє швидко організувати зворотній зв'язок. Наприклад, вправа «Так – ні». Якщо твердження вірне, студенти вибирають значок like, а у іншому випадку – не використовують жодних реакцій. Можливість використовувати інтернет у процесі навчання дає вправа «Веб-серфінг» (за О. Дубініною, Т. Бурлаєнко) – це багаторазовий перехід по посиланнях з одних веб-сторінок інтернет-сайтів на інші, тобто «переміщення поверхнею інтернету». Студенти таким чином розкривають зміст найрізноманітніших питань. Робота повинна супроводжуватися посиланнями на інтернет сторінки та копіями вікон.

Для організації взаємодії і зворотнього зв'язку зі студентами можна використовувати програму Mentimeter. Цей сервіс дає можливість створювати презентації у режимі реального часу, де одразу відображаються результати голосування, обговорення, відповіді на запитання тощо [1].

Сервіс Microsoft Office 365 – це набір програм, що базується на хмарних технологіях і містить безкоштовну електронну пошту, службу обміну миттєвими повідомленнями, засіб проведення відеоконференцій і здійснення голосових викликів, а також дозволяє створювати та редагувати документи онлайн. Хмарний формат означає, що всі дані зберігаються в центрі обробки даних Microsoft, а не на комп'ютері користувача, і це забезпечує користувачам доступ до документів і даних з різних пристроїв через Інтернет за допомогою браузера [2].

Проте, дистанційне навчання, карантин виявили невміння більшості

студентів працювати з інформацією, продемонстрували низький рівень їх медіакультури та медіаграмотності. Тому важливою є проблема навчання студентів етичних норм комунікації, безпечної поведінки в мережі, ефективного пошуку і відбору інформації і т.д. «Як розглядати інтернет? Це благо чи зло в освітньому процесі?». Один з авторитетних фахівців в області трансформацій цивілізації, американський економіст П. Друкер висловлювався, що «мудрість і знання не мешкають у книгах, комп'ютерних програмах чи в інтернеті. Там знаходиться лише інформація. Мудрість і знання набуваються самими учнями за допомогою людей в яких вони є» (Drucker, 1999: 56). «Зміст створюється в людській свідомості в результаті накопичення досвіду й навчання».

Не варто забувати, що інтернет є дуже потужною технологією, яка дає нам легкий доступ до кращих і найгірших здобутків людства. Нагальним завданням медіаосвіти є формування інформаційної зрілості, підготовка до усвідомленого відбору інформації, здійснення критичного її аналізу. Сучасний студент – «цифрова людина» (digital native), адже більшу частину відомостей воліє отримувати з інтернету [3].

Отже, використання сучасного інформаційного простору стимулює професійний ріст вчителя, спонукає шукати нові форми і методи навчання, допомагає краще оцінити здібності і знання учнів.

Основні результати включають підвищення мотивації до навчання, покращення індивідуальних навчальних досягнень, розвиток інформаційної грамотності та комунікативних навичок. Інтерактивні методи та цифрові інструменти роблять навчальний процес більш захоплюючим, що сприяє активному залученню учнів [4].

Список використаних джерел

1. <https://www.mvpupit.org/wp-content/uploads/2023/08/innovacijni-tehnologiyi-v-suchasnomu-navchalnomu-proczeni.pdf>.
2. Литвинова С.Г., Спірін О.М., Анікіна Л.П. «Хмарні сервіси Office365»: навч. посібник/за заг.ред. С.Г. Литвинової. К: Компрінт, 2015.170 с.
3. https://www.aphn-journal.in.ua/archive/29_2020/part_4/31.pdf.
4. <https://naurok.com.ua/uploads/files/3414327/422599.pdf>.

Конкурентоспроможність молодого фахівця: інтеграція soft skills і професійної орієнтації

Напрямі

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Гудкова І.В., викладач Лисичанського гірничо - індустріального фахового коледжу

Навички soft skills – це особисті якості, поведінка та вміння міжособистісного спілкування, які допомагають взаємодіяти з нашими колегами, здобувачами освіти, їх батьками, випускниками, представниками підприємств тощо.

У ХХІ столітті стрімко розвиваються інноваційні технології, в тому числі і комунікативні. Формування комунікативної культури особистості є одним із провідних напрямів педагогічної науки. Первинною ланкою комунікативних навичок є родина, вторинною ланкою є освіта. Можливо, в якийсь момент освіта перебирає на себе більші функції в отриманні комунікативних навичок. Це відбувається у підлітковому віці. Молодь більше часу проводить в закладах освіти, відповідальніше сприймає навчання. Комунікативні навички здобувача освіти залежать від вміння навчитися спілкуванню - це обмін інформацією. Інформація може бути навчальною і повсякденною. Викладач формує інформацію і передає її здобувачам освіти. В свою чергу здобувачі освіти отримують цю інформацію, уточнюють, обробляють, розвивають, реагують, переживають інформаційні повідомлення. Форми донесення інформації до здобувачів освіти:

- усна інформація в режимі візуальної комунікації;
- письмова (лекція, методичні рекомендації до виконання роботи, тестові завдання в режимі он-лайн);
- фото, відео матеріали;
- аудіо запис лекції, консультування, інформаційного повідомлення з приводу організаційних питань навчання і виховного процесу;
- телефонне спілкування.

Бувають такі ситуації, коли студент розгублено сприймає розповідь педагога. Розгубленість свідчить про такі моменти:

- не слухає викладача і не розуміє про, що йде мова;
- слухає викладача, але не все зрозуміло;
- слухає викладача, і одночасно розмірковує про свої нагальні проблеми.

В такому випадку треба зупинити розповідь і акцентувати увагу на конкретному здобувачу освіти. Поставити йому запитання:

- Чи все зрозуміло?
- Тебе, щось турбує?
- Можливо мені треба повторити якусь частину матеріалу?

Питання треба задавати дуже обережно, толерантно з повагою ставитись до особистості, щоб не викликати агресію, роздратування.

Результат комунікативної спрямованості викладача буде визначатися:

– бажанням зрозуміти, підтримати іншу людину, продовжувати з нею взаємовідносини;

– педагогічним тактом викладача, вмінням толерантно, з повагою ставитися до співрозмовника;

– вмінням проявляти витримку і врівноваженість у складних ситуаціях.

При цьому не треба забувати, що під час спілкування на рівні викладач - студент у здобувачів освіти іноді виникають непередбачувані викладачем емоції, почуття. І це може пробудити: гнів, ворожість, депресію, смуток, руйнування надій і сподівань, ненависть, мстивість тощо.

Ми, викладачі, звісно не плануємо викликати у здобувачів освіти такі негативні емоції. Але іноді викликаємо, це мені відомо за власним досвідом. Отже, комунікативна компетенція викладача напряму залежить від його ерудиції, педагогічної майстерності, характеру та стилю спілкування з молоддю, вмінню бачити в здобувачах освіти самостійну особистість, активного учасника навчального процесу. Найважливішою особливістю вдалої комунікативної взаємодії є розуміння один одного з півслова. За цим «півслова» приховується великий досвід педагогічного працівника, заснований на майстерності викладача.

Таким чином, педагогічна діяльність – це творчість викладача, його талант співрозмовника, педагога. Але талант – це філософська категорія, яка формується в результаті важкої праці, шляхом проб і помилок. Головне, щоб викладач мав інтерес до своєї сфери діяльності і постійно проявляв турботу, піклування, любов до здобувачів освіти, це буде сприяти ефективній комунікації. Комунікативна компетентність молоді повинна формувати стійкі професійні вміння та навички, та упевнену громадянську позицію.

Список використаних джерел

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ : Академія, 2004. 342 с
2. Заброцький М. М., Трохименко В. М. Діагностика сформованості та розвитку комунікативної компетентності вчителя. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2000. № 1. с. 234-236.
3. Максимова О.О. Комунікативна компетентність вчителя початкової школи. Молодь і ринок : щомісячний науково-педагогічний журнал. Дрогобич : вид-во Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2016. № 5 (136). с. 59 – 63.
4. Скворцова С. О. Професійно-комунікативна компетентність учителя початкових класів : монографія / С. О. Скворцова, Ю. С. Вторнікова. Одеса : Абрикос Компані, 2013. 290 с.

ЗНАЧЕННЯ ВИВЧЕННЯ ОСНОВ ГРАФІЧНОГО ЕСКІЗУВАННЯ ТЕХНІКІВ-КОНСТРУКТОРІВ ОДЯГУ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ В КОЛЕДЖІ

Лемешко Л.Ю., Заступник директора з ВР, викладач мистецьких дисциплін
Білоцерківського коледжу сервісу та дизайну

Як свідчать окремі професіограми, у діяльності техніків-конструкторів одягу переважають в основному емоційні, сенсорні та моторні види психологічної активності. Реалізуючи себе в образах, чуттях та рухах, представники даної професії насамперед спираються на діяльність зорових, слухових, ру-

хових та дотикових сприймань; на емоційну, образну та рухову пам'ять; на наочно-образне мислення, на відтворюючу та творчу уяву [1].

Головним, безпосередньо, в діяльності техника-конструктора є створення нових форм костюму, які б відповідали сучасним потребам моди і удосконалювали зовнішній вигляд людини. Однак не менш важливою якістю професіонального техника-конструктора – вміння грамотно і вміло зобразити придуману модель на папері в вигляді ескізу.

Ескізування є важливим інструментом формування художньо-творчих компетентностей техніків-конструкторів одягу через графічне зображення людини в одязі. Історія мистецтва знає багато різних видів зображення костюма або людини в костюмі. Завдання графіки – служити передач і максимальної інформації про модель костюму.

Фахівці, які безпосередньо беруть участь у створенні костюма як частини навколишнього гармонійної предметної середовища, зобов'язані бути естетично грамотними. З цією метою для підготовки техника-конструктора швейного виробництва передбачена дисципліна «Рисунок», покликана ознайомити студентів з усіма графічними видами та техніками виконання ескізів одягу, формувати естетичний смак, дати майбутнім фахівцям знання та професійні навички в рисунку та композиції.

Розуміння основ композиції костюму має тісний зв'язок з вивченням фігури людини, так як костюм не існує без людини. Тому майбутній технік-конструктор повинен на заняттях рисунку навчитися ескізуванню фігури людини, щоб на практиці засвоїти основи композиції та специфіку моделювання одягу. Йому необхідно відчувати структуру костюма, а також форму і конструкцію костюму, матеріал, з якого він виготовлений. Засобами вираження потрібно дати точну інформацію про призначення конструкції, об'ємно-просторової структури форми, фактури матеріалу.

Серед усього розмаїття видів графіки є графіка журналу мод (обкладинка, сторінка, розворот), а також рекламна афіша про показ, демонстрації моделей одягу, буклети, проспекти, альбоми мод тощо, одним словом – «модна-графіка». Модна графіка доносить до глядача культуру костюма, моду, рекламує одяг, взуття, аксесуари, загалом костюм (моделі, комплекти, ансамблі, колекції), роз'яснює глядачеві гідності форм, ліній, кольору, а також їхні характерні конструктивні та технологічні особливості.

Модна графіка існує на стику мистецтва образотворчого і прикладного, у кожного з яких своя особлива мова – лексика, риторика і логіка. Розшифровка знаків і символів цієї мови представляється найцікавішим полем для дослідження [2].

До якого ж виду графіки відноситься модна графіка?

Класифікація графіки за функціями графічних робіт історично склалася і включає в себе 3 основні види: станкову, прикладну, комп'ютерну. Кожна з яких має свої цілі, завдання, призначення, техніки, матеріали. Дослідивши з студентами особливості модної графіки, яку по сучасному можемо сміливо називати креативно Fashion-графіка, ми віднесли до прикладної і детально це обґрунтували. Якість виконання графічних робіт дуже виразно говорить про

потенціал таланту техніка-конструктора, фантазію, творчість, смак, але інколи ескізи володіють великою образною виразністю та художньою культурою і мають особливу цінність, яка наближає їх до станкової графіки. Виразність ескізу не в останню чергу залежить від вибраної техніки виконання (рис.1).

Рис. 1. Види Fashion-графіки за технікою виконання

Студенти, вивчаючи всі графічні техніки виконання ескізів одягу, виробляють свою індивідуальну техніку, яка дозволяє студенту досягнути бажаного вираження і враження (рис.2).

Рис.2 1. Перші спроби ескізування.

2. Ескіз одягу в техніці графітний олівець.

Така техніка, свого роду почерк, індивідуальна манера є вищим проявом художньо-творчої компетентності професіонала.

Список використаних джерел

1. Лемешко Л.Ю. Особливості творчих ресурсів при формуванні художньо-творчої компетентності техніків-конструкторів одягу. Розвиток професійної культури майбутніх фахівців: виклики, досвід, стратегії, перспективи : зб. матеріалів IV міжнар. наук.-практ. конф. Київ-Ірпінь, 2020. С. 229–231.
2. Ribiere M. Roland Barthes. Ulverston : Humanities E-Books, 2008. 79 p.

ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Нагалецька Н.В., *культурорганізатор Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну*

*Зроби добро, Людино, і забудь,
Воно тобі сторицею віддасться,
Бо це єдина й непохитна суть
По-справжньому людського щастя.*

Сучасні обставини, в яких опинилася наша держава, докорінно змінили українців. Нові реалії змусили переосмислити звичні речі, навіть такі прості, як питання «Як ти?». Війна трансформувала культуру спілкування, змінила звичайний хід повсякденного життя, радість від маленьких досягнень і особисті перемоги. Українці, незалежно від віку чи соціального статусу, зайняли активну позицію, спрямовану на перемогу. Кожен своїми щоденними діями докладає зусиль, щоб наблизити спільну мету.

Російська агресія спричинила ще більшу згуртованість українського суспільства, значне зростання кількості волонтерських ініціатив і активну участь громадян, які прагнуть допомогти Збройним Силам України. Студенти та педагогічний колектив завжди брали активну участь у справах, що мають державне значення. Однією з таких важливих ініціатив є підтримка наших захисників як на передовій, так і поранених воїнів, які проходять лікування у шпиталях.

Волонтерська діяльність у закладі БФКСД стала важливою сферою самореалізації для студентів із свідомою патріотичною позицією. Це можливість для особистісного зростання, здобуття нового досвіду, розширення кола спілкування, встановлення нових знайомств та вдосконалення професійних навичок. Волонтерство також дає змогу проводити вільний час, займаючись соціально значущою та корисною справою.

У закладі реалізується багатовекторна волонтерська діяльність. На базі студентського самоврядування функціонує соціально-волонтерський сектор, який зосереджений на співпраці з громадськими організаціями, дитячими будинками, притулками для тварин та іншими соціальними ініціативами.

З початком війни соціально-волонтерський сектор розширив свою діяльність, додавши новий важливий напрям – допомогу захисникам України. Основні завдання та напрями роботи включають:

- залучення всіх учасників освітнього процесу до волонтерських ініціатив на підтримку ЗСУ;
- координацію роботи студентської ради;
- організацію та проведення різноманітних волонтерських акцій і проєктів.
- патріотичне виховання студентської молоді,
- формування навичок культури волонтерства та активної доброчинної діяльності.

Основною умовою успішної волонтерської допомоги військовим є бажання та ініціатива здобувачів освіти та працівників закладу, адже головна ціль – перемога.

Так, здобувачі освіти та усі працівники БФКСД добровільно здійснюють пожертвування, на ярмарках збирають кошти та продовольство для військових на передовій та військових-ветеранів, які перебувають на реабілітації у медичних закладах міста. Важливо сформувані у здобувачів розуміння потреби не тільки матеріальної допомоги, але й необхідності простої людської підтримки.

В рамках «Тижня подяки Захисникам і захисницям», в коледжі проводиться більше заходів з нашими захисниками і захисницями.

Здобувачі освіти напряму «Перукарське мистецтво та декоративна косметика» відвідують військовий шпиталь та надають перукарські послуги нашим захисникам.

Юні художники розписують воєнні тубуси для аукціону.

Дизайнери-початківці створюють плакати на честь батьків-захисників.

Систематично відбуваються виховні години-зустрічі здобувачів освіти з нашими захисниками.

Здобувачі освіти готують патріотичні концерти, де звучать українські пісні, авторські вірші та слова подяки захисникам. (рис.1)

(«Герої нашого часу» рис.1)

Білоцерківський фаховий коледж взяв участь в благодійній акції зі збору супермонет #SuperCoins на допомогу суперлюдям, яку організовують Національний банк України та сучасна клініка з протезування, реконструктивної хірургії, реабілітації та психологічної підтримки постраждалих від війни Superhumans Center. Усі зібрані кошти будуть спрямовані на допомогу українським військовим, які постраждали унаслідок бойових дій.

13 грудня 2024 року відбулася зворушлива зустріч наших здобувачів освіти з військовими 72-ї ОМБ імені Чорних Запорозжців та волонтером Ігорем Новохацьким, які особисто завітали до нашого коледжу для передачі зібраної суми коштів 6 грудня на благодійному ярмарку, метою якого було підтримати наших захисників в ремонті автомобіля. Завдяки активній участі батьків, викладачів та студентів вдалося зібрати значну суму в розмірі 24 245 грн. Захисники подякували за підтримку й наголосили, що такі ініціативи є надзвичайно важливими для морального духу наших воїнів. (рис. 4)

Здобувачі освіти також створили подарунковий набір із солодощів для наших захисників та виготовили чашки з принтом для саперного взводу 72 ОМБ, в якому служить батько нашої випускниці спеціальності Видавництво та поліграфія.

Колектив Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну на чолі з директором Степурою Аллою Олегівною перерахував суму в розмірі **65 346 грн.** ДрукАрмії для ресурсів, створених за допомогою 3D друку, з метою підвищення обороноздатності України.

ДрукАрмія – спільнота українців, яка вже понад рік виготовляє (друкує) все, що може бути корисним для використання війнами ЗСУ у захисті України від російських загарбників.

Представники ДрукАрмії в знак подяки нашому дружньому колективу виготовили кубок вдячності, який для нас є символом єдності нашого народу.

Волонтерська діяльність відкриває для студентів унікальну можливість випробувати себе в різних ролях і здобути корисні навички не лише у професійній сфері, але й у нових напрямках, що розширюють їх світогляд. Це потужний інструмент для самореалізації, самовизначення та досягнення успіху молоді.

Залучення до волонтерства сприяє розвитку особистісних якостей, формуванню нових знань, умінь і компетенцій, необхідних для впевненого вибору життєвого шляху. Завдяки активній участі у волонтерських проєктах молоді люди не лише вдосконалюють себе, а й активно впливають на навколишній світ, вносячи позитивні зміни у суспільство.

Як підкреслювалося раніше, саме завдяки ініціативності, прагненню до розвитку та цілеспрямованості формується соціальна успішність студентів. Це безпосередньо впливає на їхнє становлення як особистостей і сприяє побудові успішного майбутнього.

Список використаних джерел

1. Алексєєнко Т.Ф. 2015. ДОБРОЧИННА ДІЯЛЬНІСТЬ ШКОЛЯРІВ
2. Волонтери. Мобілізація добра : збірка / С. Жадан, К. Бабкіна, Л. Денисенко, та ін. ; уклад. і авт. передм. І. Карпа. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2015. 253 с.
3. Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» / станом на 20.11.2014 р. Київ : Парламентське видавництво, 2014. С. 12.
4. Карпенко О., Остапчук, В. Саморозвиток особистості майбутнього фахівця соціальної роботи в умовах освітньо-виховного простору. Ввічливість.

Humanitas. 2023. № 4. С. 18–24. URL: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2023.2.9> (дата звернення: 29.03.2024).

5. Савченко М. Науково-теоретичні підходи до розвитку морально-громадянських цінностей у контексті дослідно-експериментальної роботи в гімназії. Дидактика: теорія і практика : зб. наук. праць / [за ред. д-ра пед. наук Г. О. Васьківської]. Київ : Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2017. С. 155–167.

ЗМІНИ В ПІДГОТОВЦІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ НА ОСНОВІ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**Поштаренко Л.П., викладач спеціальних дисциплін вищої категорії
циклової комісії напрямку «Легка промисловість»
Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну**

Підготовка конкурентоспроможного фахівця в умовах воєнного стану є особливим викликом для освітніх установ і підприємств, адже ситуація в країні змінюється, а економіка та ринок праці вимагають гнучкості та адаптації. Для швейної промисловості цей виклик посилюється необхідністю впровадження інноваційних технологій і, водночас, здатністю фахівців адаптуватися до нових умов, ефективно працювати в обмежених ресурсах і забезпечити стійкість виробництва.

Одним із головних напрямів інновацій у швейному виробництві є автоматизація та комп'ютеризація технологічних процесів, що значно скорочує час обробки, полегшує працю, знижує ймовірність виникнення дефектів, підвищує точність та продуктивність.

Вдосконалені системи автоматизованого проектування (CAD) дозволяють створювати моделі одягу з високою точністю та у найкоротший час. Це також дає змогу випробовувати різні варіанти конструкції і виготовлення, що зменшує витрати на прототипи та експерименти.

Системи автоматизованого крою використовують програми для оптимізації розташування деталей на тканині, що дозволяє зменшити відходи матеріалу і підвищити ефективність виробничих процесів.

3D-друк є ще одним прикладом інноваційних технологій у швейній індустрії. Ця технологія дозволяє створювати як частини одягу, так і декоративні елементи безпосередньо на виробі, дає змогу виготовляти унікальні та складні елементи дизайну, що раніше були неможливими за допомогою традиційних методів. Використання 3D-друку дозволяє знизити витрати та значно спростити процес виробництва.

Роботизація також є важливим напрямком розвитку швейної галузі так як роботи можуть виконувати складні та монотонні операції, що дозволяє значно зменшити людську участь і знизити витрати на виробництво.

Оскільки швейна індустрія активно змінюється, важливо, щоб фахівці володіли навичками роботи з новітніми технологіями. Тому необхідна підготовка висококваліфікованих кадрів. А під час воєнного стану значну роль в

підготовці професійних кадрів відіграє оперативне реагування навчальних закладів на зміну обставин, що дозволить зберегти рівень освіти і забезпечити підготовку фахівців, здатних адаптуватися до нових умов.

У зв'язку з обмеженнями через воєнний стан, більшість навчальних закладів країни вимушені використовувати дистанційні форми навчання. Це стосується не тільки теоретичних курсів, а й спеціальних програм для навчання роботі з комп'ютерними системами автоматизації, проектування швейних виробів, а також використання інноваційних матеріалів.

Враховуючи зміни у вимогах ринку праці під час воєнного стану зростає потреба в галузях, пов'язаних із забезпеченням армії, зокрема у виробництві спеціального одягу, бронежилетів, а також форм для медичних працівників. Це вимагає адаптації навчальних програм для підготовки фахівців, які можуть швидко освоїти нові технології та стандарти виробництва.

У воєнний час особливу увагу слід приділити розвитку практичних навичок, здатних вирішувати реальні задачі, наприклад, виготовлення спецодягу або участь у виробництві продукції для потреб армії. Це дозволяє навчити здобувачів освіти не тільки теоретичним аспектам швейної справи, а й навичкам швидкої адаптації до змін і ефективного виконання завдань у стресових ситуаціях.

Оскільки в умовах воєнного стану можливості для закупівлі нового обладнання можуть бути обмежені, фахівці повинні вміти ефективно використовувати наявні ресурси. Але важливо, щоб фахівці могли не тільки працювати з традиційними технологіями, а й освоїти нові, що дозволяють швидко адаптуватися до змін в нових умовах.

Підготовка фахівців в умовах воєнного стану також включає навчання безпеці на виробництві. Враховуючи можливі обмеження у постачанні ресурсів, фахівці повинні бути готовими працювати в умовах підвищеного ризику та обмежених умов, зокрема, мати навички роботи в екстремальних ситуаціях.

В умовах воєнного стану підприємства часто змушені працювати в умовах обмежених ресурсів або навіть на різних локаціях. Тому важливим є навчання швидко переходити на нові лінії виробництва, а також адаптуватися до нових вимог щодо виготовлення продукції. Зокрема, необхідно забезпечити можливість швидкого переналадження обладнання та використання альтернативних матеріалів.

Окрім того, у період воєнного стану важливими стають не лише професійні знання і навички, а й розвиток м'яких навичок (soft skills), тобто здатність до гнучкої адаптації, стійкості до стресу, здатність до швидкого реагування на зміни та ефективної роботи в команді.

У сучасних умовах, коли підприємства часто стикаються з труднощами, такими як перебої в постачаннях, нестабільність ринку або скорочення робочих годин, важливо, щоб фахівці могли працювати в умовах невизначеності та нестандартних управлінських рішень.

У стані, коли необхідно швидко реагувати на кризові ситуації, велике значення мають лідерські якості та здатність працювати в команді. Це стосується як менеджерів, так і простих працівників виробництва, оскільки спільна діяльність у кризових умовах допомагає забезпечити стабільність виробництва.

Сучасні фахівці повинні мати здатність швидко адаптуватися до нових умов, змінювати технологічні процеси та швидко освоювати нові методи роботи, що є критичним у воєнний час, коли підприємства змушені реагувати на швидко змінювані обставини.

Одним із важливих аспектів підготовки конкурентоспроможних фахівців є тісна співпраця з державою та бізнесом, яка дозволяє знаходити нові можливості для професійного розвитку, навіть у кризових умовах. Підготовка фахівців повинна враховувати вимоги сучасного ринку праці. А співпраця з бізнесом дозволяє враховувати потреби роботодавців, своєчасно коригуючи навчальні програми та підвищуючи релевантність знань.

У нашої країни, що знаходиться в умовах воєнного стану, держава підтримує інноваційні проекти в галузі освіти та виробництва, надаючи гранти на впровадження новітніх технологій. Це може включати як підтримку швейних підприємств, так і професійної підготовки кадрів.

Отже, підготовка конкурентоспроможного фахівця в умовах воєнного стану потребує швидкої адаптації до змін, уміння працювати з новими технологіями та матеріалами, потребує розвитку м'яких навичок і готовності до кризового управління.

А інноваційні технології виготовлення швейних виробів не лише підвищують ефективність виробництва, але й визначають конкурентоспроможність підприємств та фахівців. Тому для підготовки кваліфікованих фахівців, здатних працювати з такими технологіями, необхідно впроваджувати сучасні навчальні методики та обладнання в навчальних закладах. Навчальні програми повинні бути гнучкими і враховувати поточні потреби ринку, а також мати підтримку з боку держави і бізнесу для забезпечення ефективної професійної підготовки.

Усі вище вказані аспекти сприяють розвитку галузі та підвищенню її конкурентоспроможності на міжнародному рівні.

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВИПУСКНИКІВ ЗП(ПТ)О В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

**Черних Ю.О., майстер виробничого навчання ДПТНЗ «Богуславське
ВПУ сфери послуг»**

У сучасному світі конкурентоспроможність є ключовим фактором успіху молодих фахівців на ринку праці. Випускники закладів професійної (професійно-технічної) освіти стикаються з новими викликами сьогодення, що вимагають високого рівня підготовки, гнучкості та здатності до швидкої адаптації та володіти м'якими навичками.

Сьогодні значну роль у забезпеченні ринку праці кваліфікованими кадрами забезпечує професійно-технічна освіта України, яка має бути безпосередньо пов'язана з потребами економіки держави, відповідати сучасним вимогам та потребам, які не лише досконало володіють професійними навичками, а й можуть швидко змінювати спеціалізацію, адаптуватися до нових вимог.

Підвищення продуктивності праці істотно залежить від конкуренто-

спроможності робітників, їхнього рівня освіти, кваліфікації, готовності застосувати у професійній діяльності інноваційні виробничі технології тощо. Тому однією з важливих характеристик сучасного кваліфікованого робітника є його конкурентоспроможність на ринку праці.

Науковці розглядають конкурентноспроможність як набір професійних якостей, сукупність особистісних, професійних і ділових якостей, що характеризують її специфічні особливості та здатність відповідати вимогам роботодавців

На думку вчених конкурентноспроможного працівника характеризують: доцільні ціннісні орієнтації, позитивна мотивація, цілеспрямованість, ґрунтовні професійні знання та навички, інтелектуальний потенціал, відкритість до інновацій, здатність забезпечувати якісний кінцевий продукт, адекватна самооцінка, наполегливість у досягненні мети, креативність, ініціативність, здатність виявляти волюв'язусилля в досягненні мети, вміння контролювати емоції, впевненість в собі, прагнення до самовдосконалення, самопрезентабельність, власна гідність. Не менш важливими є творчі здібності, володіння суміжними професіями, економічно-правова проінформованість, здатність діяти в неординарних та екстремальних умовах, організаторські здібності, лідерські задатки, амбіційність, надійність, уміння передбачати та прогнозувати ситуацію, контактність, стресостійкість, комунікабельність.

Методи підвищення конкурентноспроможності випускників

ЗП(ПТ)О в умовах воєнного стану

Створення професійних стандартів нового покоління, які являють собою мінімально необхідні вимоги до кваліфікації робітників з урахуванням продуктивності та якості їхньої роботи у визначеній галузі. **Соціальне партнерство закладу освіти** з підприємствами, брендами, компаніями, підприємствами регіону це важливий чинник співпраці професіоналів своєї справи з майбутніми кваліфікованими працівниками. Формати роботи можуть бути дуже різні: круглі столи, екскурсії, семінари, лекції, бесіди.

Залучення роботодавців на етапі проєктування освітніх програм це допоможе більш ефективно сформувати програмні результати навчання, що реально відображатимуть потреби ринку праці. Якісна програма має бути гнучкою, реагувати на виклики часу, змінюватися в разі потреби.

Стажування та практика. Можливість отримати практичний досвід роботи на реальних робочих місцях та підприємствах.

Проведення та участь у **конкурсах професійної майстерності**. Це позитивно впливає на майбутніх кваліфікованих робітників, як ефективна форма стимулювання потреби в оновленні професійних знань, творчому пошуку, удосконаленні професійних навичок та знань. До цього ж напрямку можна віднести і **відвідування виставок, форумів, з'їздів, зборів** за інтересами. Що дає можливість отримати нові знання, враження та можливість завести цікаві знайомства для майбутньої співпраці.

Оволодіння цифровими технологіями та навичками роботи в мережі онлайн. Що значно підвищує шанси в пошуках роботи та працевлаштуванні.

Розвиток підприємницьких компетентностей, передбачає вивчення ведення і сутності малого бізнесу, планування підприємницької діяльності,

прийняття управлінських рішень, виховання економічно незалежної особистості, системна підготовка до самозайнятості.

Створення мережі контактів. Розвиток професійних зв'язків і мережі контактів може допомогти випускникові знайти роботу, отримати корисні поради та підтримку в кар'єрному зростанні. Цьому може посприяти робітник Центру кар'єрного консультування та служби зайнятості. Ці служби володіють належними контактами.

Коучинг – один із провідних напрямів наставництва досвідчених фахівців над молодими з метою надання їм допомоги, щоб вони самостійно могли досягти певних результатів.

Демонстрація **«професійного портфоліо»** кваліфікованого робітника. Це формує та вдосконалює навички самопрезентації, власної професійної діяльності та зростання.

Метод **розв'язання виробничих ситуацій**, що дозволяє розвинути професійне мислення, уміння аналізувати, робити висновки, і давати оцінку дій іншим фахівцям.

Самооцінка для того, щоб вони могли усвідомити цінність власного професійного та особистісного ресурсу, навчитись оцінювати себе об'єктивно. **Участь в професійних семінарах**, вони передбачають отримання найсучасніших знань, умінь та навичок, щоб згодом гарантувати найкращі результати роботи свої діяльності.

Рольові ігри, які передбачають максимальне наближення до реальних умов праці майбутніх висококваліфікованих робітників.

Розвиток м'яких навичок. Висококваліфікований випускник професійно-технічного закладу освіти повинен володіти цілим набором навичок комунікації, креативності, співпраці в команді, критичного мислення, тайм менеджмент, самоконтролю та вирішення проблем є важливими для успішної кар'єри в сучасному світі. Випускник повинен володіти цими навичками, щоб стати більш конкурентоспроможним на ринку праці.

Постійне **самовдосконалення**. Випускники закладів ЗП (ПТО) повинні бути готові до навчання протягом усього життя, оновлюючи свої знання та адаптуючись до змін у технологіях та вимогах ринку праці.

Отже, шляхи підвищення конкурентоспроможності випускника ЗП(ПТ) О в сучасних умовах включають в себе якісну освіту, впровадження інноваційних методів навчання, розвиток м'яких навичок, практичний досвід, а також постійне самовдосконалення та посилення профорієнтаційної роботи. Ці кроки допоможуть випускникам здобути успішну та стійку кар'єру в сучасному конкурентному світі.

Список використаних джерел

1. Величко Н.О. Шляхи підвищення конкурентоспроможності випускників ПТНЗ у сучасних умовах

https://lib.iitta.gov.ua/5773/1/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BA%D1%83%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%BE%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B6%D0%BD%D0

%BE%D1%81%D1%82%D1%96_%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D1%96%D0%B2.pdf

2. Лісовська О.М. Дисертація Формування конкурентоспроможності майбутніх кваліфікованих робітників у закладах професійної освіти сфери послуг. <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/1164/1/%D0%9B%D1%96%D1%81%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%9E%D0%BB%D1%8C%D0%B3%D0%B0%20%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0.pdf>

3. <https://core.ac.uk/download/pdf/32606906.pdf>

4. <https://card-file.ontu.edu.ua/items/fb4dc0ee-9326-4a4c-90a1-3399acc2b970>

Інтеграція елементів STEM-освіти у підготовку фахівців

Напря́м

АПСАЙКЛІНГ ЯК НАПРЯМ ЕКОЛОГІЧНОЇ МОДИ

Валерія Кричевська, Софія Ридченко, Ольга Устьян, здобувачі освіти за спеціальністю 182 Технології легкої промисловості, освітньо-професійною програмою Моделювання та конструювання промислових виробів
керівник Поліщук О.В., викладач спеціальних дисциплін вищої категорії, голова циклової комісії «Легка промисловість» Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну

Техніка апсайклінгу, яка передбачає повторне використання матеріалів для створення нових, стильних виробів, на сьогодні є важливим аспектом екологічної моди. У контексті глобальних викликів зміни клімату та зростання попиту на сталий розвиток, мода все більше орієнтується на принципи свідомого споживання. Цей тренд активно підтримується не лише молодими дизайнерами, а й провідними брендами, які ставлять за мету не тільки зменшення відходів, а й просування інноваційних технологій у виробництві одягу [3]. Таким чином, апсайклінг став невід'ємною частиною процесу перетворення модної індустрії на більш екологічну та відповідальну.

Техніка апсайклінгу не тільки сприяє розвитку креативних ідей, але й стає основою для нових підходів у дизайні. Використання старих або невикористовуваних матеріалів для створення нових моделей одягу стимулює нестандартне мислення та впровадження інновацій у модний процес [4]. Це допомагає не тільки змінити уявлення про споживання, але й створити нову культуру відповідальності у суспільстві. Дизайнери, зокрема студенти Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну, вже застосовують цей підхід у своїх роботах, створюючи колекції, які відображають актуальні екологічні та соціальні тенденції [1].

Розроблена колекція жіночих сорочок для святкових заходів стала частиною цього тренду. Споживачами цієї колекції є жінки віком від 18 до 29 років, для яких важливо поєднувати стиль і екологічність [2]. Виготовлені з використанням техніки апсайклінгу, ці сорочки мають унікальний вигляд завдяки деконструктивним елементам та текстурним вставкам. Колекція поєднує елементи чоловічого крою з жіночими акцентами, підкреслюючи індивідуальність і комфорт (рис. 1.1).

Рис. 1.1 Моделі жіночих сорочок

Розроблена колекція «Апсайклінг – другий подих одягу» є прикладом успішного впровадження принципів стійкої моди в сучасне виробництво. Вона демонструє не тільки художній підхід до використання старих матеріалів, але й важливість формування нових поглядів на моду як на ресурс, що має свій другий шанс на життя. Техніка апсайклінгу не лише сприяє розвитку екологічної свідомості, а й відкриває безліч нових можливостей для креативу та інновацій у дизайні.

Список використаних джерел

1. Баєва, І.М. Екологічний підхід у дизайні моди: теорія та практика. Київ: Видавництво «Модний стиль», 2020. 112 с.
2. Руденко, Л.В. Сталій розвиток у сучасній модній індустрії. Харків: Видавництво «ЕкоМода», 2021. 96 с.
3. Carr, C., Latham, J. Fashion Futures 2025: The Impact of Sustainability on the Fashion Industry. London: Thames & Hudson, 2019. 250.
4. Fletcher, K. Sustainable Fashion and Textiles: Design Journeys. London: Earthscan, 2008. 250 с.

ЛАНДШАФТНИЙ ДИЗАЙН: ПРОЄКТУВАННЯ СКВЕРІВ РІЗНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Пугач О.В., викладач ВСП «Аграрно-економічний фаховий коледж ПДАУ»

Белан А.Р., здобувач освіти ОПП «Зелене будівництво і садово-паркове господарство», ВСП «Аграрно-економічний фаховий коледж ПДАУ»

Ландшафтний дизайн скверів залежить від їх функціонального призначення, проте існують загальні правила, яких слід дотримуватись. Основна вимога – гармонія з архітектурним оточенням, адже сквери є частиною міського ансамблю. Виділяють два основних напрямки дизайну: регулярний (геометричність, симетрія, акцент на центр композиції) та пейзажний (вільні контури, звивисті доріжки, природні форми дерев). Проєктування архітектурно-декоративних скверів передбачає акцент на скульптури, фонтани або будівлі. Планування має бути візуально пов'язане з архітектурним стилем на-

вколишнього середовища. Наприклад, перед великими спорудами створюють відкриті галявини, обрамлені насадженнями, які не закривають перспективу. Сквери, розташовані серед житлової забудови без архітектурної цінності, проєктуються як замкнуті простори з щільною зеленою огорожею. Центр композиції таких скверів часто підкреслюють монументом або квітником.

Планування доріг та зонування території має забезпечувати комфорт і естетичність. Головні доріжки повинні бути 3-8 м завширшки, другорядні – 2-3 м. Місця для відпочинку розміщують так, щоб вони відкривали перспективу на навколишні об'єкти. Центральні майданчики стають ключовими елементами композиції: у невеликих скверах їх зазвичай один, у більших – кілька. Для дитячих майданчиків важливо забезпечити безпеку від транспортного руху. Рослинність у скверах підкреслює архітектурні елементи та формує комфортний мікроклімат. Насадження розміщують із урахуванням перспективи та гармонії з архітектурою: дерева можуть обрамляти будівлі або створювати фон. Наприклад, темна хвоя підкреслює світлий мармур, а рослини зі світлим листям контрастують із темними скульптурами. Для створення композиції використовують каштани, клени, тополі, липи, а також декоративні чагарники й багаторічники. Насадження на кутах і біля входів у сквер мають бути вищими, щоб створити ефект завершеності композиції. Зонування території передбачає виділення зон прогулянок, відпочинку, дитячих майданчиків тощо. Важливо уникати надмірної густоти доріг, адже це ускладнює орієнтацію та знижує декоративність скверу. Покриття доріг має бути зручним, безпильним та гармонійним із оточенням.

Завданням ландшафтного дизайну є поєднання природних і штучних елементів у цілісну композицію. Для цього враховують стиль проєктування, розміщення функціональних зон, а також декоративні та утилітарні властивості доріжок і насаджень. У житлових районах сквери створюють для тривалого відпочинку, забезпечуючи їх щільною зеленою огорожею. Перед адміністративними будівлями висаджують низькорослі чагарники, щоб не закривати фасади. На відкритих ділянках доречно висаджувати газонну траву, а на периметрі – дерева пірамідальної форми або живоплоти.

Рослинність відіграє ключову роль у покращенні мікроклімату та створенні естетично привабливого середовища. Завдяки продуманому розміщенню дерев, чагарників і квітників досягається гармонія між природними та архітектурними компонентами, що робить сквери комфортними для відвідувачів і водночас прикрашає місто.

Список використаних джерел

1. Кучерявий В. П., Кучерявий В. С. Озеленення населених місць: підручник. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 670 с. <https://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/11/Ozelenennia-naselenykh-mists-.pdf>
2. Кучерявий В. П. Ландшафтна архітектура: підручник. Львів : Новий Світ- 2000, 2019. 519 с.
3. Державні будівельні норми України. Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій. ДБН Б.2.2-5:2011. Видання офіційне. Київ : Мінрегіонбуд, 2012. 61 с.

4. Державні будівельні норми України. Планування та забудова територій ДБН Б.2.2-12:2019. Видання офіційне. Київ : Мінрегіон України, 2019. 61 с.

5. Крижановська Н. Я. Основи ландшафтного дизайну: підручник. Київ : Ліра-К, 2009. 218 с.

STEM-ПІДХІД У ПРОЄКТУВАННІ ІННОВАЦІЙНИХ ЦИФРОВИХ РЕСУРСІВ

Стеценко А. Р., здобувач освіти ВСП «Аграрно-економічний фаховий коледж
Полтавського державного аграрного університету»

Лотиш І. І., к. с.-г. н., викладач вищої кваліфікаційної категорії ВСП
«Аграрно-економічний фаховий коледж Полтавського
державного аграрного університету»

Розвиток цифрових технологій відкриває можливості для освіти, наукових досліджень, ефективного управління ресурсами та створення інноваційних рішень. STEM-підхід є одним із підходів, що активно впроваджується у розробку інноваційних цифрових продуктів. Він полягає у інтеграції міждисциплінарних знань, необхідних для створення інноваційних рішень. STEM-підхід об'єднує чотири ключові галузі: Science (Наука) + Technology (Технології) + Engineering (Інженерія) + Mathematics (Математика). Інноваційний цифровий ресурс – мобільний додаток «Моя Полтава» - створений з використанням STEM-підходу. Метою цього застосунку є не тільки спрощення доступу мешканців до сервісів, а й підвищення ефективності комунікації між населенням і владою.

STEM-підхід при проєктуванні застосунку «Моя Полтава» полягає в наступному: наука – розуміння основних принципів науки необхідне для аналізу анкет, використання відкритих даних; технології – центральний елемент у розробці додатку для використання сучасних інструментів і інтеграцій інноваційних рішень; інженерія – інженерний підхід сприяє створенню зручних цифрових продуктів, зокрема, структури застосунку і інтерфейсу; математика необхідна для розробки алгоритмів, а саме - програмування застосунку тощо.

Основна мета застосунку «Моя Полтава» - об'єднання корисних сервісів і спрощення до них доступу населення, також забезпечення населення у воєнний час, запровадження оповіщень від влади і карти укриттів. Для розуміння необхідної структури майбутнього застосунку було проведено анкетування, опитано 18 респондентів, в результаті обробки анкет було виявлено низку питань, зокрема з'ясовано питання використання онлайн-карт, час і мету користування смартфоном тощо. Зазвичай респонденти користуються смартфоном 5-6 год на день. Корінні та тимчасові жителі є досить активними користувачами онлайн-карт (варіанти відповідей «часто» і «досить часто» обрали 10 чоловік; «рідко» і «не користуюсь» обрали 7 чоловік);

Аналіз використання даного ресурсу за віковими групами показав наступне: варіанти «часто» або «досить часто» обирають «молодші» вікові категорії, які загалом становлять 10 чоловік. Рідше - опитані старшого віку (55-70 років).

Головна мета діджиталізації - підвищити ефективність управління міськими ресурсами та зробити міські простори максимально зручними і комфортними для їхніх мешканців за рахунок використання відкритих даних і цифрових технологій. Ще з 2000-х років з'явилась концепція «розумного міста». За приклад можна взяти «електронний уряд» в Естонії. Естонія – одна з перших країн, яка розвинула систему «електронного уряду». Цей випадок є дуже цікавим прикладом, адже населення має змогу записатися до державних установ, голосувати онлайн. Частково ця ініціатива спостерігається і в Україні (Застосунок «Дія»). Варто зазначити, що в Естонії все вдалося, адже ще з 1995 року влада співпрацювала з бізнесом, який згодом профінансував цю всю ідею.

Застосунок «Моя Полтава» буде цікава всім соціальним категоріям: підприємцям - податкові і муніципальні сервіси, новини міста тощо; туристам - легке орієнтування по місту і цікава інформація про пам'ятки; волонтерам і активістам - можливість використання додатку для координації заходів, зборів тощо.

У результаті детального аналізу розгорнутих відповідей за допомогою технологічного і інженерного підходів було визначено функції, які необхідно інтегрувати у мобільний застосунок «Моя Полтава». Це - електронний запис до державних установ міста (зокрема, до ЦНАПу) – зручний, швидкий і доступний запис без черг; мапа міста – на карті відмічені історичні місця, пам'ятки, кафе, парки, магазини тощо. Загалом, функціонал схожий на GoogleMaps; розклад громадського транспорту – дасть можливість побудувати маршрут згідно графіків, оскільки більшість громадського транспорту обладнана GPS, що дозволяє проводити моніторинг ситуації в реальному часі; розклад відключень води/світла – ні для кого не секрет, що в місті централізована подача води і досить часто відбуваються ремонти планові і непланові, що руйнує плани людей. А зі світлом ситуація не краща: від початку війни діють графіки відключень світла через руйнування джерел світла і не завжди люди знаходять інформацію про відключення (не так давно для цього з'явився сайт energy.ua); повідомлення від влади – можливість сповіщати населення про проблеми міста, ремонти доріг, аварії, різноманітні заходи; афіша концертів/вистав/кіносеансів – дасть можливість обирати заходи і купувати квитки, а найголовніше – нагадування про подію; карта тривоги – актуальна інформація про небезпеки, історія повітряних тривог; туристичний посібник – даний ресурс допоможе туристам у вивченні міста, а іноземним туристам буде перекладач; зв'язок із владою – можливість подавати заявки, скарги, звернення, пропозиції до місцевих органів влади і трекінг даної заявки; робота з документами – подача документів і отримання витягів, своєрідна «Дія», але для міста; інформація про аварії – оперативна інформація про ДТП, аварії, затори тощо. Рекомендації щодо об'їзду.

Таким чином, основна функція і перевага додатку «Моя Полтава» полягає у зібранні до купи всіх зручних сервісів, спрощення доступу до них громадян. Впровадження STEM-підходу у проектування інноваційних цифрових продуктів, таких як «Моя Полтава», є демонстрацією ефективності сучасного підходу до вирішення сучасних викликів. Основна мета діджиталізації, яку реалізує цей проект – покращити якість життя громадян через інтеграцію основних зручних сервісів в одному додатку. Приклад Естонії та інших країн

ілюструє, що інноваційні цифрові рішення дійсно трансформують міське середовище і підвищують рівень залученості громадян до міського управління.

Список використаних джерел

1. Воейков О. Як проходить цифровізація регіонів: нові сервіси, ЦНАПи та кібергігієна. URL: <https://meta.ua/uk/news/tech/132956-yak-prohodit-tsifrovizatsiya-regioniv-novi-servisi-tsnapi-ta-kibergigiena/> (дата звернення: 19.12.2024).
2. Запрацював мобільний застосунок «Кременчук Цифровий». URL: <https://kremen.gov.ua/?view=single-news&news-id=35781> (дата звернення: 20.12.2024).
3. Мізюк В., Новак Г. Генезис поняття та ідей STEM-освіти в Україні та зарубіжжі: історичний аспект. Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Історичні науки. Ізмаїл, 2022. №57. С. 87-94.
4. Старенький І. Що таке STEAM-освіта і чому вона така популярна. URL: <https://life.pravda.com.ua/columns/2019/03/26/236224/> (дата звернення: 05.11.2024).
5. Сучасні технології та довіра: як Естонія побудувала ефективне електронне урядування. URL: <https://netfreedom.org.ua/article/suchasni-tehnologiyi-ita-dovira-yak-estoniya-pobuduvala-efektivne-elektronne-uryaduvannya> (дата звернення: 01.11.2024).

ЕЛЕМЕНТИ STEM-ОСВІТИ У ПІДГОТОВКУ ФАХІВЦІВ-АГРОНОМІВ

Шумельна Т.А. викладач агрономічних дисциплін

ВСП «Ногайський фаховий коледж ТДАТУ»

Діденко Владислав студент 22 гр.

Ефективне господарювання в аграрному секторі потребує належного матеріально-технічного забезпечення, використання новітніх досягнень науки і техніки, сучасних технологій. Поєднання високої фахової, ґрунтовної загальноосвітньої підготовки працівників з набуттям ними навичок оперативного й відповідного реагування на будь-які зміни в технологічному процесі, самостійного передбачення і виявлення шляхів розв'язання технологічних проблем є одним із завдань ступеневої професійної освіти фахівців аграрного профілю. Обсяг накопичених людством сільськогосподарських знань є дуже великим, тому необхідно відібрати та систематизувати той мінімум, який є найбільш доцільним у процесі професійної підготовки майбутніх аграріїв. Підготовка якісних робітничих кадрів, які відповідають сучасним вимогам і можуть вирішувати складні виробничі завдання, є головним завданням професійної освіти.

Інтеграція елементів STEM-освіти у підготовку фахівців аграрної промисловості передбачає поєднання наукових дисциплін: науки, технології, інженерії та математики, що дозволяє розвивати інноваційний підхід до вирішення проблем сільського господарства. Враховуючи швидкий розвиток тех-

нологій, аграрії мають використовувати сучасні методи досліджень і обробки даних, що забезпечує більш точне прогнозування врожаїв, ефективне використання ресурсів та підвищення продуктивності. У рамках STEM-освіти агрономи освоюють новітні методи, як-от застосування геоінформаційних систем (ГІС), дистанційного зондування Землі, роботизацію та автоматизацію сільськогосподарських процесів, що дозволяє зменшити вплив людського фактору. Застосування математичних моделей допомагає оптимізувати процеси обробки ґрунту, поливу, обробки посівів. Інтеграція STEM в агрономічну освіту дозволяє сформувати в майбутніх фахівців не тільки теоретичні знання, а й практичні навички для ефективного вирішення завдань у реальних умовах, що забезпечить конкурентоспроможність агрономів на ринку праці та підвищить рівень сільськогосподарської продуктивності.

Технологія розв'язування винахідницьких завдань спрямована на формування асоціативного, системного та креативного мислення в процесі творчої діяльності студентів, їх вмінь прогнозувати результати своєї діяльності, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, розробляти алгоритми дій у нестандартних ситуаціях, що в сучасних умовах є досить актуальним. Таким чином, проблема вдосконалення освітнього процесу фахової підготовки майбутніх агрономів у сучасних умовах є актуальною. Нині є гостра потреба розвитку професійної освіти направлена на підготовку кваліфікованих фахівців, конкурентоздатних на ринку праці, готових до постійного професійного зростання, соціальної і професійної мобільності. Адже сучасний ринок праці диктує свої умови: якість фахової підготовки кваліфікованого робітника повинна відповідати не тільки вимогам освітніх стандартів, але й потребам суспільства і роботодавця. Зазначені якості створюють той потенціал особистості, що забезпечує їй відносно стабільну роботу в умовах постійних технологічних змін, здатність вчитися протягом життя та набувати нові компетентності.

Список використаних джерел

1. Доповідь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/dopovid-na-temu-innovacijni-tehnologii-navcanna-pri-22-pidgotovci-kvalifikovanih-robitnikiv-v-sistemi-profesijno-tehnicnoi-osviti126059.html>
2. Гаврилюк О.О. Спрямування освітніх інноваційних процесів на модернізацію професійного навчання / Педагог професійної школи [Текст]: Методичний посібник (за матеріалами Всеукраїнського науково-методичного семінару «Інноваційні методики у професійній підготовці кваліфікованих робітників (21 вересня 2009 р.)» / За заг. ред. Т.М. Герлянд. – К.: ІПТО АПН України, 2009. – Вип. 1. – С.22-23
3. Інноваційні технології навчання при підготовці кваліфікованих робітників в системі професійно-технічної освіти. / [Текст]: Методичний посібник / За заг. ред Палига О. В., Притула І. А. – Василівка, 2015. – 21 с.

Напрями навчання

Легка
промисловість

Перукарське
мистецтво

Інформаційно-
комунікаційні
технології

Боремось, віримо,
переможемо!

Дизайн та верстка - Максимець Денис
(студент напрямку Видавництво та поліграфія)

Білоцерківський фаховий коледж сервісу та дизайну
м. Біла Церква, вул. Шевченка, 91

Адреса

вул. Шевченка, 91, м. Біла Церква,
Київська обл, 09117

Телефон

050 442 05 70; 068 311 44 04

Електронна адреса

reception_bksd@ukr.net

Сайт

<https://bcsd.org.ua/>

